

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Mariale eximii viri Ber||nardini de busti ordinis se||raphici
Francisci de singulis festiuitati[us] beate [vir]ginis [per]
mo||dum sermonum tracta[n]s: om[n]i theologia
copiosum. deniq[ue] ...**

Bernhardin

Argentine, Millesimoquingentesimosecundo

VD16 VD16 B 1911

Pars .VII. De parturitio[n]e Marie

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98851](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98851)

Bermo .I. De parturitioe Marie

quid Tolerū sub quodā saxo inuē? ē liber
venit illi unus q̄ scrip? erat ita hebreā greca
lanna. et illo dicebat sic. Xps filius dei nasce
tur de p̄gine Maria. et p̄ salute hoīm patiet
Uigilijs quoq; in bucolicis canit. Ultima
enim ita venit carnis eras. Jā redit et ego
rediet sacrum regna. Jā nona p̄genes ce/
lo mittit alto. Silr Quidi? i li. de mutato
ne vite q̄ in tritula de vetula sic ait. Una q̄ dē
tal felix tpe nup. Cesar augusti fuit āno bis
duo dēno. A regno nouitaret. Qui signifi/
cant post annū sextū nasci debere pphētā abs
D ḡmris cogitā de p̄gine rē. ¶ Sybille q̄z. xij.
p̄dicat de xpi natiuitate. sicut declarat sc̄tū
Aug. xij. de trini. Et Lactanti? li. j. et iij. di
uinaz institutionūz. quaz solūm d̄n q̄z di/
ca ad p̄ns recitabim? q̄z et alijs diximus in
dicto sermone rosarij nostri. ¶ Prima pphē/
tia est Sybille persee q̄ ait. Ecce bestia ocul
catoris et nascet d̄ns in orbē terraz. et gremiū
p̄gine erit salus populoz. Inuēibile p̄bz
p̄pabit. ¶ Secūda pphētia est Sybille ly
bice que ait. Ecce ueniet dies et illuminabit
d̄no p̄densa tenebrāz. et soluet ne? synagoge
et desinet labia pphēz et uidebit regē uiuentiū
et tenebit illū in gremio p̄go d̄na genit
trix regnabit in misericordia. et uer? n̄ris
eius erit statera cunctoz. ¶ Tertia pphētia
est Sybille Erithe dicēs. In vltima era
et humiliabit deus. humiliabit p̄les diuina.
vniēt humanitat diuinitas. iacebit in seno
agnus. et p̄uelliari officio educabit deus et hō
Signa aut p̄cedēt ap̄d iudeos. Mulier ve
nistissima. Et iacebit p̄uez p̄cipiet. Stella
orbis mirabit. et ducati p̄stabit. s. magis. ad
ortū. s. xpi. Nichis annos. xxij. eligit sibi
et p̄scatoribus et electis hoībz numerū duo/
denariū. vniq; diaboli. s. Judā. nō i gladio
bello ve eneade vitem. s. Romā. regēq; sub/
hiet. sed in hamo p̄scatoris s. Petri. Hu
ic q̄mōr aīalia. i. q̄mōr euāgeliste. surgēt in
testimonij. Huic cōtradice a bestia. s. anti/
christo. Erit aut bestia horribilis. s. Mahu
meth. ab oriente uenies cui? r̄gatus vsq; ad
gentes punitas audiet. Nec illa. ¶ Quarta
pphētia est Sybille Tiburtine. que ait. Na/
scetur xps in bethleē. annuntiabit in Naza/
reth regnare thauo pacifico et fundatore q̄e
nis. D̄s illa m̄s aut? ybera xpm lacrabunt
Dec illa. Et in h̄ p̄cordat cū deuora muliere
que uer? habet Lu. xj. exclamauit dicens xpo.
Beatus vter q̄ te portauit et ybera q̄ susti
p̄t thauz aut in p̄dica pphētia intelligitur
fm̄ gloriā Detrahan? impator q̄ appellat?

est thaurus. quia habebat thauz pro insigni
Pacifcus q̄z dicit? est q̄ m̄lēs annis (vr in/
fra dicit) in magna pace mūdū rexit. cui? tē
pore xps nat? est. ¶ Quinta sybilla est Lhu/
mica i italia nata. q̄ fuit tpe Numa populi se
cū di reg? romanorū. sic dicēs. In dieb illis
erurget m̄lier de stirpe iudeoz noie Maria:
et habebit sp̄sūm noie Ioseph. et p̄crebitur
ab ea sine coniūctioe viri de sp̄sūto filius dei no
mine Jhs. et ipa erit p̄go an et post partū. q̄
p̄o ex ea nascet? erit ver? de? et ver? hō. sic oēs
pphē p̄dicauerūt. Nec illa. Et q̄b oibz ap/
paret neq̄ria et dānosa iudeoz obstinatio. q̄
nec illorū dicit? pphēz nec gentiliū de xpo sic
clare loquentiū voluit credere in ipz. De q̄b
canit eccl̄a i missa occurrēt. Si nō suis va
ribz. credat vel gentilibz. sybilinis uer?ibus
hec p̄dica.

¶ Pars secunda huius sermonis quedz
deklarationis.

Amicitas filij dei et parturitio m̄ris
et diuersis est miraculis et p̄digijs
declarata. Quoz primū ponit Inno
centius papa tertius dicēs. q̄ Rome duo deci
annis par fuit. unde romani templūz pacis
pulcherrimū p̄struxerūt. cōsuluerūtq; appol/
linē q̄ntum durare deberet p̄dictū templum.
Qui n̄d̄it q̄ duraret vsq; quo p̄go pareret.
Qd audientes dixerūt. q̄ in eternū durabit.
Credebāt em q̄ p̄uq; pareret p̄go. p̄nt et iaz
impossibile erat p̄ naturā. Qua ex re i foribz
tēpl̄i scripserūt. Tēplū pacis in eternū. sed in
ipa nocte in q̄ p̄go b̄ndicta pepit filiū suū
d̄nm Jesum xpm templū illud funditus cor
ruit. et idē mō eccl̄a sancte Marie nouē in q̄
ego fui. ¶ Scdm̄ p̄digiū ponit D̄osius et
Innocentius p̄dicit? dicēs. q̄ i die natiuitatis
d̄ni fons aq̄ in liquore olei p̄sus est et erūps
vsq; ad tyberim tota die illa largissime ema/
nauit. Prop̄hetauerat em sybilla q̄ q̄i nasce
ret saluator p̄uipet fons olei. et ibi est mo/
do eccl̄a q̄ d̄s sc̄a maria trāstyperim. ¶ Ter/
tium p̄digiū ponit Lhy. sup Ndash. dicēs
q̄ magis sup quodā mōte oratio in nocte nati
uitas d̄ni. stella sup eos apparuit q̄ formaz
pueri pulcherrimi habebat et ei? capite crux
pendebat. q̄ magos alloquēs dixit. Ite in in
deam. et ibi p̄uez natiū q̄ est dei filiū inuenietis.
Et ipi statim recesserūt. et in iudeā p̄reuerūt.
q̄rētes et dicēs. Ubi ē q̄ nat? ē rex iudeoz?
vidim? em stellā ei? i oriente et uenim? adorare
eū. ut habet Mat. ij. ¶ Quartū miraculum
ponit m̄gr Bartholome? p̄lan? i suo mari/
ali dicēs q̄ vinea engaddi facietes balsamū i

E
Natus
tas chri
sti mira
culis de
claratur.

nocte natiuitatis dñi miraculose floruerunt: et
liquores sui dederunt. Et hoc factum fuit ut sig-
nificaret impleri esse scripturam que in psona
beatissime virginis inqt. Eccl. xxiij. Sicut cy-
namomū et balsamū aromatizās odorē dedi-
t. Et ibidē. Quasi balsamū nō mixtum odor
meus. Et autē ipsius ait. Lā. ij. Vinea no-
stra floruit: et fructus eius dulcis gutturi meo.
¶ Quintū pdigium fuit de boue et asino reco-
gnoscētibz xpm mō suo. Nā cū (vt j. dicef)
dederet Ioseph a galilea pficisci i bethleē cuz
brā hēie pgnare: duxit secū bouē forte vt ipz
vederet: et censum p se et vxore sua solueret. et
de residuo viueret. maxime qz timebat ipam
detere an reuersionē parere. Asinū qz duxit
secū forte vt sup eum hgo bñdicta guida ve-
heret. Lū autē beatissima hgo filiū suū pepe-
rit: statim bos et asin⁹ genibz flexis creatorez
suū adorauerūt. Et h pdictum fuerat. Isa. j.
vbi dr. Cognouit bos possessore suū: et asin⁹
psepe dñi sui. Israel autē mēdō cognouit dic-
tōs. De quo etiā pphetauerat sybilla Sa-
mia a sama insula dicta qz ait. Ecce veniet di-
ues et naseet de paupcula. et bestie terraz ado-
rabunt eum: clamabunt et dicēt. Adorate eū
in atrijs celoz. Nec illa. De hoc etiā pdire
nar ipse dñs. Isa. xliij. Glorificabit me bestia
agri. Quia a comestione feni sup quod pu-
er Iesus iacebat abstinuit bos et asin⁹. ¶ Se-
xtū pdigium ponit beatus Hieronym⁹ sup
Isa. ix. c. dicens qz in hora natiuitatis christi
omnes sodomites p vniuersuz orbem mortui
sunt quos fecit dei filius eradicari. ne i natu-
ra quā assumpserat tanta immūdictia inue-
nireretur. Un quidā dicunt Virgiliū qz illo
vicio infectus erat illa hora mortuū eē. Pro-
pter hoc etiā abominabile scelus deus mittit
fames: terrenotus et pestilētiās. vt ait impe-
rator. in aurem. vt nō luxu. ptra naturā. col.
vj. circa medium. et glo. i. c. flagitia. xxij. q.
vij. Quod ptem ppter sui turpitudinem ap-
pellat nephāda libido. vti. Sātem lex iulia.
insti. de publi. iudi. et ca. in eo. xxij. q. iij. Itē
appellat fedissima nequitia. C. de adulte. l. se-
dissima. Tā horredū etiā est viciū In natu-
ram qz vt ait Aug⁹. deus vidēs humanā na-
turā eo vicio praminatā fere desijt incarnari.
¶ Septimū pdigium posuit Eusebi⁹ et ma-
gister historiāz dicētes qz in die natiuitatis
dñi in oriente apparuerunt tres soles. Qui
paulatim ad inuicē appropinquātes i vnuz
solem redacti sunt. p quod significabatur qz
cognitio vni⁹ dei et trium psonaz diuināz
toti mūdo imminēbat. et qz deus verus crea-

tor et creator solis natus erat. qd prodigium
qz infideles et obstinati nō intellexerunt qd
significaret. ideo in errore suo remanserunt.
Un dicere poterūt illud Virgiliū. ij. eney.
Tres adeo incertos ceca caligine soles. Era-
mus pelago. ¶ Octauū pdigium ponit Oro-
sius. Eutropius et Innocēti⁹. ij. dicētes qz
Octavian⁹ impator vniuerso orbe vitioi ro-
manoz subiugato intantū senatui placuit:
vt eū p deo colere vellēt. Prudēs autē impre-
tor se mortale pñderās et cognosces: immortali
tatis nomē noluit usurpare. Ad illos antez
importunā instantiā Sybillaz pphetissimā
aduocant. scire volens per oracula si i mū-
do aliquis eo maior aliqui nasci dederet. Lū
qz in hac die natiuitatis dñi pñctum sup hac
re pñocasset. et Sybilla in camera impatoris
oraculis insisteret. hora circiter tertia vel fm
alios sexta. aere liquidio: puro ac sereno exi-
stente: circuli⁹ autē circa solē apparuit. et i me-
dio circuli hgo quedā pulcerrima stās super
aram puez gēstās in gremio. Tūc Sybilla
hoc cesari ondit. Lū autē impator ad pñctā
visionē plurimū admiraret: audiuit vocē de
celo dicentem. Hoc est ara celi. Dicitqz ei sy-
billa. Hic puer maior te est: et ideo ipm ado-
ra. Intelligens igit impator: qz hic puer ma-
ior se erat: ei thura obtulit et deum se appella-
ri nō permisit. Ipa hō camera ad honore bea-
tissime virginis dedicata est. vñ vlgz i bodier-
num diē dr sancta Maria ara celi. et ē in or-
dinis nostri monasterio: et ego in ipa ecclia et
capella missam celebravi. Legit qz qz quan-
do Hieronias ppha in egyptū dēcedit: de-
dit egyptijs signū qz tūc idola sua corruerēt
qñ hgo parerz. Et tō sacerdotes egypti ima-
ginem virginis cū puero i secretario templi
adorabāt. et in nocte qua bñdicta hgo filiūz
suū peperit omia idola corruerūt. Rome
etiā erat quedā magna statua i aere diabolica
arte subleuata. et qz rñsum erat ab idol qz
non caderet donec virgo pareretur. Un in sa-
cratissima nocte natiuitatis dñi cecidit. p qd
significatū est qz potestas pñcipis remonū p
hginem pñta fuit. Ad cui⁹ bñdicte hginis
glāiam hāc tenorā laudē dicam⁹. Saluere ro-
gina misericordiosa rē. vide in corona noi-
stra. c. xxxvij.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur
solationis.

¶ Consolationibus et hac benedicta
christi natiuitate habitis nemo pos-
set sufficienter pñocari. tamē pro
consolatione vñā quinqz ad pñctū

De sodo-
mitis mor-
tuis i na-
tiuitate
christi

Bermo. I. De parturitõe Marie

Angeli
concur

k
Tria li-
benter vi-
demus

Nā vt dicit Aug⁹. vj. m. n. n. Nihil amam⁹
nisi pulch⁹. Un etia Diony. in li. de diu. no.
ait. Bonū & pulch⁹ fm oēm rōem cūcta desi-
derat itneri. Quia igit xps erat speciosus for-
ma p filijs hoim. vt d. ps. xliij. iō eū videre
summope desiderabāt. ¶ Tertio videt hō li-
berrē nouā & rarā. vñ vulgo d. q oia noua
placēt. & q s pulcritū die decorata. vt in. s. in
scdo. i. phe. ff. Perrexit g pastores ad vident
dū oim nouissimoz nouissimū. s. xū hūana-
tū. ¶ Pastores currite. currite & videbitis
admirādā nouitatē videre eū q ad dexteram
p̄ris sedet i feno reclarū. & illū aut celū sedes
est p̄sepis angustia detineri. & q vñūlūz mū
dū nouo vestit ornatu pānis vilibz inuolui
& q dñs ē angloz collocari i medio iuniorz
& q toti mūdo dñs i alieno nati. & cui omīs
creatura fuit tenet obstericū i sua natiuita-
te carere famulatu hñte dñs forū p palatio.
p̄sepe p solio. pānos paupulos. p purpureo
& regali idumero. ac bruta aīa lia p regia fa-
milia. videre pūlū infimū. Et iō d. vider
tes cognouerūt x̄p̄s. s. icarnato qd dictum
erat illis de puero h. hoie. s. puulo nato. Lo-
gitate igit o deuoti xpiani qle fuit gaudium
astoz pastoz. qñ domū illā plenā mltitudine
angloz & celesti claritate irradiatā igressi sal-
uatorē mōi natū inuenerūt ocul p̄p̄is p̄sepe-
runt. & forte (vt pū ē credere) manibz con-
traherūt & dulcis osculari fuerūt. ¶ Possum⁹ at
teu ore p̄p̄lari q statim q pastores domū eu-
lam illā intrauerūt. vidētes puerulū ipm taz
pulcrū ac formosum a cui⁹ facie radij clarissi-
mi eribāt. & quē angli adorabāt & laudabāt
p̄ni in terraz maria humilitate & reuerentia
adorauerūt eū. Deinde brissimā p̄ginē cepe-
rūt magnificare hāc deuotissimā laudē dul-
citer decāntantes. Laudata sem p̄ fia. Que sta-
x̄gen delicata. Mare de lo gran messia. A
dio eterno p̄secrata. Gaude gaude Maria
Perche hogi ride e cāta. La celeste compag-
nia e inbila rita qñta. Gloria cātar vdimō.
Buardādo nostre p̄corele. E pero da te ve-
nimo per saper queste nouelle. San aduncha
o maria benedire dalto putino. Lassane per
coresta abrazar el mamolimo. ¶ Vidēs aut
brā p̄go sc̄rōs illos pastores desiderātes oscu-
lari bndictū filiū suū. vultu iocūdo itnebat
ipm: scire affectūs vtz esset p̄ctus. P̄ autē
puer facie placida & alacri inspiciebat illos
brōs pastores. atqz signis qbz poterat manu-
um & vult⁹ demonstrabat se eē p̄ctissimū. imo
eos iutare ad se osculādū & amplexandū vi-
debat. Quapropt brissimā p̄go filij sui vo-

lūtatē cognoscēs: eis filiū suū osculādū & am-
plexādū porrexit. q reuerēdissime ac deuotiss-
sime amplexato. atqz ab eo bndictōe recepta
pleni ieffabili p̄solatōe recesserūt. Letentur
itaqz paupes: q dñs illū oim paup factus
omipotes de p̄mo se paupbz manifestauit.
Letent qz pūli. qz altissimū & cūctoꝝ mari-
m⁹ se infimū ac mīmū fec Un b̄ festū ē mari-
me fratz mior. Et ad h̄ insinādum voluit
ipe pūl⁹ Hs locū natiuitas sue eē s̄ cura
fratz iploz. Tūc at de fact⁹ ē hō qñ homies
volebat vñ extimari. Tūc fac⁹ ē puer par-
uitus: qñ hoies desiderabāt magnū reputari
Nō tñ p̄ suscep̄tōz h̄ pūitars ipal⁹ & hūanal⁹
est i aliquo inhonorata vñ diminuta magni-
tudo diuinitas eternal⁹. Sic em dicit Tho.
iij. pte summe. q. iij. diuinitas suscepit hūani-
tate qñ p modū insertōis. put em est ram⁹ i
arboze. sic qdammo hō in x̄bo. Itē qñ p mo-
dum inhabitatōis Un sic inhabitatō dom⁹
nō mutat inhabitatē. sic nec hūanitas diui-
nitatem. Per modū qz indutōis. iuxta illud
Phil. ij. Habitu inuēt v̄ho. Sic g veltū
nō mutat eā ponente: ita nec hūana parui-
tas diuina celsitudine. Mod⁹ tñ ill⁹ vñio-
nis est ineffabil⁹. Un iohes baptista dicebat
Joh. ij. Qui nō sum dign⁹ corrigia calcamē-
ti soluere. Per corrigiā nāqz q adaptat calce-
um: intelligit ei⁹ diuinitas: q gloriūcauerūt
bi pūrit humanitātē ac si diceret b. Iohes.
Ego nescire nec audere exponere hāc inexpli-
cabile vñionē. Et iō qdā predicator dicebat
fm sc̄m Bonauē. Quāto pū su la vorat ex
la corda. De hac tñ admirabili vñione habe-
mus cām maxime exultatōis & leticie. Hau-
deat g omēs fideles cū ipsi pastozibz i rāta
hui⁹ diei festiuitate. qd fieri debere vt oīde-
ret sancta m̄ ecclia: ordinauit qz qlibet n̄ ha-
bens votū abstinendi a carnio in sexta feria
possit eas comedere in signū leticie si natiui-
tas dñi venerit i dicta feria. c. si. de observa-
ie. Et idē dicendū est de sabbato. c. qz dies. de
ple. dis. v. a ibi doc. Ad hāc autē leticias nos
hortat Aug⁹. in quodā s̄mone de natiuitate
dñi di. Exultate p̄gines xpi p̄soz vestra est
mater xpi. Exultate vidue xpi: qz ipe fecit dā
virginitatē cui vultis p̄uenire castitatē.
Exultate p̄ugate fidelit⁹ vñctes: & oēs chri-
stiani diuina p̄cepta obseruantes. quia eius
matres eius si facitis voluntatē patris eius
Ipe enim dixit. s. Mathei. xij. Qui fecerit
voluntatē patris mei qui in celis est: hic me-
us frater & soror & mater est. Ego autē dico.

Quem
humana
nata sit
assupta
a vero

Donat
hodie
debet
gaudere

Bermo. I. De parturitōe Marie

Exultate et vos p̄ctores. q̄ libator v̄r n̄at? e
t d̄m̄ ortu i figurā Samson dictū em̄i ei?
Iudic. xij. cui angel⁹ ait. Locupies et partes
filiorū? caput nō t̄ger nouacula. erit ei na
zareth ab infantia sua et ex m̄ris v̄tero. et ipe
incipiet liberare isrl̄ de māu philistinorū. Ite
em̄ filii? ḡgini p̄ angelū annūciat⁹. ab v̄tero
m̄ris nazareth. i. sc̄tis. de māu philistinorū. i.
demonū. cepit p̄ctores liberare i natiuitate s̄z
p̄sumauit i sua passiōe. figura at̄ ei? aduen
tus p̄ illa assignari q̄ h̄. iij. Re. vlti. vbi d̄r
Porro rex isrl̄ ael mutauit habitū suū. et igref
lus et bellū. venit em̄ mutari vestib⁹. i. assum
pt⁹ h̄uane nature q̄ litatib⁹. ne a diabolo ag
geret. et v̄r p̄dente demonē de sua potētia ag
gredere et manu ad manū atq̄ ictu ad ictu
cū eo decertaret. illūq̄ p̄sternens. p̄ctores de
māu ipsi? eriper. Iubilet ḡ hodierna die oēs
m̄i iusti q̄ p̄ctores. q̄ ecōtrario x̄ristū male
dicti demones. Un̄ legit q̄ cū q̄dam p̄dicatoz
vellet in crastino p̄dicare d̄ natiuitate salua
toris. Iarhanas voluit eū strāgulare s̄z nō po
tuit. Et interrogat⁹ ab eo q̄re s̄ facere voluiss̄z
r̄dicit q̄ nihil p̄p̄dicari. p̄p̄ qd̄ tātū nos af
figamur et potētia n̄ra diminuatur ḡrū. p̄pter
filij d̄i incarnatōz et natiuitatē. Exultet ita
q̄ v̄m̄i fideles. et dulcia cārica modulent.
facta est ei p̄fecta p̄sonātia in n̄ratū acurāz
ḡrū. i. n̄ratū factura et factorē. Et iō inquit. Ps.
Plaudite d̄no i cythara. i. cythara et voce psal
m̄i tubis ductilib⁹ et voce tube cornee. Iubi
late i p̄pectu regis d̄ni. moueat mare et pleni
tudo ei⁹. orbis terraz et q̄ habitant in eo. r̄.
Quarta p̄solatio fuit sc̄roz p̄m̄ i limbo ex
ultantiū. Lōrēplā em̄ q̄dā deuoti dicētes q̄ il
le angel⁹ q̄ natiuitatē x̄pi pastorib⁹ annūcia
uit. v̄r alii ad limbū d̄scēdit cū claritate ma
gna. annūciaturq̄ eis messia ab eis tāto t̄pe
expectant⁹ ex ḡgine natū ē. Quidā aut̄ dicūt.
q̄ illa hora q̄ x̄ps n̄at⁹ ē. nō solū obscuritas
noctis i meridiana luce d̄issa ē sup̄ em̄is p̄m̄z
m̄m̄ et rori⁹ orbis sup̄ficie illuminant⁹ s̄z etia
z v̄lq̄ ad limbū d̄scēdit. et q̄ maximo splendore
sup̄facti s̄c̄i p̄ies. desiderabāt sc̄ire v̄r tāta
claritas p̄cederet. Tūc surrexit rex David i
mediū et dixit. Nōne recordamī p̄ies ac fr̄es
q̄ hodie sum. i. m̄ses ab illo die q̄ nob̄ age
lus filij dei incarnatū ēē annūciant⁹. Gaude
te itaq̄. q̄ ista lux ē illa de q̄ ego p̄dixi p̄s. ex
Et ortū ē in tenebris lumē recti corde. miser
coris et miserator et iust⁹. Tūc surrexit Isaia
p̄pha et ait. De lux ē illa de q̄ ego p̄phetaui
libi mei. c. ix. di. Popul⁹ q̄ sedebat in tene
bris vidit lucē magna. ambulātib⁹ i regione

v̄mbre mortis lux orta ē eis. puul⁹ n̄at⁹ ē nob̄.
et filij d̄at⁹ ē nob̄. Sc̄ta ḡz Hester regia sur
ges inq̄r. Hec ē illa lux de q̄ li. mei. viij. c. fu
it p̄dictū. Iudeis Noua lux orti v̄la ē. gau
diū. honor et tripu diū ap̄d oēs p̄p̄os. v̄tes
atq̄ puincias. Ip̄is ḡ sc̄tis p̄ib⁹ i hac festia
collocutiōe existētib⁹ apparuit angel⁹ d̄ni. et
iocūda voce ait. Annūcio vob̄ gaudium ma
gnū. r̄. Tūc moyses canere cepit di. N̄
brā n̄or q̄ ex poliauit egyptios. d̄itauit hebre
os. hec n̄or ē de q̄ sc̄ptū est. Et n̄or sic dies il
luminabit. et n̄or illuminatio mea in delicijs
meis. hec n̄or ē q̄ sola meruit sc̄ire p̄s et hoīa
q̄ x̄ps de ḡgine nasci dignat⁹ est. Tūc om̄es
sancti p̄ies ceperūt beatā ḡginē collaudare
dulciter decāntantes et dicētes.

Laudiamo tui quantū.

El messia incarnato.

Faciāmo dulce canto.

Al purino hogi nato.

O filio de Maria.

Iesu christo gratiozo.

Lauene per cortesia.

Da lo limbo tenebrozo.

Em̄ vergene corsele.

Sposa del eterno dio.

Fa che l'nostre grande offese.

Ne perdoni el tuo fio.

Quarta p̄solatio fuit br̄ssime ḡgis q̄ debu
it p̄m̄ an̄ p̄cedētes. s̄z iō cū i fine posuit. q̄ ca
q̄ i fine d̄icūt m̄l̄t⁹ memorie ip̄m̄i. v̄r nō.
i. l. et liq̄do. s̄z d̄. d̄. i. et demō. Et idē d̄r. Bre.
ome. p̄thecostes. Dico igit⁹ q̄ br̄ssima ḡgo
de puritōe et natiuitate filij sui b̄n̄dicti id̄i
bile p̄solatōz recepit. q̄ sine v̄llo dolore. imo
cū maria iocūditate et suauitate eū p̄m̄iuit.
sic s̄. p̄batū ē in p̄cedēti b̄ op̄is. ser. viij. p
re. j. Et h̄ a theologi i. iij. di. iij. et ibi b. Bo
nanc. et Alexā. lombard⁹ ar. j. q. viij. Un̄ ipsa
b̄n̄dicta ḡgo reuelauit br̄ Birgitte q̄ i p̄m̄
ritōe sui filij tota repleta fuit dulcedie. n̄ so
lum q̄ ad oīa m̄bra corp̄is. s̄z etiā q̄ ad om̄s
potētiās aīe. Gaudebat etiā q̄ peperat sua
ta ḡginitate cū pudorē lilio. Un̄ legit in. cro
n̄icis ord̄is m̄i q̄ de? seml̄ reuelauit br̄o Egi
dio n̄ro. q̄ p̄tor ibat ad eū. v̄r interrogaret q̄ li
ter virgo parturit. Qui frater. Egidi⁹ p̄re
it obuiā cum baculo i manu. Et cū ei app̄o
p̄inquasset. dixit illi. Sc̄io quid q̄ris. Tūc
aut̄ leuauit baculū terrā p̄cutiens et dicens.
ḡgo ante partū. Et ecce statim liliū ortū est.
Deinde iterum dixit. virgo in partu. Et ec
ce aliud liliū. Percussit etiam tertio dicens.
virgo post partum. Et statim aliud liliū

no
quomō
Maria
de natiui
tate filij
gaudbat

erorū ē in signū pudicie & ginal. Jocūda-
bat etiā de filio. q. sibi erat vnic⁹ & tot⁹ su⁹ in
cui⁹ generatōe null⁹ p̄ habebat p̄r. Et iō sic
fm̄ Geo. in i. sen. Tota f̄r̄ eterni p̄ris est in
filio fm̄ diuinitatē. sic i ip̄i xpi humanitate
erat tota f̄r̄ m̄ris. Josolabat etiā summope
p̄sideras q̄tū bonū esset ip̄az p̄pisse talē fili-
um. Un̄ nō solū gaudēbat de se s̄ etiā de oib⁹
saluādis p̄ suū partū. s. hoib⁹ p̄teritis. p̄ntib⁹
& futuris. Jubilabat insup. q. v̄r inq̄r. Petr⁹
Johis sup. Luc. Nō solū p̄siderabat hūani-
tatē puulī. s̄ etiā diuinitatē f̄bi et̄ nī. & clari⁹ q̄
fecerit. Paul⁹ q̄n rapt⁹ fuit ad celū. ij. Cho-
rij. Et q̄ Stephan⁹ vidēs celos ap̄ros. & te-
sum stantē a dextris dei. Act. vij. A corpe etiā
filij sui maxime a vultu iocūdissimo eribat
splēdo: mirabil⁹ corū illuminās mundū. & sa-
por ac ardor indicibilis maternū lenificans
corp⁹ & aīm. Possum⁹ at̄ deuote p̄clari. q.
b̄ndicta f̄go & Joseph sc̄ctes natiuitatē xpi
p̄mo iminere: diligētē se p̄parabāt fm̄ su-
am paupertatē ad recipiendū filiū dei. f̄go pa-
rabat paniculos & alia necessaria: vt faciunt
milites q̄n sunt p̄p̄ partū. Joseph f̄o emit
vitulū vt faceret festū. Lū aut̄ audiss̄ fieri p̄-
ceptū impatoris vt om̄es ad ciuitates a q̄b⁹
trahēbāt originē p̄ficerēt. de q̄ meli⁹ diceb̄
in sequenti sm̄oe. cepit flere. & sic lachrymās p̄-
rexit domū. & cū maria tristitia & dolore nar-
rauit p̄coniū qd̄ s̄b pena m̄ortis senserat fieri
ip̄i beate f̄gini: & dicebat. Deu mihi misero.
q. cū necesse habē ire ad ciuitatē bethleē: nō
potero videre sanctā natiuitatē filij dei a san-
ctis p̄ib⁹ ita desideratā. nec potero sponsam
meā adiunare & seruire ei sicut meret̄. ducere
aut̄ illā p̄ tā lōgā & laboriosā viā piculū est
p̄ssima at̄ f̄go Josolabat eū dī. Ne plore-
tis. ego em̄ deo adiunare scolumis veniā vo-
biscum. & tibi parā filiū meū sic p̄p̄e p̄dire-
rū. Meli⁹ em̄ sciebat & itelligebat p̄phetias
q̄ ip̄i p̄p̄e q̄ eas scripserāt. Tūc i. Joseph
eā reuerētē ponēs sup̄ alinā: manu ducebat
vitulū. Ecce quō regina celi vadit comitata
Et tunc verificata fuit p̄phetia Aggei. ij. c.
dī. Adhuc vnū modicū dicit dñs & ego mo-
uebo celū & terrā: mare & aridā: & mouebo om̄i-
nes gētes: & veniet desiderat⁹ cūctis gētib⁹
Modicū dixit q. puū tps̄ trāsiuit a p̄ph̄ia
Aggei vsq̄ ad natiuitatē xpi. Tūc aut̄ deus
mouit celū: q. angelicos sp̄s totāq̄ celestēz
curiā p̄ natiuitatē filij sui gaudio & leticia ac
tripudio repleuit. Itē mouit terrā. i. f̄ginez
Mariam. vt sic terra dat nobis fructū cor-
poralem. ita ip̄a nob̄ fructū vite paritēdo pro-

duceret. Mouit q̄z mare & aridā. q. oēs gē-
tes tūc & p̄ mare & p̄ terrā p̄ficerant singu-
li ad suas ciuitates natiuas. In ciuitate er-
go bethleemica cū tandē puenissent p̄pter
rarditatē horē: verificatū fuit ip̄is illd̄ cōe
puerbiū. Semp̄ caret bono hospitio & bona
cena q̄ ad hospitādū vadit tarda hora. Nā
licet oib⁹ indifferētē debeat fieri hospitālitatē
c. q̄scam⁹. xlij. dñl. que etiā apud barbaros i-
nolabiliter custodit̄. offerat. xxij. q. vij. tū
ip̄os (q. forte sine pecunijs erāt) null⁹ (licet
cū magnis p̄ib⁹ & amore dei rogarēt) ho-
spitare voluit. Unus em̄ hospitalan⁹ vidēs
Joseph pauperculū & beatā f̄ginē gravidāz
cogitabat q. ip̄a occuparet totā vñā camerā.
vñ dixit eis. Si cit⁹ venisset̄ habuisset̄ ho-
spitium: nūc f̄o tota dom⁹ plena ē hospitib⁹
& iō recedite. Ali⁹ f̄o cogitas q. par⁹ euz eis
possit lucrari dixit. Ego expecto vñū magnū
dñm cū magna comitūa: & iō nō possūz vos
hospitari. Alter aut̄ interrogās sc̄m Joseph
vñ veniet. Intellecto itinere qd̄ fecerāt. di-
xit ei. O stulte fener q. magna fuit indifere-
ntia tua ducere istā puellā sic delicatā per tam
asperā & difficilē ac longā viā. nolo i domo
mea hospitari gētes indifereatas. Ad aliūz q̄
cū puenisset̄: ille cepit eū intrare dicens loc⁹s
suis. Videte istū insipientē senē q̄ ē zelotip⁹
sue vxoris. & iō ip̄am vbiq̄scū duc. Uade
igit̄ fener fatue: q. nolo stultos nec zelotipos
tenere in domo mea. Alius aut̄ dixit ei. O
fener demerare. q. eā circūducis p̄ totā ciuitatē
hāc inuenculā gravidā: Reduc eā ad hospi-
tale mulierū. Lū ḡ ad illud puenisset̄ requēs
hospitiū: n̄sum ei fuit q. illud erat hospitale
infirmoz. vñ ibi nō poterat hospitari. Ali⁹
f̄o hospes inquit. O inuenerate dīez maio-
rum: crudelis & impie: quare vxorē tuā cum
vtero tā magno & partū p̄p̄nq̄ssimā cū pe-
riculo abortus in tā magnū tumultū hoīm
adduxisti: q. nō dimisit eā requēscere in do-
mo tua: ne credas q. velim p̄mittere q. pari-
at i domo mea: & p̄urlet mihi totū hospitū
Uade ḡ & quere alibi habitaculū. De aut̄
oia fiebat diuina dispositiōe. q. hospites illi
erāt mali: & nō merēbant hāc gram: vt i eorū
domo xps nasceret̄. Ab oib⁹ igit̄ vituperose
repullam hñs: necesse habuit ad diuersosq̄
declinare. In q̄ introducta dilectissima spon-
sa dei: suā: nō sine lachrymis dixit eco. O
mine de⁹ pate mihi q. i tā vili loco collocaui
mitem vestrā. Lū aut̄ p̄fixisset Joseph p̄ ciui-
tatē ad parandū cibaria p̄ aialibus: & pale-
am p̄ sternēdis iumentis. & vt faceret lectum

Quo Jo-
seph au-
maria p̄-
gnatēno
iuuenito
spiritum.

Bermo. I. De parturitōe Marie

scilicet posat regine celi. Ipa bñdicta ego
 pñi vicina pñeplabat interi humilitate dei
 qñ viri i humilitate: et dicebat Dñe de rex regū
 qñ pñi pñeplabat angeloꝝ qñ sum ego vt habitare
 dignar' sis. ix. mēibꝫ i vřo meo. Que ē suffi
 cina ancille tue: vt parere t educare debeat
 regēne gl'ie. Sz postqꝫ tibi placuit me eli
 gēti tuā mrem. fiat volūtas tua scilicet
 magni o desiderio a scis pñibꝫ expectata. D
 fctū illa hora in qñ videbo te dñi meuz ex me
 nari. qñ te meis brachijs dulciter astringaz
 oculosculatoꝝ et meo lacte pascā. In talibus
 autē deuor' oꝝonibꝫ exite ēgēte: et deo infinita
 gras de tāto bñficio sibi collato referēte: reli
 quus est Ioseph. et dñs oꝝonū illd pñt fm possibi
 litate suā valuit ordinare. Sz cū bñissima
 ēgo sciret p diuinā reuelatōē le i hac nocte
 sacratissima debere filiū suū pñire. tota ipa
 nocte in oꝝone deuorissimē sciret. Prima igit
 vigilia noctis venit de celo lux valde splendi
 da. qñ solā ēgēte cooperuit. et magna multitu
 do angeloꝝ pñe hierarchie paritescendit
 dulciter canentiū illū versiculū ps. Egredia
 tur dñs de loco scō suo: veniet vt saluet popu
 lum suū. In secūda autē vigilia noctis venit
 lux maior de celo. qñ nō tñm marīa et Ioseph coo
 peruit. sz etiā totā domū illā suē turguriū i qñ
 erat brā ēgo. et cū ea luce paritescēdit mag
 multitudo angeloꝝ scē hierarchie: dulcissimē
 me canentiū et dicentiū. Ecce iā venit desidera
 tus cūctꝫ gētibꝫ. In hora pñe medie noctis ve
 nit de celo maxima lux. qñ nō solū domū illā i
 tra et cooperuit. sz etiā totā ciuitatē. imo etiā
 totū mūdū illuminauit. ita vt qñlibet miraret
 qñ media nocte dies clara videbat. et cū ea lu
 ce pñe tescēdit maria multitudo angeloꝝ tercie
 hierarchie dulcissimē canentiū illd. Jla. xlv.
 Aperiat fra et germiet saluatorē. et isti omnes
 angeli i hūana specie pulcritudine apparebant et
 brām ēgēte laudabāt atqꝫ ei gras referebāt
 qñ eoꝝ restitutorē generassz. Dñe bñdicte io
 seph: dic mihi qñ tūc faciebas. pfecto lachry
 mas ex deuorōe pñnerē nō poterat. Ipsa ēgo
 bñissima tota absorpta i abyssō diuine cō
 templatōis et pñolarōis. senties i vřo suo sa
 cratissimo moueri filiū suū et exire velle. ele
 uat' deuorissimē manibꝫ et ocul' in celū. atqꝫ
 genibꝫ flexis deo gras agēs de tāto bñficio pe
 perit dulcissimū filiū suū. qñ ab ea tāqꝫ radi
 de luce pcessit. cūqꝫ pñm reuerēdissime brā ē
 go adorauit sūcū Ioseph et oibꝫ ill' angelis qñ
 dulcissimas facietes melodias decantabāt il
 lud ps. xliij. Speciosus forma pñ filijs hoīz.
 dñs ē gra i labijs tuis. pñpēa bñdixit te

de i etñū. Dñe bñdicta. o ēgo scilicet
 ēgo felicissima. qñ egisti tūc de filio tuo et
 ne osculata et amplexata fuisti. pfecto tūc in
 effabili pietati pgnit. vt nobis aliqd de tu
 is pñolarōibꝫ reuelare digner' de eo tibi di
 cere possum illud Jacoponi nostri i suis lau
 dibus dicentis.
 Di Maria dulce con quanto desio
 Mirau' el to filio homo et dio
 Quando tu parturisti senza pena
 La pñma cosa credo che facesti
 Si lo adorasti o de grā piena et. vide i coro
 na nra. c. viij. ¶ Possum' ar pñeplari qñ postqꝫ
 bñdicta ēgo filiū pepit et adorauit. pñderas
 ei' diuinā maiestātē nō audebat eū tangere.
 Vidēs tñ eū nudū i tāti frigore algore. et cu
 pñes eū pñis inoluere atqꝫ affectas ipz oscu
 lari et amplecti: quē aialia suo statu calefacie
 bāt. ituebat' iocūda facie filiū suū bñdictum
 rogans eū vt sibi oñdere dignaret' qñ agere
 deberet. Ipe ēgo amorosus Ihs i mnis bra
 chijs tre gesties manibꝫ et pedibꝫ atqꝫ alacri
 vultu: et oculoꝝ nutibꝫ idicabat mīr: et effla
 gitare videbat' vt eum reciper in vñis suis
 Tūc bñissima ēgo inquit filio. postqꝫ me ita
 alacriter iuitas. postqꝫ in brachijs meis veni
 re desideras. postqꝫ meo lacte cibari affectas.
 postqꝫ in gremio meo requiescere appetis. qñ in
 vtero meo. ix. mēibꝫ habitasti. pñdēter te in
 brachijs meis accipia et amplexator. Tūc
 reuerēter eū accipies osculata est suauiter et
 amplexata. Ipe ēgo dulcis fili' matrē suāz si
 milis suis pñulis brachijs ad collū ei' apposi
 tis amplexat' ē et osculata illi labijs impsit
 et de vteribꝫ ei' lacte deo pñinatu sūxit. Ipa
 ēgo bñissima (vt dñ. Lu. ij.) pñtis eū in
 noluit et reclinauit i pñepto. qñ nō erat ei loc
 in dñs oꝝio. Et pñderas ineffabilem filiū dei
 humilitatē: cepit nō sine lachrymis eū alloq
 di. Dñe fili bñdicte qñta et tua erga hūanū ge
 nus benignitas et clemētia. Tu cū qñ es eter
 nus: fact' es tpalis et puerul'. tu immortalis et
 impassibil' fact' es passibilis et mortal'. Tu
 oim creator fact' es creatura. tu dñs angeloꝝ
 ac rex regū et dñs dñantū formā serui acce
 pisti. tu sanctus sanctorū similitudinē peccatorū
 assumpsisti. tu oipotēs de' fact' es hō infirm'
 tu sapiētia et eloquētia pñis fact' es infans et
 qñ loqle ignar'. tu oim dñissim' fact' es pau
 perulus. tu panis angeloꝝ fact' es fameli
 cus. tu qui vestis aues celi natus est nudus.
 tu qui regis oꝝem vnūuersum ab alio rege
 ris et gubernaris. tu quē celi capē nō possunt
 in hoc vili tugurio detineris. Dñe maria ma

11

Maria
 alloqur
 puerum
 natum

testat' tue humiliatio. Didicibil' māsuetudo.
Dicopabil' benignitas. Admiranda diuini-
tatis tue vilitatio. Alij reges nascūt' de porē
ti regia. tu ipator celi et frenar' es de virgine
paup'ela. alij reges nascūt' i ciuitate metropo-
litana. tu nar' es apd puulū opidū. alij ipa-
tores nascūt' i regali palatio. tu nar' es i vilis-
simo diūforio. alij reges qñ nascūt' reclināt' i
lecto aurato. molli plumbo. tu reclinar' es in
abiecto et pūgēti psepio. alij reges regūt' pan-
tis seric' et aureis. tu inoluit' es vilib' pāni-
cul' alij ipatores hñt multitudinē regū. ducū.
baronū. famulozqz ac fnoz eis astātū et fui-
entiū. tu hēs bonis et afini famulanū et istius
paup'ule mris tue obsequiū. P' hec at' fba
vidēs b. fgo q' dulcissim' eius fili' desidera-
bar itez redire i brachijs mris. rursum acce-
pit eū i vlnas suas. et ab oscul' ei' cessare n po-
terat. Et aspiciēs oculos ei' pulcerrimos dice-
bat. Isti s' oculi q' p'p' lāf bonos et malos. ma-
nus at' rāgēs dicebat. Isti s' manus q' celos
formauerūt. et pedes sūf rāgēs aiebat. Isti s'
pedes q'z scabellū adorāt Tu es d' me. tu es
pñator me. tu es fili' me. tu es dñs meus.
tu es saluator mūdī. tu es expectat' et deside-
rat' a ciuē. tu es vita mea. tu tota spes
mea. tu solatio mea. tu gaudiū angloz. tu
dulcedo padis. tu gl'ia brōz. tu reges aiaz.
tu fabricator celoz. Decātabat qz b. fgo po-
nēs filiū suū du' cūsum i gremio et dicebat.
Gremio mris refidet sapia pñs. fili' iste me-
us regē vbiqz d'. Et in his dulcib' eloquijs
osculabāt' nūc frōre. nūc oculos. nūc genas.
nūc ora. nūc man'. nūc pedes dilecti filij sui.
Iz fgo oī solatio repletissima. fac obsecro
nos v' aliqd mīmū de istis solatiōib' tuis
sentire. marie cū ipe fili' tu' a te suauit' āple-
ratus et oscularus ac suis collū tuū suauiter
stringēs brachijs lābebat lac fginē de mā-
mill' ei'. Porrige nob si n totū filiū tuū am-
plexādū sic fecisti pastorib'. saltē sumitātē pe-
dis v' man' ei' ad reuerēt' rāgēdū et oscula-
dū. et pcede nob vt sic te cū filio tuo diligā
et veneremur i hac vita vt postmodū tecū et
cū illo regnem' i et'na secula seculoz Amē.

De eiusdē beatissime fgis parturitione
Sermo. ij.

Erminās ger

minabit et exultabit letabūda et
laudāo. Isa. xrv. Suscepit eq
dēbūssima fgo iextimabile gaudiū. cūz vi-
dit se pepisse sine corrupōez dolore. Rō autē

gandij p' aff'gri. Nā si (vbi Jo. xvi.) mu-
lier cū parit tristitia hz. cū at' p'it masculū
iā nō memit p'ssue p'f gaudiū q' nar' ē hō
in mōm. mto mag' gaudere debuit bñdica-
m' dei q' pepit sine dolore. neqz habuit tristi-
ciam. nec (vt qdā sanie arbitrat' iacēs peperit
filiū suū. neqz obstetricū habuit adiutorium
Un' Diero. adūsus Deluidū ait. Nulla ibi
obstetrix fuit. nulla m'liez sedulitas intercessit
ipa pānis inoluit. ipa m' et fgo. Credo igit'
q' appropinqntē hora part' i'ensit fgo pu-
rissima tantā int' leticiā q' nō senserat vt
q' omnib' dieb' vite sue. et omēs sensus spū-
ales et corpales quadā inenarrabili suauita-
te replebant'. et sic repleta gaudiū cūz inenō
dulcore a nulla vñqz creatura gustato pepit
mellissimū filiū suū. Gaudiū hēcogitabile
cū fgo gloriofidebat oculis corporeis quē
sancti pres ceteriqz electi tantū affectauerāt
videre. quem etiā nō alterius filiū eē sciebat
q'z suip'it' et dei. De hoc autē gaudiū bñ fgi-
nis p'dixit. Isaias p'pha in v'bis themat' no-
stri. Super quibus quattuor p'siderationes
faciemus.

Prima dicit' temporalitatis

Secunda localitatis

Tertia paupertatis

Quarta p'o causalitatis.

Pars p'ma que d' temporalitatis

Rō expeditiōe huius p's' cōcedūm
p q' ips rāqz dñs et cōditor oim elegit
sibi tps in q' nasceret'. sicut etiam ele-
git sibi m'rez de qua nasceret'. vñ noluit nasci
in estate. s' i p'fundo hyemis. s. viij. kal' ianu-
arij. qñ asperitas hyemalis est maior. et sic
non delectabile estat' s' asperitatem hyemis
ad natiuitatē suā elegit vt et tūc carnis affli-
ctiōem iā pateret' p salute nra. Lū' tempoz
p'ueniētia et cōgruitas ad natiuitatē christi
affliguat' fm Tho. in. ij. p'summe. q. xrv.
ar. viij. trib' rōmb'. Et p'mo rōne radicationis.
nā illo tpe lucis solaris claritas augmē-
tum recipit. et iō tūc xps nasci voluit qñ tal'
lux augeri incipiebat. vt ostenderetur q' ipse
veniebat vt hoies crederent in lucē diuinaz.
ac tādū in hac luce p'ficerēt q'dū p'ingerēt
v'qz ad p'fectū diē vite eterne. et vt remostre-
ret q' ipse est lux p'a que illuminat omne hō-
minē venientē in hūc mūdū. Joh. i. Und'
Aug'. in smone. x. de natiuitate dñi ait. Do-
die nar' ē xps. illuminat' ē mūdus. exultare g'
fginēs. sancta fgo nob pepit cui sine corrup-
tiōe nūbat'. exultare omnes xpiani. natalis
est xpi. exultare serui. natalis est domingus.

Logos
tpe xps
nasci vo-
luit

Bermo. II. De parturitōe Marie

emulare liberi: natalis est libertatis. emulatio de
bilibus regroti: natalis ē redemptoris. Decille.
Q. Secundo gignit fuit xpm tali tpe nasci. tpe
Lxxviii. Octavianus cesar. nā tūc erat tor? mud? sub
q. voluit impio ipi? ipator? romani i pace. Et iō xps
nasci voluit isto tpe nasci. qz pace oibz dare venie
bat. Un? Hiero. sup? Jsa. inq. verēs reuolua
mus hystoriat? i iueniem? vlsqz ad. xxviii. Anū
cesar? Augusti i toto orbe straz fuisse discordi
am orta. orzo ar? dñs bella cessauerūt. itē illud
Jsa. Nō leuabit gēs? genē gladiū. ad ostē
dendū qz xps iō nasci voluit vt filios qz erant
disp?i gregarēt i vnu. vt eēt vnus pastor z
vnu ouile Jo. x. Decille. nō tñ solū cessauerūt
bella. qñimo an? xpi natiuitatē p. xij. anol
maria par fuit i toto mdo. ad ostēdēdū qz ille
nascēbat qz ē par nra faciēs vtraz vnu vt ait
apls Eph. ij. Hinc ē etiā qz aucte istū vñtus
pncipis z ipator? tor? mud? describ? est. inq.
iud. Lu. ij. Exiit edictū a cesare Augusto: vt
describeret vñtus oibz. Vbi Gre. ait. Quid
est qz nascitur dñs mud? describit: nisi qz il
le veniebat i carne qz electos suos ascriberet i
eternitate. Qd? de reprobis p. pphaz dñi. De
leant? libz viuētū z cū iust? nō scribāt In
qbuldā sō croniz legi? qz appropinquare xpi
natiuitate Octavian? p. mōm vias publicas
fieri pcepit. z oia debita romanis dimisit: vt
ostēderet qz ille i mōm veniebat qz debita pctō
rūm volebat dimittere. z cū debēat viā cor
diū ad illū? Insciprōz oēs ppare. iud. illd Jsa.
xl. Sololamī pplē me? dñs dñs. loq. mīni ad
cor dñi. In q. dimissa ē iniquitas illi. s. p. incar
natoz filij dei suscepit de māu dñi duplicia p
oibz peccat? suis. vox clamāt? i tēto: pate vi
am dñi: rectas facite semitas dei nri. Predi
cans ac impator Octavian? (vt scribit? Sae
ron? Eutropi?) nat? ē ex pte Octauio Sena
toze z mīe Actia neptē Julij cesar? genita ex
Julia sorore ipius cesar? qz nuplerat Lucio
balbo. De h? Octauiano refert? Plini? i. ij.
li. natural? hystorie. qz cū qdā vice vltē roma
nā intraret: apparuerūt stelle in modū corone
posite sup? caput ei?. Hic sedat? oibz bellis oz
ben? totū subegit impio romano. cūct? sumi
cis z turbātis iperū romanū deuict? Unō
canēbat Quid. i. j. de fals? Jupiter arce sua
totū cū sparat i orbe. Nūc nūc romanū qd tu
caz bz. Que sba dixit tpe h? Octauiani tpe
rator? Regit? ar? anis. lvi. Duodecim cum
Marco anthonio z Marco lepidō. z. xliij
ple. z vt dñs Solin? de mirabilibz mūdi. re
pore? Augusti plurimū arma cessauerūt. z i
gentia valde flourēt. Fuit ei tūc Q. r. a. flac

tus. q. g. i. o. u. i. d. i. m. a. c. e. r. a. t. u. l. l. v. e. r. o. n. e. s. s. a.
t. h. e. r. e. t. v. a. r. r. o. m. a. r. c. e. t. u. l. l. c. i. c. e. r. o. a. p. p. o. l. i. d. o.
r. u. s. v. a. l. e. r. i. m. e. l. l. a. v. a. l. e. r. i. m. a. r. i. m. s. a. l. u. s. t. i.
z. a. l. i. q. q. p. l. i. m. i. z. v. t. d. i. c. d. o. r. o. s. i. Octavian?
tpe redies victor ab oriere cū triplici trium
pho vltē igressus ē. z tūc august? appellat? ē.
z salutar? eo qz ipiuz romanū aurisqz. Luz g
pacificū teneret iperū. edictū fec? (vt s. dictū
est) vt describeret vñtus oibz. vt sciret qz p
uinde z qz hoies eēt i toto orbe. z dicebat re
scripō. qz numer? eoz qz celum ferebat redi
gebat i scripō. vt refert mgt i hystoria schola
stica. Dicebat etiā p. fessio qz qz libet offerēs de
nariū suū p. fidi. ponebat illū sup? caput suū
z p. o. o. z. p. f. i. e. b. a. t. s. e. ē. s. b. d. i. t. i. m. p. i. o. r. o. m. a.
n. o. Regnate igit? isto ipatore pacifico xps fi
lius dei nasci voluit rōe quā ponit venerabil?
Beda sup? Lu. di. Nascitur? i carne dei fili?
sic de? g. i. e. n. a. t. g. i. t. a. t. s. l. i. b. i. d. e. e. o. n. d. i. t. e. e. g. r. i. s.
s. i. m. u. S. i. c. p. a. c. a. t. i. s. s. i. m. o. t. p. e. s. e. c. t. i. p. r. e. a. t. q. p. a.
e. q. r. e. r. e. d. o. c. u. i. t. z. p. a. c. s. e. c. t. a. t. o. r. e. s. r. e. u. i. s. e. r. e. d. i.
g. n. a. t. N. u. l. l. u. a. r. p. o. t. u. i. t. m. a. i. e. e. p. a. c. i. n. d. i. c. i. u. z.
qz vna totū orbe descriptōe p. d. u. d. i. m. o. d. e. r. a.
t. o. z. A. u. g. u. s. t. i. r. a. t. a. x. i. j. a. n. i. s. c. i. r. c. a. t. p. s. d. n. i. c. e. n. a.
t. u. i. t. a. t. s. p. a. c. e. r. e. g. u. i. t. v. t. b. e. l. l. i. s. t. o. t. o. o. r. b. e. s. o. p. i. t. i. s.
p. p. h. i. e. p. l. a. g. i. u. a. d. s. t. r. a. z. v. i. d. e. a. t. i. p. l. e. s. s. e. h. e. c. i. l. l. e.
T. h. e. o. p. h. i. l. s. o. d. i. c. c. o. u. e. n. i. e. s. e. r. a. t. v. t. p. x. p. m.
m. l. t. o. z. d. e. o. z. a. u. l. t. d. e. f. i. c. i. e. r. e. t. z. v. i. n. u. s. d. e. c. o. l. e. r. e. t.
vñ vñ? r. e. x. o. r. b. i. p. a. s. s. e. d. e. s. c. r. i. b. i. t. N. e. c. c. r. i. s. t. i. a. r. e.
d. e. t. e. m. r. e. g. e. r. e. g. u. J. h. m. x. p. m. s. b. d. e. s. c. r. i. p. t. o. e. m. u.
d. i. n. a. t. u. a. b. s. q. m. y. s. t. i. c. a. z. r. o. n. a. b. i. l. i. c. a. Q. u. a. p. r. o.
p. r. e. r. D. u. g. e. a. i. t. D. i. l. i. g. e. n. t. i. n. t. u. e. r. i. m. a. i. f. e. s. t. a. z.
s. a. c. i. m. q. d. d. a. i. n. d. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. r. i. q. i. t. o. r. i. o. r. b. i. s. p.
f. e. s. s. i. o. e. d. e. s. c. r. i. b. i. o. p. o. r. t. u. e. r. i. t. x. p. m. v. t. cū oibz s. c. r. i.
p. t. u. s. o. e. s. s. a. n. c. i. f. i. c. a. r. e. t. T. e. r. t. i. a. r. o. q. r. e. t. i. t. t. p. e.
n. a. s. c. i. v. o. l. u. i. t. x. p. s. d. i. s. b. i. e. c. t. o. n. i. s. q. z. s. t. u. e. i. u. d. e. l.
s. b. i. n. g. o. f. u. i. t. u. s. e. r. a. t. z. i. o. qz xps venit nos de
s. t. a. t. u. f. u. i. t. u. s. i. s. t. a. t. u. l. i. b. e. r. t. a. t. s. r. e. d. u. c. e. r. e. s. i. c. m. o. r.
t. a. l. i. t. a. t. e. n. r. a. z. s. u. l. c. e. p. i. t. v. t. n. o. s. a. d. v. i. t. a. r. e. d. u. c. e.
r. e. t. i. t. a. v. t. d. i. c. B. e. d. a. S. e. i. p. m. n. a. s. c. e. s. f. u. i. e. r. u. t.
s. b. i. d. i. d. i. t. v. t. a. f. u. i. t. u. r. e. l. i. b. e. r. a. t. z. Un? L. h. y. s. i. s. u. p.
M. a. r. a. i. t. Q. u. i. i. u. d. a. i. c. a. g. e. s. s. b. i. u. d. a. i. c. s. r. e. g. i. b. o.
q. u. i. s. p. c. t. o. n. i. b. z. e. r. a. t. p. p. h. e. m. i. r. e. b. a. t. a. d. r. e. m. e.
d. i. u. e. i. n. u. i. c. a. r. q. u. i. l. e. x. d. e. i. s. b. p. r. a. t. e. r. e. g. s. i. n. i. q. t. e.
n. e. b. a. t. n. a. s. c. i. t. x. p. s. qz m. a. g. z. d. e. s. p. a. b. i. l. i. n. f. i. r. m. i.
t. a. s. m. e. d. i. c. i. n. a. r. t. i. f. i. c. i. o. s. i. o. r. e. m. q. r. e. b. a. t. H. e. c. i. l. l. e.
P. r. e. t. e. a. v. o. l. u. i. t. z. x. p. s. n. a. s. c. i. t. t. p. e. r. e. g. s. a. l. i. e. n. i.
g. e. n. e. v. t. i. p. l. e. r. e. t. p. p. h. i. a. J. a. c. o. b. B. e. n. v. l. d. i. c. e. s.
Nō a. u. f. e. r. e. t. s. e. e. p. r. z. d. e. i. u. d. a. n. e. c. d. u. r. d. e. s. e. m. o. r. e.
e. i. t. d. o. n. e. c. v. e. n. i. a. t. q. i. n. t. r. e. d. e. z. i. p. e. e. r. i. t. e. x. p. e. c.
t. a. t. i. o. g. e. n. t. i. u. E. t. i. o. i. s. t. o. d. i. c. d. e. t. e. m. d. e. o. l. a. u. d. e. s.
r. e. d. d. e. r. e. z. e. f. n. a. g. l. i. a. z. t. o. t. a. m. e. t. e. c. o. g. i. t. a. r. e. q. u. i.
e. u. d. e. f. e. c. s. i. n. g. l. a. r. i. t. g. l. i. o. s. i. z. f. i. l. i. j. s. u. i. n. a. r. i. u. t. a. t. e.
vñ Aug. s. e. r. x. x. i. j. d. e. n. a. t. i. u. d. n. i. a. i. t. H. o. d. i. e.

scias de tra orta et ipsa de carne nat^a e. gaudere itaqz ac solenni huc die celebrare et nage na spe firmissima occupare. filij dei ee accep ta prate plumite. ppf nos ei tpal effect⁹ e te/ por effectoz. ppf nos i carne appuit mdis di tor. ppf nos creat⁹ e creator. qd adhuc mor/ tales rebo mortalibz oblectami. z fugitiuam vita si fieri possz tenere conami. spes lode cla rior effulsi i frz vt frenis vita pmitteret i ce lis. Nec ille. Ex qbo oibz pz qz gnuo tpe xpi de xgie nat⁹ est.

¶ Pars secunda hui⁹ sermonis que dicit localitatis.

Sps spa
lit quoz
ciuitates
elegit

Iur dñs nr elegit tps natiuitat⁹ ita etia elegit locu. Un sciendū fm Tho. in. iij. pte sum. q. xxxv. q. xps spalter qttuoz ciuitates elegit. i. nazareth sue pcepti ont. hierlm sue passioni. romā ecclie pncipa tui. z bethlee sue natiuitati. Prio ei voluit i nazareth pcepti z nutriti. ad expmēda hūili atione z extirpāda elatōz. nā supbi hoies de h pceptu glant qz de ciuitatibz nobilibz du cut origine i qbo volūt pceptu honorari. Xps at vt sua hūilitate on dederet i istoz supbiāz z inanē gliaz pfutaret. Itū fec. qz apd ciuita tē pua z i gūle voluit pcepti z nutriti. vñ Jo. q. dicebat Nathanael. A nazareth pcepti aliqd boni eēt qsi admirat⁹ q xps de tā vili ciuita te eēt oriūd. Sēdo elegit hierlm passio. nūz vt i ea ppf sui nobilitate ledē regni pstruerz z replū dei edificaret. z sibi hierlm esset fil ciui ras regal z sacerdotal. Sacerdotiū at xpi z regnū ei⁹ pceptu psumatū ēi passioe ei⁹. nūz ppf sui hūilitatōz z nūz eruditōz vt dictū ē. Et his de caus noliuit i hierlm nasci s3 potius opprobriū pati. Tercio insup noluit nasci in roma. qz sic dñs i qdā fmōe ephesini cōcilij. si maxima romā elegissz ciuitate ppf potētiāz ciuiū imitātōz orbis fraz putaret. si pō fili⁹ fuissz ipatorz vtilitati h⁹ mdi ascriberet. S3 vt hūanitas xpi on dederet z diuitas cōgsceret orbē trāformasse fraz paupenā elegit mrem ac paupiorē z i gūbilitōz patriā. Nā vt dr apo stol⁹. i. Jo. q. i. firma mdi elegit de vt pfidat forta. S3 bñ elegit romā ecclie sue pncipa tui. vt vicz ipa eēt caput ecclie. tū i signūz pfe cte victorie. tū vt exinde fides deriuaret. dis funderet p vniūsz mōz. tū vt sua prās ma gis on dederet. z sic ipe xps magis agsceret. fm illd Jsa. xxvj. Ciuitate sblime hūiliabit. z cō caput culcabit eā pes paupis. z gressus egenozū. i. aploz petri z pauli. Roma enī ē caput oim ci uitarū. isti. d. sancta. tu. s. fi. z etiā ē caput to n⁹ orbis. i. nemi. C. d. p. l. i. r. j. z cōis pñā.

i. roma. ff. ad mūi. z oim fraz achatonū pñi ner pncipatū. ij. q. vij. c. bñ. Quarto elegit bethlee sue natiuitati. vt s. dicit⁹ e. qz i solbus acibz suis se hūiles exhibere voluit. vñ dñs in euāg⁹. h⁹ festiuitat⁹ Lu. ij. q. cūp⁹ emanatū edictū ipatorz de deceptōe orbis irēt vt pñi teret singli i ciuitate suā. alcedit. vñ Joleph a galilea d ciuitate nazareth i iudeā ciuitates dauid. q. vocat bethlee. eo q eēt d. tomo z fa milia dauid. vt pñteret cū Maria desposi ta sibi vxore pgnāre. Dauid eierat de ciuita te bethlee. vt hz. j. Re. xvj. ¶ Tres at rōes pñ sum⁹ asligre. qre apd ciuitate istā voluit xpi nasci vltra pñctas. qz pñā dñs adimpletōis. i. pphie q hz Mich. v. Tu bethlee zc. quā p lūi i pcedent⁹ pte. j. S. dñs rō dñs interpretōis sū qz fm S. r. i. moza bethlee interpretat⁹ dom⁹ pa nis. Ipe at xps ait Jo. vj. Ego sū pñs vñ q de celo descēdi. qd hac interpretōz significā dā i bethlee cū nasci pgnū fuit. vñ Greg. in ome. natiuitat⁹ dñi ait. Loc⁹ i q dñs nascit dom⁹ pñs atea vocat⁹ ē qz sūmūz pfecto erat vt ille ibi p naturā carnis apparer q electoz mētes i cñna satietate reficeret. Tercia rō dñ significatōis. qz vt Gre. i. pñctā ome inquit ppf hūanitate quā aspietaret qñ i alieno na icebat⁹ fm pñatē s3 z naturā. z ē dñ Beda In dñsforio loco eger vt nobilitas māiōd i domo pñs sui pparet. z vt dñ Aug. i. i. i. ser. de purificatōe xgis. In pñte dig⁹ ē pñt vt esset pñoz cibaria iumroz. qñ Aug. ppf p dicta horat⁹ fideles ad reuerētiā h⁹ loci in q xps nat⁹ ē. i. l. j. 5. Iulianū dñ. Venerare na ciuitatē q a frrene natiuitat⁹ vñcul⁹ libet⁹ es. honozare bethlee pusillā z mīmā. p quā t bi regressus ad padisuz patet⁹ ē.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicit paupertatis.

Uce. ij. dñ. Factū ē at cū cēnti bi. s3 apd bethlee iplēti s3 dies vt pareret. z pñt filij suū pñmogenitū. h at nō accepit pñmogenit⁹ respectu sedī. sic i. l. q. du os. j. nīlo. ff. de rebz dubijs. s3 dñ pñmogenit⁹. qz eū nō aīcedit. sic i. l. pñm. ff. de pñ. z eti am hz i. d. l. q. duos. seq⁹ i euāgelio. z pñmis eū inuoluit z reclinauit i pñpio. qz n erat ei lo cus i dñsforio. z tūc pñficatū ē illud Luce. ix. Tulps voueas hñt z volucres celi nidos. si li⁹ at hois n hz vbi caput suū reclier. Dñson um pō qd sit tractat⁹ legit⁹ i. l. si horren. q. ē lex. iij. ff. i qbo cau. pig. vñ hypo. 3. z canonice i. c. qm. r. q. iij. S3 fm mām i scolastica bi storia dñ opimū qd ē in dñas demos. s3 q eūtes ad colloquū. vñ ppf act⁹ i pñpries dñ

Sermo. III. De parturitõe Marie

terebat. In h̄ g̃ dñs sorio fm̄ gl̄da Joleph q̄
facerat paravit p̄sepe boni ⁊ asino. vel fm̄
alio tibi erat p̄sepe ⁊ multa tpa factū ad fusi-
m̄ alioleph. Dicit̄ ar̄ q̄da deuoti doctores
fm̄ Joleph cu br̄a egie veniss̄ ad ciuitatē
hospit̄. tu qz paupes erant. n̄ qz tarde vene-
re. plane ci prexerat qz beatissima p̄go erat
vicia prui. vñ fuerat d̄ vltima. Itē quia ex
ip̄a ciuitate mlti reges ⁊ potētes p̄sone or̄ig-
nitatec̄. n̄ mltē gētes aduenēat q̄ omēs
habitarōs erāt occupatē ad hospitiū. vñ d̄
h̄ p̄merūt hospitiū iuente. ⁊ necesse habu-
erūt ad diuisiōis re reducere. Nos h̄o dicere
possum⁹ q̄ h̄ diuina volūtatē factū est vt nob̄
darēctip̄ h̄uilitatē ⁊ paupert̄ aplēctēde
Itē vt fūieret p̄p̄ia Jla-j. Cognouit h̄
p̄fessioē dñi. ⁊ asin⁹ p̄sepe dñi sui rē. ⁊ Ba-
ruch ap̄. c. vbi d̄ filio dñi. In medio duoz
aliū cogitēz fm̄ vnā trāslarōz. Voluit ar̄
dñs poni i medio istoz duoz aliū vt ostēderet
qz p̄p̄m iudiciū ⁊ gētilē iūgere debe-
bat ad suū futū. Nā tūc ar̄at i bouē asino
q̄ dñs p̄fessioē h̄oies sil̄ p̄iūḡt i vno offi-
ciō. c. noua. xvi. q. vii. Dirat q̄s aima tē
uora q̄ extrema fuerit paup̄as reḡ celoz et
oim creaturaz p̄ te nalcet. Audi Diero. ad
marcellā dicētē. Quo finē q̄ voce spelunca
fili saluatoris exponat. t̄ illd̄ p̄sepe q̄ infanti
bus vagū. n̄l̄erio maḡ q̄ fmo ē honorādū ē
vbi lat̄e porrit. vñ aurata laq̄aria. vbito
mō dānatōz p̄nis labozqz veltire. vbi in-
stat palaciū opib⁹ extructē basilice. vt vile
capitulū h̄oies p̄ctioz abulēt. ⁊ q̄m dñi q̄
q̄ n̄ p̄sit cēlōz porrit. recta sua maḡ veltit ap̄
q̄z cēlū. Ecce i h̄ puo t̄re foraminē celoz
ducat. n̄ q̄ h̄ iuolūt p̄nnis. h̄ vltus a ma-
fistoz. h̄ tēolstrat a stella. h̄ adozat a ma-
gis. Eridē ad eustochiū inḡr. Ille cuius pu-
gillo mōs cōduclit. p̄p̄is corinē angustia.
Quid erat videre filiū dñi iuolūt p̄nis va-
gūcē. lacrimatē ⁊ p̄ frigore t̄ bescētē. Eamus
oēs q̄o cū pastorib⁹ ⁊ dīcam⁹ tibi. D̄ aḡloz
rē d̄ gnissimē q̄ p̄ nob̄ ad h̄c necēssitatē vlt
milti ⁊ er paup̄ula mīe n̄ ⁊ r̄uguriolo vlt
fimo n̄o habes vbi caput redines. quid vīs a
nob̄. q̄d tibi gratū p̄olnere possum⁹. vīs a
nob̄ vel argentū. ⁊ placet tibi gēme vel iocū-
lā vlt p̄ctola queqz delectabilia ē. ⁊ si forte ista
sp̄uēz q̄ faciūt tū ad ornātū n̄o p̄ t̄na ne-
cessitatē dē mī accipēs ad bāptidū. l̄igna ⁊
p̄ānos ad calefaciendū. ⁊ mox infantū. iste
clamat. D̄ rōnales creaturē. nolo mūdū t̄
mias. nolo delicias. nolo magnificētias. ecce
carnē assumpsi vt p̄ vobis. xxiij. annis labo

rans affligat in defunctis. i. fame r. filii. i. vigi
lis. i. peregrinationibus. i. angustis. i. pleuritibus.
in plagis. i. febribus. et in languis effusione vis
ad mortem. i. mihi plangere cupis q. vos ita du
ligo. p.tra via mihi donare. illa sup. humeros
meos ponite dolentes i corde vno et oibo p. mul
tis vris. et ego p. vob oibo satisfactus. ego oim
phiam portabo. Q. humani cordis durities:
cur no moritur. cur no flectit. cur no monet
ad vocē salutaris. Sz tu qd faciebas o vir
go p.issima. qn factore oim videbas i. assum
pta carne tā infimo i loco nati. credo q. lacri
mas primum i poterat oculi tui q. tāto magis
p.artebari. qto eras certior de autitudine la
tamen. Nepe animus p.uan? extorgit i. sus
cicit q. tu r. ego benignissima dilecti filij. nū
artissima paup.ate defleuit. Sz o benedicta
ego alig. tuu. p.olare p. sideras q. filij tu? se
cū morte bonoz r. excellētis iparoz. q. an se
cū fieri facit vexilla tua q. ad pugna? postea
deferre intēdūt. filij ei tu? i. huc mōm. veni
ens signū i. vultū illi q. de porranie i. q. picta
hūilitas. p. p.tra. a. a. t. itas. q. b. maugū
post diaboli rebellabit.

¶ Pars quarta huius sermonis que dicitur causalitatis.

Ro expeditōe hui⁹ pꝛ qꝛit q̄ dē cā ſit
p nocte natiuitatꝝ dñi miſſa celebretur:
cū i alijs feſtiuitatib⁹ i die celebra
re liceat: Ad qd̄ rñdet Theleſtoꝝ: a Petro
papa. iij. vt habet de pſe. di. j. c. nocte ſancta
q̄ nocte ſancta natiuitatꝝ dñi ſaluatorꝝ miſ
ſas celebrant pſbiteri ⁊ hymnū angelicūſ. **G**loria
in excelsis in eis ſolenniter decantāt.
qm̄ ⁊ eadē nocte ab angelo paſtorib⁹ eſt num
ciatus. ⁊ ſubito facta eſt cū angelo multitudo
miltiticeleſtis laudantium ⁊ dicentū Gloria
in excelsis deo. **S**up qd̄ uo dicit gloſa q̄ hoc ſe
bām dicta ſunt ab angelo. ſed alia ſc: **E**t
terra pax hominib⁹ bone voluntatꝝ: addi
dit Hylarius. ¶ **Q**uerit ſecūdo q̄ tres miſ
ſe celebrant? Rñdet Bern⁹ in glo. extra. de
cele. miſ. c. ſoluituſ. q̄ celebrant pꝛter miſſe
rium. qm̄ p illas tres miſſas replentur tres
ſtatus. ſ. ſtatus ante legem. ſub lege. ⁊ ſtatus
gratie. Nam illa que cantat in nocte repre
ſentat ſtatū illorū qui fuerunt ante legē. quo
niam omes erant in tenebris. Et ideo in ali
quibus eccleſiis iſtā in pma miſſa. Popu
lus qui ambulabat in tenebris. Scda miſ
ſa dicitur in auroꝝa. ⁊ ſignificat tempus ſub lege
in quo iſta incipiebant ex pꝛeſente xpm̄ pꝛter
dicta legis ⁊ pꝛphetar. ſed non plene. Et iō
cantat inter die ⁊ nocte. Et in uicinis dicit

Z
Quare
tres mil/
se dicant i
die nati
lis dñi

Bermo. III. De parturitōe Marie

De immaculate & gis pruritōe tres pside
ratis facit. Pna dicit exaltatōis. Sda
ceruicatōis. Tertia & fructificatōis

¶ Pars pma h^o f. q. d. exultatōis
Qualit^r q. Tatu gaudere & exultare i hac cele/
terrma festiuitate debem⁹ vltra di/
tenuit^r casier. j. h^o p^r pte vl. ondit et h^o q. gaudiū
gaudere h^o facit sine natiuitate dñi nri a stella mag⁹
vltimo iocūte & a sybilla octauiano i occidēte: & ab
agelo palkoribz i iudea. q. ē medio mōi cum
maria leticia ē anūciatū. si g^m exultat sibi/
mitas agloz. mltō mag⁹ iocūdari & gaude/
redz hūilitas hoiz ita p h^o sblumata. q. nat⁹ ē
pncipalit^r nob. Nō ei (vt ait aplus Heb. j.)
angelos s; semē abrae apphēdit & h^o gēie nat⁹.
fili⁹ enī vti vt hoiz libariz ab etna mor/
te facit. ē hō. vt ait Leo pāp⁹ i f. natiuit. & hac
de ca marie d; letari hūanū gen⁹. nā si i aliq⁹
ciuitate obfessa a pessimis iūit⁹ hoies illi⁹
ciuitat⁹ fame & siti deficiēt oēs i pncipit el/
fente vt tradēt i ore gladij ad mortē. q. dāq;
aduētio eos libariz. q. sibi eēt q. nō summe
gauderz & solētia ageret. Lū igit ciuitas h⁹
indolētia ē & p fessa a dialolo & agel⁹ ei⁹
adeo q. deficiēt hoies fame & sitit. i liti to/
nitas. vñ hic migrātes ad mortē etnā descen/
debāt. venit de celo vñ i ginal⁹ rex magn⁹ fa/
cipit⁹ dñs fort⁹ & potēs: dñs potēs i plio s
amiquū possē. & nos d mān ei⁹ eripuit & libe/
rauit. & iō sumop⁹ nos opret gulari figura
atq; h⁹ iūit. Re. xix. vbi d; q. tpe Ezechie re/
gis iude obfessa fuit ciuitas regal⁹ hierl⁹ m ab
imēla mltitudine exercit⁹ sennacherib reg⁹ as/
syrior. & ita coartata q. hoies ei⁹ timebāt ca/
pi. atq; i mltā amaritudine anxiatateq; lacri/
mātes residēbāt. s; media nocte angelus dei
descēdit de celo liberauit eā occis. clxxv. m
libo viroz de exercitu sennacherib: p p qd de/
uic⁹ & iūlus reūsus ē i terrā suā & popul⁹ aut
liberat⁹ mlt⁹ diebz festinauit g⁹as agere deo:
reple⁹ mlt⁹ diuitijs de spolijs iūit⁹. qnto
g⁹ mag⁹ exultare d; gen⁹ hūanū de aduētū re/
gis agloz. q. in carne apparēs pstrat⁹ hosti/
bus ei⁹ & ipoz supnis cubilibz glisq; sedi/
bus. atq; celestibz opibz illā copiose ditauit.
¶ Sup oēs at hoies gaudere debuit ipa q. il/
lum pepit h⁹o bñdicta. S; forte q. d; vñ
gaudiū h⁹o potuit & pti isto cū sola eēt cum
vñlo ioseph spōso suo. nō i domo a frigore
& vñt⁹ ptecta s; i padochio vñdiq; tenebroso
& mag⁹ aialibz q. hoibz apto non sfortata a
locitate mulierz eā vñtatiū: s; ab oibz semi/
nis segregata. nō i lecto gēscēs s; i fra vel la/
pide vñro vbi nō erat ignis telerms sed fr

gus intēsum medie noct⁹. vbi etiā nō erat ci/
bi delicat⁹ q. b; idigēt mltieres i pñ. nō pfecti/
ones. nō vñna pñola. s; austeritas & paup⁹tal/
immēla. Que g illi fuit cā gaudēti: Ad hec
rñderet brā h⁹o si pñs adess. Gaudiū exp⁹
ta sum & delectatōz q. declarari nō p^r. Illud ei
(vt ait deuor⁹ me⁹ Bern. sup Ecclesiasticū) so/
lum ē vñz plenū gaudiū. qd nō de creatura
s; de creatore pñp⁹ cui pparata ois aliunde io/
ciūditas meror est. ois suauitas dolor est. omē
dulce amāz est. oē postremo qd delectare pōr
molestū ē. Si ei ppha gaudebat i dño et ex/
ultabat i deo ipñ suo. Abacuc. iij. qre ego gau/
dere & exultare i eo nō debui ex vñro in eo nato⁹.
Si abraā a lōge pñides filiū mei natiuitatē
exultauit. vt h⁹ Joh. viij. quō ego sine ingēa/
ti gaudiō & exultatōe eē potuit. cū ipm mēlū
am ex me genitū vidi. certe cor meum et caro
mea exultauerūt i deū vñū. q. cum sit fons &
origo ois bñtat⁹. ois dulcedis & suauitatis
cū odoze reuñit⁹ moritū. cū aspectu leti/
ficat⁹ angli. cū iūlu mouēt celi supabunda/
bā gaudiū ipm et meis vñceribz generatum
aspiciēdo. nec egebā pñolatōe hūana cūz ab/
undatē diuina. nec locitate mltiez cū adesset
exercit⁹ agloz canētū. nec terrenū cibū affe/
ctabā. q. pane vñū de celo missūz oēs saporē
& oē delectamētū i se pñtēt. & oēm appetitūz
satiātē hēbā. Mirabili igit mō gaudiū ē bea/
tissima h⁹o cū vñdit etnā felicitatē ex se pge/
nitā. nā gaudiū dñi ex bono adepto. vñ Job
iij. d; q. i effodiēs thesaurū gaudētq; vñpe/
mētē cū inuenerit sepulcr. & h⁹ q. sperat ibi i
uenire thesaurū qd cupiūt. Antiq⁹ ei in sepul/
cris dñoz cū eis ponebat thesauros. cū g q;
to mai⁹ ē bonū tāto mai⁹ gaudiū seq⁹ cūz h⁹
pfecto ex sumo & vñiūali bono hito a benedi/
cta h⁹ie ex pruritōe sui filiū ieffabil⁹ ei pñolatō
causata ē. Marie h⁹o gaudebat q. uicer alie
mres nō possent in hūitate dicere filiū ex toto
esse suū cū ex pre sit vñt⁹ ipa m sola pepit fili/
um ex toto suū. ¶ Possū⁹ at tenore medita/
ri circa pruritōz b. h⁹gis. q. l; ipa bñdicta vir/
go nō esset obligata edicto Augusti cesar⁹ &
descriptōe faciēda. q. erat mī reg⁹ oim p pce/
ptionē ei⁹ effecta. tñ ad onēdū exēplū obedi/
entie & reuerētie maioribz & pñdētibz. etiam
secularibz & discolis impēdēde voluit obedi/
re Octauiano infideli. Iuxta illd. j. Per. ij.
Subditi estote dñis vñis. n. tñ bonis & mo/
destis sed etiā discolis & malis. & p p eandē
cām voluit etiā fili⁹ ei⁹ obedire pcept⁹ pñci/
pum sectariū. vt p; i solutōe cēlus. Matth.
xvij. Tñ inquit Grego. in. c. quid ergo. xj.

Dicare
Maria
voluit o
bedire ei
dicto ce
saris

q. iij. Quid g miz si pcor hō oledierie i pū
tis vite breuitate se hūc: qñ hāc mediator
dei z hoim renuit? Brā igit hōo vt dicam
obediētiā adimplerz discessit a ciuitate sua na
zareth q erat i puincia galilee z prexit i beth
leē q erat i puincia iudee. cui⁹ discessio vald fū
it molesta ill hōis mīserio q erat vicine ha
bitarōi hōis i nazareth. vt p̄p̄lat dñs Jo.
dñici i qdā ser. Nā vidētes brāz hōine gūi
dā. lz crederēt ea ex ioseph p̄cepisse. expecta
bāt cū mag⁹ desiderio pntes eē i p̄u ei⁹. Erat
em tāta pulcritudo z honestas z scititas affa
bulatōz z sapia ei⁹ q videbat qñ vna fructū
pūlarū cū ea z loq̄ secū. p̄p̄ qd vicine ei⁹ af
fectabāt eē cū ea. Sz ipa se totā deo resuans
amabat solitudinē: ac rarissime ad ostiū do
mus se reptebat: minus ad fenestras aspicie
bat. sz i tēplo z i domo oīōi vacabat hoim cō
uersatōz fugiēs. vt cū deo z angel⁹ familiari⁹
p̄fabularet. z i lege dñi meditare⁹ die ac no
cte. Verā ei sciebat eē p̄p̄sū hīaz illi. ep̄g.
dicēs. Scutari legem p̄nt vtiqz sereni. si
mōi a strepitu liba corda vacēt. Poterant g
ille vicine dicere in se. veniet p̄ certo dies p
tus ei⁹. z tūc idigebit nro adiutorio. ac voca
re nos faciet ad adiunādūz: intrabim⁹z do
mū ei⁹. z hebim⁹ copīā pūlandi cū ea. Nā
erit gñs ius fruct⁹ tā scē tāqz honeste ac pul
cre inuēnile. ita hūil ē z amorosa q dare aliq
nollet ad lactādū filiū suū. sz ipz suis vber
bus lactabit: sz cū tenebit illū i gremio lbra
chīis suis: nos aliqñ reuerēter auferem⁹ illūz
de manib⁹ suis z ducem⁹ i domos nras. z p̄o
latiōz hebim⁹ de filio suo. z ita ipa necē habe
bit qñqz pūlarū nobiscū. sz diuina dispositiōe
p̄dicte mulieres fraudare s̄ a suo desiderio nā
ipa pūssima hōo cū spōso suo ioseph ad beth
leemiticā vite p̄fecta ē. vbi (vt p̄p̄lat sc̄t̄s
Uincē. i qdā ser. Jcū ad qdā hospitiū diū
tisset. hospes cernēs ioseph vilib⁹ vestib⁹ in
dutiū z pauperē arbitrat⁹ dixit ei. Nō possūz
tōne senex vos hospitari. qz p̄les nobiles ex
pecto isto sero. z tūc i. ioseph cognit verā eē
illā Quid. hīaz i. ij. d arte amā. Ipe licz ve
nias multis comitat⁹ homere. Si nihil artu
lerz ibis homere foras. Et i. ij. d fastz. Paup
vbiqz iac̄z. Perrexit g ad aliū hospitiū q iter
rogauit eū di. Dñe q̄teq̄raturas z famulos
hēris: q̄ rñdit nullas. sz asellū z bonē z vro
rem meā tū. At ille inq̄r Istū hospitiū nō ē
p̄ vob⁹. sz p̄ hūitib⁹ mltā pecuniā ad expēden
dū. ite ad hospitale pauperz. Iuit igit ad ali
um hospitiū q dixit illi. O senex mīser: quō n
erubisti ducere i vxorē m̄ delicatā inuēculā.

Qñō Jo
seph ho
spitiūz q
rens dñi
denur

vade ad aliū hospitiū. qz hō p̄ter manē
re. z sic paupcul⁹ ioseph nesciebat q̄ iter. z p̄
cipue volebat de brā hōie quā sciebat matrē
dñi ab oīb⁹ hoib⁹ venerādā. z nouerat tene
rā eē hōis fecundā. vñ valde volebat de de
risionib⁹ q eis fiebat p̄p̄ paup̄tate. iux illū
Iuuenal. li. ij. Nil h̄z iūit paup̄tas duri⁹ in
se Quā q̄ ridiculos hoies fac Sz forabat
eū b. hōo di illū Sene. ad Lucil. Placeat
nob q̄qd deo placz ob h̄ ipm qd sibi placz. et
etiā forte p̄fortādo eū q̄ hec mīsticia p̄teret i
gaudiū. dicebat illū Quid. il. de p̄oro. Se
pe creat molles aspera spina rosas. Non g
diffidam⁹ de diuina bonitate: sz firm⁹ sup̄na
expectem⁹ adiutorū. Nam nō ē abbreviata
man⁹ dñi. eam⁹ igit ad aliqñ locū remotū a
tumultu hoim vt possim⁹ q̄rī a deo vacare
z ipe cui est cura de oīb⁹ p̄uidebit nob. Que
rētes ḡ inuenerāt diuini hīe crotā argz tu
guriū. i q̄ intrātes pepit ibi hōo gl̄iosa iūz
hūdicū filiū gaudiū mris hīs cū h̄gitatis
honore. Ut ei inq̄r Quig. sup. Lu. Sic aba
cūc itrauit ad danielē i lacu leonū dēteris ei
p̄adū bonū z exiuit n̄ ap̄t ostiū sz clausū.
sic b. Maria saluis claus⁹ pudor⁹ p̄cepit
pepit filiū suū p̄mogenitū. cui p̄m⁹ genūse
ctes z eū adorās dixit. Saluēmi dilectē fili
adoro te deū meū q̄ dignat⁹ ē p̄ salute mea z
oīm hoim hāc vallē lacrimaz itare. p̄simo
dū hō deosculatata ē facies gñs filij int di.
O facies p̄lea oīm gñaz i quā desiderat agēti
p̄picere. Deide deosculās man⁹ dicebat. O
man⁹ b̄rissimē q̄ infirmos est⁹ sanant⁹: q̄
miraclā opafes osculabāt etiā pedes di. O
sc̄t̄ssimī pedes q̄rū discurrez p̄ varias ciui
tates z castra ad docēdū z latrādū p̄ p̄sioē
p̄corz: z i talib⁹ suauissimis eloquijs dulcē
āplerabat lūg charissimū vni genitū rotare
pleta dulcedie ab eo s̄lt suauissimē āplerata
ita vt dicere possz illū Lān. ij. Lena ei⁹ lba
p̄te meo: z dexta illi⁹ āplerabit i me. z ipe p̄
uul⁹ Ihs vtera mris labes z osculans dicere
posat illū Lān. iij. q̄ pulcre s̄ māmē tue so
roz mea. spōsa mea. pulciora s̄ vtera tua vi
no: z odor vnguentoz tuoz sup oīa aromata
fau⁹ distillās labia tua spōsa: mel z lac s̄ltu
gua tua. z odor vestim̄oz tuoz sic odor stu
ris. Gaudebat ḡ b̄rissimā hōo s̄lt valde ob
stupebat de admirabili naturāre filij sui. q̄
nat⁹ erat de ipa mīre sine p̄e mirabaf q̄ emu
tas facta sit noua. imēstas pua. pulcritudo
reformis. maiestas abiecta. sapientia mura.
fortitudo infirma. iusticia vt rea. z opulētia
facta sit egenā.

Bermo.III.De parturitõe Marie

¶ Pars scda h^o fmois q^o dr certificatiois.
Ulla mulier de suo pti vnq^o fuit cer
E n^o uo: bta f^ogie vt pr^oz. xij. discurrendo
Primo em fuit certificata de matre
Maria fuit p^o napholitatioe. i. q^o erat electa a deo vt eem^o m^o
fuit p^o h^o q^o vult illi inq^o angel^o. Lu. j. Inuenisti q^o
fuit p^o de^o de^o capies i vteroz paries filii
fuit certificata q^o erat idonea m^o filij dei
Hoc certificata fuit de future natiuitate
vncinatioe. Si ei alij pph^o pph^oerabz fuit
fuit certificata a deo intrinsec^o & fuitate quas
p^odebant q^o fic erat vez f^oz ipi ipi pph^oerico
videbat t annu^ociabat. sic ipa fil^o cognit cer
tificatione reuelatoe anglica fuit pph^oerico
eo q^o erat illa f^oa futura m^o filij dei quas pph^oe
p^odebat Tercio fuit certificata de m^o amo
nis duratioe. M^ote naq^o f^oz m^ores q^o parit^o f^oz
lios q^o t^o i p^ocellu r^opis p^odit g^oz viroz t^o fil^o
o^o. Maria at^o n^o folu i fuo acceptu certifi
cata fuit q^o fuo vtero fieret iduifibil^o vno
diuitaz t^o h^ouianitaz i vna p^osona. f^oz etia fuit
i q^o p^ostmatia p^o oem theol^o. i. iij. sen. di. iij.
¶ Quarto certificata fuit d^o nois filij dei di
m^olatoe. t^o h^o q^o dixit illi angel^o. vtbi Lu. j.
Dicent magn^o. f^oz fil^o altissimi vocabit^o. q^o
facit equi dedit illi de^o nome q^o d^o sup o^o no.
f^oz p^o ap^o p^obi. i. x. f^oz. noie^o de^o t^o filius
dei. Quinto certificata fuit d^o regni filij sui p^o
p^ona duratioe. t^o h^o q^o dixit illi angel^o. Et re
gnu^o n^o erit finit. In cui^o signu^o hem^o q^o oia
regna t^o impia sine habuerit. t^o f^oificata fuit
f^oz h^o f^offici i poerita dicet^o. c. xxiij. Hoc
vni p^oficet potes: q^o nulla p^oas esse morosa
p^o q^o res fortuna leci^odas. Impar e^o breues.
f^oz vis ex^opla. p^ores. Respici fortunas. emar
cur illa p^oz. Florida p^ospitas. minus s^ober
tit athenas. J^olio attridens magne cartaginis
arcos Sappio. f^oz m^oti romam. fuit alea fari
Te p^o p^ola breui. breuis e^o f^ostaria leti. Doie e^o
melli. noe e^o vicina diei. Nec aliena d^oces: t^o
tema fara vobit^o. Hec ille. Nihil em e^o sta
bile ac p^operu^o i h^o m^odo homi^o. i. ij. f^oz q^o di
uine. Cae v^ocu. enu. t^o g^o vt at^o aut. de n^o alie
aut p^omi. re. eccl^o. t^o g^o. hanc dicetes. i. an^o f^o
o^o o^o di. ind^o. De donatoib^o at^o cito t^oalebit^o
¶ Iussit Luciano. i. j. Sumis g^o negatu^o stare
om^o p^oz discurredo breui^o t^o fidera^o do finiti
o^o t^ou regnoz pot^oetissimoz. Finiti naq^o e^o
regnu^o affluoz i. M^oclxij. anis. Regnu^o me
doz n^o durauit nisi anis. cclxij. Regnu^o ro
manoz f^oz regib^o durauit. cclxij. anis. In f^o
g^ou^o f^oz g^o regnu^o xpi n^o h^obit finitaz durauit
M^occclxij. nec vnq^oz terminabit^o ¶ Serco cer
tificata fuit i Johis exultatioe Luc. j. vbi di

rit Elizabeth. Exultauit i gaudio infans in
vtero meo. Dec ei exultato fuit iustificata. z iō
miraculo: maxie qd scēta fuit i vfo. z etiā ac
lerat fuit i infante vltio rōis z volūtatē. vt
posz inf vīscera mīna agscere: credere z p
sentire. ¶ Septio certificata fuit i elizabeth ec
clesiē. qd dictū fuerat anglin Lu. ij. Et ec
ce Elyza. cognata tua z ipa pcepit filiū in
necure sua. Lūc. Maria iussit i mōra z
salutari elizabeth ipa testificata fuit pba an
gelica fore pba dī. Un h mibi vt m dñi mei
veniat ad me. Octauo certificata fuit ioseph
approbatōe: cui āgel' appuit i somnis Mar
j. dī. Noli time accipere matrem zingē tuam
qd em i ea natū ē: dē spūscō z. Qd factuz Jo
seph appbuit iō ipam i vxore duxit. z filiu
cū eo gēgitatē ppetuū vout. Nono certifica
ta fuit pastoz veneratōe. qbo i hac nocte ap
paret angel' duxit illū Lu. ij. Annūcio vob
gaudiū magnū qd erit oī pplo. qz nat' ē vo
bis hodie saluator zc. Qui pastores veneit
z inuenit iur' pba angli. p qz pastoz vena
tione fuit certificata b. Maria. Decio certi
ficata fuit angloz imbutōe. Un Lu. ij. c. le
git qz facta fuit multitudo celest' exercit' cū an
gelo canētis z dicētis. Gloria altissimis deo.
Undecimo certificata fuit scēi Symeonis
āplexatōe. vñ legi' Lu. ij. qz cū qdragelimo
die a natiuitate xpi mara z ioseph portau
rūt Jhm ad tēplū. tūc simeon fuit duc' ipū
in tēplū. Lūc. viāissz iste senex puer Jhm
eodē spūscō inspirat' cognouit cū mūdī sal
uatorē. Apertis ā brachiā sua senilia ipsū
amplexat' ē dī. Nūc dimittis suū cū dñerē
Que pba cū amplexu tā feruido fuerit Ma
rie manifestatiua filiū sui natiuitatē iocūde.
Duodecimo z vltio fuit certificata scēa Anne
vaticinatio. Nā legi' Lu. ij. qz ipa nō recede
bat dē tēplo fuites tōe nocte noccuz ieiunij et
oīdibz vacat. z spū dī mora i ipa hora qz p
uer fuit p'sentat' sup altare: supuenit z ipsa et
dñm laudabat: z spū ppheticū plena: oīmbz
pīnibz expectatibz redeptōz isrl' loqbat. qz s.
hic parui' nup nar' erat mūdī saluator. Ec
est aduerdēt' fīm Tho. pre. iij. q. xxxv. ar. v
qz iste duo manifestatiōes sunt excellētiore
alijs reuelatiōibz.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur fructificationis.

Abiit Leo papa in quodā sermone.

Que h̄ sacm̄ mens comprehendere?
Que h̄ac gr̄az valeat lingua narra
re: quasi dicat n̄lla. nihil em̄ vtili⁹ salubri⁹
q̄ huano generi p̄ringere possit q̄ xpi or̄.

Utilita-
tes nati-
uitatis

De cuius utilitate aliqui breuiter in hac parte loquuntur. obmittendo quod Christus per humanitatem quam assumpsit factus est mediator nostrae salutis. et satisfactor pro peccatis nostris. et redemptor humani generis. unde illud apostolus cum ubi ei dicitur. Redemisti nos domine. in sanguine tuo. Solus referat lex fructificationis nostrae. Quia quod dicitur de iusticiis. id est de maiestatis. Nam videmus quod ipse qui non parum gratiam sibi deputat fieri subditi si rex aut princeps eorum dignetur visitare sua beneficia. Quanta ergo gratiam fecit nobis dominus deus noster creator et gubernator omnium creaturarum. Ad nos descendit de celis. et tenebras nostras visitauit. Et qui colligit Ambrosius. quidam finem. cum gratia sollicitudinis homines se preparare dicit ad Christi natiuitatem suscipiendam. Ecce si quis noster senio ore suum in domum suam suscipere debuit. ab omnibus foribus et iumentis rebus ipsarum domuum mundas. et quicquid necessaria essent finem suam. possibilitate per parallet. Et si hoc facit mortalis suscipitur mortalitatem. quanto magis se mundare debet creatura ut suo creatori apparere in carne non displiceat. Nec ille. Qui ibidem ponit dei dignationem dicit. Ille iustus venit ad nos peccatores ut ex peccatoribus faceret iustos. per quem venit ad ipsos ut ex ipsiis faceret pios. humilis venit ad supertos ut ex supbis faceret humiles. quod plurimum. Ille namque bonus venit ad nos homines qui plerumque oibus malis. Nec Ambrosius. Si ista inclinatio melius vis attendere. considera quod ex hac domini nostri natiuitate. ipse qui est creator et pater noster. deus. et filius dei. Ipe est pater tuus qui possedit et fecit creaturam te. dignatus est fieri fratrem tuum. Quia inclinatio tangit Augustinus. in. xiiij. de trinitate. Unus apostolus. Heb. ij. ait. Non contempsit deus vocare filios dei. Narrabo nomen tuum fratri meis. ps. xxiij. Ipe qui inquit. Magdalenae uirum Joh. xx. Taceat de fratribus meis. ascendit ad patrem meum. Et ideo ipse dominus a nobis appellatur frater noster. ut in. c. olim. viij. q. i. Quod in gentibus hoc gratia. Quod benigna diuine maiestatis inclinatio. ut is qui uultus est dominus fiat frater mihi ferri peccatoris. Hic filius israel audietes quod deus uisitasset eos. adorauerunt per in terram. Exo. iij. In cuius figura Aethiopia uidens regem David ad se uenientem. egressus est obuiam illi. et adorauit per in uultu in terram ac dicit. Que causa est ut dominus me rex ueniat ad suum suum. ut huius. Re. vii. et i. Para. xxi. Sic quilibet anima deuota considerans tantam dignationem et inclinationem altissime maiestatis dei. dicere debet illud quod habet Job. viij. Quid est hoc quod magnificas eum. aut quod apponis erga eum cor tuum. uisitas eum diluculo. et subito perbas illi. Et ps. viij. Quid est hoc quod memor es eius aut filiis hominis qui uisitas eum. Diuinitas sic domino suo obuiari occurrere ipse rex celestis. et ample

De xpo
et fratre nro

rans illi dicet ei. Ego sum frater tuus. nolite timere. Deuter. xv. Nec igitur fuit prima utilitas natiuitatis domini nostri ihesu Christi. frater noster effectus est. Quia quod post acceptores sua desiderabat scire in ecclesia dei illud. Laus. viij. Quis mihi det te frater meum iugentem uera in misericordia mea ut ueniam te foras. et quod dicitur per incarnationem factus sis. Desidero tamen te foras videre. et ex utero iugis egressus per natiuitatem ut te deosculer et te adorem. Secundum fructificationem dei glorificationis. Non est enim adeo paupercula et infirmi generis mulier qui non nobilitaret si a nobili ducatur in matrimonium. et utique in nobilitate uiri etiam nobilitas uxoris finem leges. Ceterum legibus. mulieres et. ff. de senato. l. femine. Cum ergo natura nostra iuncta sit immortalitati ipsi regi regum et domino dominum. Apoc. xix. et de iuncta dei filio quod dignetur possit ex primere ipsi exaltatus. De hoc enim in monio ait apostolus Eph. v. Sacram hoc magnum est in Christo et ecclesia. transiit in eam. et dicitur et de biga. Hanc ei sibi copulauit Christus. s. naturam nostram in thalamo ueri regni. Hic Gregorius ait. Ita intelligit charitas uia quod dicitur regis filij per. ille utique cuius per. De iudicio tunc regi datur. in iusticia tua filio regi. Quia fecit nuptias filio suo. Tunc ei dicitur per filio nuptial fecit. qui huius uero regis humanam nature pueritatem qui dominum ante secula fieri uoluit hominem in fine seculi. uerum. ac generis regis. Ipsi thalamus fuit. et quod dicitur ps. xviij. Quia sponsus pedes de thalamo suo. De hoc et Leo papa scribit. in natali domini ait. In natali dei domini fratres charissimi qui nuptijs spiritualibus sponse sue ecclesie Christus adiungitur. Tunc uitas de terra orta est. tunc iusticia de celo respexit. tunc processit sponsus de thalamo suo. Hic est sponsus domini de uero originali. processit enim de sponsa sua ecclesia. id est humanam carnem suscepit. Luz itaque ex nobilitate sponsi sponse merita nobilitas. quia est nobilitas nre nature quod dei sponso est iuncta. uiri ratione unitas est in hominem illi et eum ut deus dicitur huius. Magna nobilitas o mura nre nature sublimitas. et tunc sublimitatis et exaltationis signum angelus qui ante natiuitatem se ab hominibus adorari pariebatur. ut patet Gen. xvi. et in pluribus alijs locis. Hic ipse incarnationem et natiuitatem non patitur. ut patet Apoc. vi. ubi quod b. Iohannes euangelista uoluit angelum adorare. prohibuit angelus. Uide ne feceris. peruenit tuus sum et fratres tuos. Unus Gregorius. tunc super illud. Erant appropinquantes. et sic ait. Timeat angelus ab homine adorari quia do naturam humanam uidet in uoluntate sublimitatem ut fieret una persona. et ideo considerantes per incarnationem filij dei humanam naturam

De huius
natura
ra nobili-
tate et ex-
altata

De
dilecti-
one
omni-
um
nati-
uitatis
et ipse

Bermo .III. De parturitōe Marie

filiū nobilitatā et exaltatā iſtruiūtur ut eā di-
ligat et ſuūm? ne eā inq̄nem? et maculemus
peccato. Un̄ Aug. i lib. de ſa reli. ſic ait. De
moſtrauit nob̄ de? q̄ excelſum locū inſ crea-
turā habear natura hūana iſ q̄ hoibz i ſo-
hoie apparuit. Et Leo papa i ſmōe de nati-
uitate dñi ſic dicit. Agnoſco xpiane dignita-
tē mā et diuine pſoꝝ ſacr? nate noli i veterē vi-
lū et generi pſarōne redire et. Et q̄uis
de pſarōne inſ. ſ. pſonā diuinā et hūana na-
tura ſit ſcā i pceptōe i natiuitate tñ inouit:
tūq̄ ſi pceptōe facta fuiſſet deſpoſario. h̄ ſo-
banū nuptiarū et etiā traductio. Quapropt̄
Aug. magnificat iſtā natiuitatē i ſmōe pri-
mo de accedēdo ad grām dñi. Nec natiuitas
mira ē q̄ qualē genuit talis et genuit. iō vir
go m̄. q̄ ſbū caro factū ē. ſi em̄ hec q̄ genuit
talis eſt. illd qd̄ genuit qle eſt? Un̄ noſcere
q̄lis eſt q̄ ſic nat? ē? Audi q̄s et q̄s eſt. Uer-
bum pſis artifex mūdi. lumē celi. par fre. ite
gritas pſis. ſecūditas mſis. angelozum laus
hoim ſai? deſerōz via. errānū venia. vulne-
razoꝝ medicina. bonoz iocūditas. mareyru
victoria. infanriū palina. Adhuc ampli? au-
di. Qui ſic nat? ē extincōz mori? oppreſſoz
diaboli. petra fundamenti. lapiz angularis
mons dei. ſcala celi. amia padifi. ciuitas regis
magnū agn? et pſcua. pſoſus et ſpōſa. reſurre-
ctio et eterna vita. qm̄ p ipm̄ et ex ipō et in ipō
ſunt oia. hec et q̄cūq̄ dixerim? de deo pua ſūt.
No em̄ ſufficit lingua enarrare vel laudare
quā mēs panida et infirma nō valet pphēde-
re. hec tñ Maria q̄ talē pēp̄t ſgo et mſ. grā
ſecūdata. ipſiſcō impgnata. nouū germē. no-
uus par? agnoſcit. vider oculis. mirat mēre
integra pſenerat i carne. Amplectit manibz
quē pōrat mūdū regentē. Lac inſudit cele-
ſti potū. ſigū dulciſſima oſcula pia mſ verbo
q̄ miledia et ſitas occurrerūt ſibi. et quē ocu-
lis carnis intueſt filiū. mēre pſpicit deū. ſalce
pſiſſe ſe gaudet ppetuā poſteritatē nō amiſſa
integritate. vita fert i gremio. veritatem por-
tat in corde. qm̄ veritas de terra orta eſt. et iū-
ſtitia de celo pſperit. Maria de hoie pſ terra
pō et maria ſine hoie pſe. ſitas ex terra. hec
ille. ¶ Qm̄ iſtā oia pueniūt xpo ſm̄ hūa-
nitate pſp et natura hūana ex incarnatione et
natiuitate filij dei inſcū ſit ſblimata. ¶ Ter-
tia vilitas i hac pſe dñi oſſōis. ſ. dilectionis
dei ad nos. Lū em̄ eſſet ex magnitudine doni
argui ſoleat magnitudo amoris. Iuxta illd
Greg. in omel. pēthecoltes. Probatō dile-
ctionis exhibitio ē opis. vñ ad h̄ ppoſitū dñs
approbauit ſiniam pphariſei Lu. viij. Lerte ex

ipi incarnatione et natiuitate maxm? amor dei
ad nos oſendit. Quid em̄ mai? qd̄ ſblim? no-
bis dare potuit q̄ filiū ſuū eqle ſibi? Un̄ et
ipe xps ex h̄ arguēs ait Joh. ij. Sic de? dile-
xit mūdū et filiū ſuū vnigenitū daz? vtois
q̄ credit i illū n̄ peat ſz beat vitā etnā. Hinc
bñ exclamar Gre. di. O iertimabil? dilectio
charitatis: vt ſuū redimeres filiū tradidiſti.
Inde ē qd̄ canit ecclia. Propt̄ nimā charita-
tem ſuā q̄ dilexit nos de? miſit filiū ſuū i ſi-
tudine carnis pēti. vt pſi Eph. ij. et Ro. viij.
Magnā em̄ charitatē de? nob̄ oſendit in eo q̄
miſit legatū ad nos. inſ illd Abdie. j. Audi-
tū audiūm? a dñō et legatū ad gēres miſit.
De q̄ dñi Proſ. xij. legat? fidel? ſanitas Et. j.
Joh. iij. dñi. In h̄ appuit charitas dei i nob̄:
qm̄ de? filiū ſuū vnigenitū miſit i mūdū et
viam? p eū. Maria ſo. qz miſit eū i ſiliū
dinē carnis pēti. vt ſplēdor pſne glie nō ſolū
carnis mibe velaret ſz etiā ſilicūdie pēti deni
graret. vt pēti ei circūciſus ē et redemptus.
Lu. ij. Hinc itez. j. Jo. iij. dñi. In h̄ chari-
tas n̄ q̄ nos dilexerim? deū ſz qm̄ ipe pōz de-
lexit nos. et filiū ſuū miſit pſciatōz p pēti
mſis. Vere nō video quō mai? ſignū dilecti-
onis de? pſi nob̄ oſendere potuiſſet. Un̄ Bern. i
li. de diligēdo deo. excellētiā h̄ dilectōis coſi-
deras ait. Multū meruit de? et nob̄ q̄ et me-
ritis ſeipm̄ redit nob̄. Quid em̄ meli? ſeipſo
poterat dare? ſi rei meritū q̄rit. illd eſt pēti
puū qm̄ ipe pōz dilexit. dign? plane vt rea-
met. pſertim ſi addit q̄s. q̄s. q̄re et grā ama-
uerit? q̄s ei? nōne iſ cui ois ſpūs ſcificet. deus
mēs es tu qm̄ bonoz meoz n̄ eges. ſa. xv. ſa
h̄ charitas maieltas? q̄ppe nō q̄ret q̄ ſua ſt.
j. Loz. xij. Quibz at ſcā charitas exhibet?
Lū adhuc inq̄t iūmici eſſem? p mortē filij ei?
reconciliari ſum? vt dñi Ro. v. Dilexit ḡ nos
de? grās et iūmicos. ſz qm̄ dilexit? ſic vt filiū
ſuū vnigenitū daret. Sup̄ q̄ ait Lhyb. Ne-
mo amator carnaliū: etiā ſi ſit ſup̄ modū in-
ſanēs ita exar deſcere pſi in amorē dilecti ſue
quē ad modū de? effundit i amorē aīaz nſaz.
et certe nō puū donū. nō pua vilitas ē oſten-
diſſe tātū hoim diligere. Quapropt̄ Au-
gu. in ſer. ix. de natiuitate dñi ait. Sic q̄ pēti
catū et pēti q̄ p ſcel? corrupte mſier? itra-
uit i mūdū. p iūolare pſis pſi auferit. et q̄ i
pſitōe gener? hūani p mſieret q̄ de ſolo viro
facta ē pſtingit vt moꝝ vñdo teneremur ob-
ſtructi. ſi i redēptōe hūani gener? diuina boni-
tas egit: vt p vix q̄ de ſola mſiere nat? ē vita
hoibz redderet. Illic humanā naturā neq̄ſſi-
ma deceptione ſibi diabolo in peccati ſimilitu

dñe sociantur humanā. hic tñ natura in vnitate
 plone suscepit. ibi semia recepta ē vt fieret
 filia diaboli. h̄ ego grā repleta ē vt fieret
 filia diuini atq; inōmūtabilis vniuerſitatis.
 Ibi angelus dicitur p supbia seducere mulie-
 ris aim obtinuit. hic tñ humilitas se p mis-
 ricordia. vt ex icorrupte regis ex ea nascitur
 impletur. Deī em filius. Ihs xps q̄ i forma dei
 erat. tpe sm aplm semetipsum exinanuit for-
 mā suā accipies. formā serui. i. naturā serui
 suā accepit ille tñ psonā. atq; psonā factor in
 similitudinē hoīs facit. habitu inuentus vt
 hō. z hūiliatū semetipsum facit obediēs patri
 vsq; ad mortē crucis. Hec ille. ¶ Quarta vir-
 litas dī adoptiōis. Nō ei sufficere diuine ma-
 testati vñlum est si nos vñstaret. si nram sibi
 naturā imformitāli copularet. si lenos dili-
 gere summe dēmonstraret. sz vr oēm dilectōis
 gradū expleret. Nos quoq; voluit adopta-
 re in filios vt p̄fideret dicere possem. P̄r nū
 q̄ es in cel. tñ. Mat. vi. c. qd ai incarnatōis
 nō poterāt dicere scī. Qb h̄ em vt ait Aug.
 in quodā s̄mone te natiuitate dñi. Unigeni-
 tus q̄ est in sinu p̄ris dignat⁹ est nasci ex hoīe
 vr hō. vr nos nasci faceret ex teo. Hoc autē
 apls oñdit dices ad Gal. iij. Lū autē venit
 plenitudo t̄pis. misit de filiū suū factum ex
 muliere factū sub lege. vr eos q̄ sub lege erāt
 redimeret. vr adoptiōem filioz reciperemus
 Ecce em s̄m Aug. vbi s̄. quēadmodū natus
 deus hō fecit vr nos hoīes nascemur ex dō
 Qd etiā oñdit b. Joh. i. c. euāgelij sui dices
 Quorūq; autē receperūt eū dedit eis p̄tēz si-
 lios de fieri hīs q̄ credūt i noīe ei. Et hanc
 adoptiōem recepim⁹ in hoīe scđo quā p̄dide-
 ram⁹ in p̄mo. Hec ille. Per xpm q̄ hoīem filij
 facti sum⁹. saltē meritorie. Et h̄ rāgit scr̄ū
 Bonauē. z alij doctores i. j. dil. xxi. z in. iij.
 di. r. maxime ipel. Bonauē. ar. vl. q. ij. dices
 q̄ si querat an s̄m filij adoptiōis p̄ christū.
 Hoc pōt dupl⁹ intelligi. aut s̄m cām effecti-
 uam aut meritoria. Si ipozat an merito
 nam vel dīspōsitōem. absq; dubio verē est q̄
 sum⁹ filij adoptiōis p xpm. Ipe em nob̄ me-
 ruit grām p quā sum⁹ filij adoptiui in q̄ntū
 est caput ecclīe. vr h̄ Col. i. z ad Eph. v. z i.
 cle. vnica. in p̄n. te urem. z in. c. vnico. s̄ sed
 vbi. tēsa. vnc. z h̄ nō solū respicit diuinā na-
 turam s̄ etiā naturā assumptā. Si nō ipozat
 cām effectiua adhuc verē est. Deī em p̄
 nos adoptauit p filiū z sp̄m sc̄m q̄ ad p̄sonā
 mationē. Ad nram em adoptiōem duo p̄ar-
 runt. s̄. redēptiō q̄ facta est p filiū missionem.
 z gratificatio quē facta est p missionē sp̄it⁹.

lancit. Et b est qd dicit Aug⁹ illib. de spu et
aia. c. vj. Al pie p filiu z spm scm. ad nos di
uina tradidit. pr siquide tradidit filiu q redi
meret nos. mult spm scm q fuos adoptatz
in filios. filiu dedit i patu redemptis. spm scm
in puilegiu adoptois. Decille. Hac aut vri
litate extollit Joh. aplos i. q. cano. c. iij. dices.
Uideret qd charitate v⁹ p nobis ofidit vt filij
dei nominemur z sim⁹. Sic z aplos Paulus
Gal. iij. dicit. Omnes em filij dei estis p fides q
est in xpo Jelu. Et vt ondat qda veritates tu
bi unde pueniat etiā vltra dignitate filiano
nis. Arguit sic Ro. vj. dices. Nō em accipi
stis spm scm iure i⁹ itez in timore. I⁹ accepistis
spm ad optois filioz dei. Tpe em sps recu
stimoniu reddit spui nostro q lum⁹ filij dei.
Si aut filij z heredes: heredes qdē dei: cohe
redes aut xpi. Ecce qnta veritas vt filij
dei sim⁹. Hac cande iniam pfirmat ad Gal.
iij. c. dices. Jā nō est seru⁹ sz filij. qsi filiusz
heres p xpi. z merito. Nā nō solū filij⁹ natu
ralis. sz etiā adoptiu⁹ est heres pris adopti
us. i. l. p. Ce. x. adopt. z. l. si p. ff. co. i. z. g. i⁹
adoptiuus. in fili. z her. que ad intell. ref.
Ex pdictis etiā pz qntū nos diligat p nre
lectis filios fuos. Nā filij d⁹ a filios grece qd
est amor larin. vt nō in fili. qd arti tu. p. s.
fi. Jre qnta sit dignitas nra. Nā fili⁹ adop
tatus psequit nomē dignitatis paterni. cō
adoptiuū. C. de xcu. li. x. vñ filij regij vel co
mitis d⁹ rex vel comes. xxiij. q. i. c. vii. Et iō
nobis inqt ps. Ego dixi dñi estis z filij eret
si omnes. Qnta grā cū vt ait Aug. Quil ser
ui digni nō eramus filij efficiamur. z sic pz
quarta veritas. ¶ Quinta pō d⁹ gloriatio
sz fides nre. Lū em vt inqt aplos. Ro. x. x. i⁹
fides Jalu. c. fides ite vt audiat. audir⁹ aut
p verbū xpi. Reuera nisi xps gloriatur vt
miser: vix fuisset credita q pphete p dixerit
Tā ardua em sunt credibilia nre fides q eaz
homini afferret vii vel vñqz hō credidisset.
vñ necessariū fuit vt ipsa veritas p se desce
deret. nobisqz visibilib appareretur. vt ex visu
bilibus ad invisibilia peruenirem⁹ z mēs nos
stra tāto tam firmi⁹ andua crederet qnto cū
a quo audisset fallerem⁹ posse minime dubi
taret. Hinc cām naturitatis sue ipse testat⁹ ē
Joh. xvij. di. Ego i hoc nati⁹ sum z in h v
nō i mundū vt testimoniu phiteam veritati
z iū qnto in fidelitatis peccati maius
est qnto z iū qd hāc pdicauit veritas est. Hinc
ait Joh. xv. Si nō venissem z locut⁹ eis nō
fuissim: peccatū nō haberē. nunc autē cur
sationem nō habent de peccato suo. Sic eti

filii ad
optime
est hanc

2
Per ip
matinica
ē te fide
nostra cō
plamur

Bermo. III. De parturitōe Marie

am vt fide antiquoz patz pfirmaret vifibil
voluit apparere i specie ignis ⁊ flame. Et o d
ig. x. c. vos inq̄t audistis qz de celo locut⁹ fū
vob. Quia igit fides nra magis certificat ex
q̄ no angelo vel hoī: f. i. pī deo loquēti credit
voluit fili⁹ dei incarnari. Un Aug. xj. d. cū
necit ait. vt hō fideret ambulare ipa fōtal
vel fili⁹ hoīe affumpto pstituit atqz fundavit
De ille. ⁊ sic p. v. vtilitas. ¶ Sexta aut d
firmatōis. I. p. i. nre. Quis em nūc p. e. d. de
paratōis loc⁹. vbi se videt hō effectū dei filii
illius fūi frēm effectū. De h. Bern. ait. Ne
rūo mibi spes magna ē in xpo. puto em q. iā
melpemere nō poterit os te ossibz meis ⁊ ca/
ro de carne mea. h. ei mouit frēs ioseph ne eū
interficeret. Ben. xxvij. cū Judas dixit. La
ro em ⁊ frat nre. sic xps ihs ex q. hō facit est ⁊
frater nre mileret nre. etiā ipō iure p. p. n. q. t. a. s.
Nemo em carnē suā vnqz odio habuit f. i. nu
trit ⁊ fouit eā. vt ait ap. s. Eph. v. trāssumpri
ue in. c. nō ex timem⁹. xij. q. ij. Itē omnis hō
naturaliter diligit primū sibi. Eccl. xij. ⁊ te
nef. cū diligere. xij. q. iij. c. d. hō. ⁊ de p. d. i.
ij. s. primos aut. ⁊. s. p. i. d. c. Dic aut. Nō/
tanari⁹ in luna celeri. quisquis amat seruit. g.
xps d. nō succurrere nāqz noster prim⁹. ocs
em hoīes rōne eiūsdē nature dicunt primū.
de p. d. ij. c. charitas. s. item nō illi. Un nob
p. beatū hōmē facit est debitor ex quo facit est
homo. Ait em Cassiodor⁹ li. xij. epistolarij.
ep. v. Gratificāte natura illis amplē debe
mus q. nobis aliqua p. m. itate iungūt. Pos
sumus aut inducere dñm. Ihs ad s. b. uenien
dum nob. ⁊ eū rogare ne p. m. itat nos oburi
igne infernali. dicēdo illi illud Oracij i. ij. li.
ep. l. x. c. p. l. x. c. Nā tua res agit paries cum
prim⁹ ardet. Preterea p. h. q. fili⁹ dei est vni
tus nob nram assumēdo carnē. maxime spes
nra erigit q. diligamur ab eo. Un Aug. xij.
de trim. ait. Quid est ei q. rātū mētes erigat.
⁊ ab immortalitatē desperatōe s. b. leuer. q. q. nos
rātū fecit d. vt ei⁹ fili⁹ p. m. itabiliter bon⁹ in se
manēs qd erat ⁊ a nob accipēs qd non erat
dignē nōstz imire p. fortitū mala nra morien
do p. ferre. Et. x. de cūi. dei. c. x. c. ait. Gratia
dei nō potuit grati⁹ cōmēdari q. vt ipe vnū
dei filius in se in cōm. itabiliter manēs indue
ret hominē ⁊ spem dilectōis sue daret hoībz
hoīe medio q. ad illū ab homibz veniret. qui
cū lōge erat immortal a mortalibz in cōm. ita
bilis a cōm. itabilibz. iust⁹ ab impijs. beat⁹ a
miser⁹. ⁊ q. naturaliter indidit nobis vt bēi
immortales q. esse cupiam. manēs beatus. su
cipiensqz immortalitatē vt nobis tribueret

qd amam⁹ p. p. tēdo p. tēdere dicit qd time
mus. Decille. ¶ Preterea charitas nra ad
deū p. incarnatōz ⁊ natiuitatē filij dei maxie
excitat ⁊ inflāmat. Un Aug. in li. de catheci/
zandis rudibz ait. Que maior est cā aduē
dei nisi vt ostēderet dilectōz suā in nob. Et pri
mo subdit. Si amare pigebar. saltē non rea
mare pigeat. Itē p. natiuitatē filij dei regula
ta est nra opatio. qz p. ipam nob exemplū p
buit recte viuēdi ⁊ recte opandi. Un Aug.
in qdā ser. de natiui. dñi sic ait. Nō sequēd⁹
nō erat q. videri nō poterat. vt g. exhiberetur
hoī ⁊ q. ab hoīe videret ⁊ quē hō sequeretur.
de facit est hō. Et in lib. de agone xpiano ait
Dec medicina hoīm tāta est qnta nō pōt co
gitari maior. Nā que supbia sanari p. s. i. hu
militate filij dei nō sanat⁹ ⁊ q. auaricia sana
ri pōt si pauprate filij dei nō sanat. Que ira
cundia sanari p. s. i. patiētia filij dei nō sanat
q. ipietas sanari p. q. caritate filij dei nō sanat
Postremo que timiditas sanari p. s. i. reliq/
rectione xpī nō sanat. Erigat g. spem suam
gen⁹ humanū ⁊ recognoscat naturā suā. Vi
deat q. tū locū habet in opibz dei. Dec ille.
Postremo ex natiuitate filij dei p. ducitur hō
ad sui plenā fructiōē. Nā p. humanitatem
xpī collata est nobis ad plenū p. cipatio di
uinitat⁹ q. de est b. m. itudo hoīs. Un Aug. in
quodā s. m. de natiuitate dñi sic ait. Factus
est de⁹ hō vt hō fieret de⁹. De ista aut ⁊ alijs
p. d. i. c. t. vtilitatibz ait idē Aug. in s. m. de. vij.
de natiuitate dñi. Cessat ois sollicitudo. xps
ad nos caritas venit. cesset ois infirmitas
hodie saluator apparuit. cesset bella. cesset ho/
lites. hodie pax p. a de celo descēdit. cesset ho/
minis amaritudo. hodie p. totū mūdū melli
flui facti sunt celi. Fugiat mors. qz vita nob
est data de celo hodie sup terrā gaudet ange
li. letat archangli. glīant p. p. h. i. i. i. sancti.
turbant mali. g. i. i. i. i. boni. In p. n. i. p. g. i. a. z.
⁊ i futuro p. g. i. a. z. i. secta. secto. z. Amē.

De eadē briffime h. g. is parturitōe
Sermo. iij.

Edimittas le

gem mris tue. Proū. j. Nulla
res ē adeo difficil⁹ quā nō repū
ter p. ficere matern⁹ amor. Exēplū videmus
in gallina. q. cū sit aial infirmū ⁊ debile. p. l. i. b.
ratiōe m pulloz aggredit⁹ fortiora se vt canē
imo ⁊ hoīem. ⁊ parit p. educatōe filioz solli
cite laborat. hoc p. i. o. n. a. u. r. o. d. i. c. t. u. m. est vt ostē
kk

N
Laritas
nostra ex
citatur per
xpī nati
uitatem.

datur: q' m' feruēt affectu filios diligit spū/
 alit. Pctōr i pūti vita oīm ē pūlio dicitur
 nisi q'is m'is (q' singulari p'rogatiua d: m'
 pctōr z aduocata) adiunet iteruē. Nec ei
 omī sollicitudie se iterponit. p' filijs suis. etiā
 q' fortior ē. q' cū pctōr p' culpā mereat mor/
 tem: ipa tot' virib' dēi inuadit p'ib' et sus/
 fragijs. z p' pctōre intercedit. ad si q's ei' p'ilio
 acq'uerit. d' filio p'dictōis filiū faciet herede
 gl'ie. Lūi' figura h' Ben. xxvij. vbi Rebec/
 ca dedit Jacob filio suo p'iliū d' habēda bere/
 ditare p'mogeniture. vide ibi historia. Per
 Rebecā nāq' q' inter p'at' mltū accepit. signi/
 ficat b. xgo Maria. q' sup' omes alios plū/
 grē accepit. cū d' illd' p'otū. xxj. Tu super/
 gressa es vniūlas. Per p'iem Jacob Isaac
 interpretat' r'us: intelligit' xps dū p'clator herē/
 ditat' sup'ne. S' nota q' hec hereditas debet
 scō z iusto. d' q' iūq' d' p' p's. Et ego p'moge/
 nitū p'ona illū zc. Per Jacob ar' lene. i. poli/
 tum. intelligit' pctōr p'runb' spoliat'. Igitur
 hec p'issima m' cupit hūc pctōrē ducere ad
 p'nam z ad hereditatē celi obrinēda: dicit ei
 Audi p'iliū meū fili m' iūq' illd' p's. xxij. Ne
 nite filiū audire me. porta inq' duos edos. f.
 p'ritōem z p'ssōz. z ego eos igne charita/
 tis decoquā. dabisq' eos p'ri tuo xpo vt tibi be/
 nedicat an' moriē. S' m' d' pctōr. Ego suz/
 lentis. f. sentimentalib' z delictijs. z spoliat' p'ru/
 tib' ac meritis. Qui p'o hereditatē p'mogeni/
 ture vult obrinere d'z est p'olus. i. p'runbus
 plen'. cognoscat g'me pctōrē z sine p'runbus
 ac maledict' m'bi. S'z fortat' eum m' sua. z
 sic ei' p'ilio obedies: p'git ad gregē fidelium
 z redies ad p'iem xpm tāg' ab eo. Qui inue/
 niens cū vestitū p'runb' p' hūilitatē: z hūitē
 manū pilosam p' effectū boni opis: dicit. Uor
 q'dē vor Jacob est: s'z man' man' sumt Elan.
 ac si dicat. Uor q' innotuit z te p'p' p'at' tua
 erat vor peccātis. f. man' tua videt man' iū/
 sti: z sic nō cognoscat ipm. q' ipe ait Ezechiel
 xviij. In q'cuq' hora igemuerit pctōr: oīm i/
 quitatū ei' q's opat' fuerat non recordabor.
 Bndict' g' cū in roze celi z p'inguedie terre.
 eribues h' ei grām z i futuro gl'iam. Quia igit'
 tur bonū est p'iliū m'is n're: ad illā recurrere
 debem'. Un' Bern. in q'dā f'mōe ait. O pec/
 cator: si ad maiestātē filiū dēi nō audes accede/
 re vt nō liqueas quasi cera a facie ignis: va/
 de ad m'ēm misericōdie z onde illi tua vlcera. et
 filius ostendet p'ri lat' z vulnera. P' nō ne/
 gabit filio postulātū. nec fili' negabit m'ri iter/
 pellātū. nec m' negabit pctōri p'lorātū. hec ille
 Iplacm p' p' nobis orat' suā dilectissimū fi

lium. De cuius parturitiones tres p'ndera
 riones faciemus.
 Prima dicit' appellatiōis.
 Secūda meritatiōis.
 Tertia p'o filiatiōis.

Pars p'ma hui' sermonis quedā ap/
 pellatiōis.

Ro expeditiōe hui' p'is querit' nū' p'
 p' q'd b'ra xgo p' eo q' pepit d'nm n'm. Q' m'
 Ihm xpm se appellāda sit m'at' dēi. r'ali p'a
 Et m' d' R'ic' n'r. i. iij. d' iij. ar. ij. q' b'ra d' m'at'
 go vere appellāda est m' dēi. q' oia q' regim'
 tur ad rōem maternitat' sūc'ri ipa resp'ctu
 Ihu xpi. vñ sic xps d'z ver' fili' x'is. ita ipa
 d'z ei' p'a m' p'mū p'z Lu. j. cū ei dicit' angel'
 Paries filiū zc. Et Lu. ij. d'z pepit filiū su/
 um p'mogenitū. z i eodē. c. etiā h' q' b'ra xgo
 d'it' d'no Ihu xpo. fili q'd fecisti nob' sic'
 S'cōm d' p'z Mar. ij. vbi angel' d'it' Jo/
 seph. Accipe p'neq' z m'rez ei'. Lu. ij. d'z. Di/
 xit m' ei' ad illū zc. z Joh. ij. sc'ptū ē. erat m'
 Iesu ibi. Jo Joh. damascen' inq't. Theodor'
 con' h'el'etām mariā p'dicām' x'ginē. z i. c. L'
 rilli approbat' i eph'ina sinodo d'z. Si q's
 nō p'it'et' l'etām x'ginē genitricē dēi: anathēa
 sit. Et sancta m' ecc'ia in d'is officijs illam
 sic crebro noiat. vñ in officio miss' induc' p'
 cipium cuiusdā salutaris S'culij poete
 q' ait Salue sancta p'et'is entra puerpa regē
 Qui celi terrāq' regit p' secula: cū' Numen
 z eterno cōpletens omnia giro. Imperiū si
 ne fine manet. q' v'rebro d'z Gaudia m'is ha/
 lens cū x'ginitatis honore. Nec p'mā silem
 v'isa es nec h're sequente. Sola sine exemplo
 placuisti femia xpo. Et itez. Virgo dēi gen'
 trix quē tot' nō capir orbis. In tua se clausit
 viscera factus hō. In eadē etiā missa canit'
 ecc'ia. Post partū virgo inuoluta p'māstiti:
 dēi genitrix intercede p' nobis. Et in v'el p'z
 Ave maris stella dēi m' alma. Et i p'pletōis
 Sub tuā p'sidiū p'ugim'. Sancta dēi genitrix
 Et i letanijis. S'cā dēi genitrix ora p' nobis.
 Si ei' ei' fili' nō fuiss' d'z z hō. quō. il. d'ic'
 b' steriss' i d'etro sine corpali cibo. Mar. iij.
 z sup' vndas maris siccis pedib' ambulass'
 Marth. xij. z p'p'ia p'ruere reddidit' reco/
 nato viliū. Joh. ix. z quadriduano mortuo
 vitā. Joh. xi. z facie sua in solis claritatē n'at'
 formasset i trāsfiguratiōe. Mar. xvij. z iurē
 tes iudeos z Pylati milites vñca voce ad
 terrā p'strasser. Joh. xvij. z quō proximū
 mortū tam fortiter clamasset vt p'ire scēder'
 rentur. Marth. xxvij. Et iō filio x'ginis d'z
 Isa. xlv. Vere tu es d'ns abscondit'. Mar

Bermo. III. De parturitōe Marię

to gñt gl'osa dē pcepisse et pēpisse dēu. Quia
Quo dēu rēat pēcē sit pueniēs et ppa locutō: declaraf.
li. h. rē. Bonaic. in. iij. di. iij. et b. Tho. i. iij. parte. q.
Maria p. ar. iij. q. oē nomē significās in cōcreto
et mī dē naturā aliqūā: pōt supponere. p. q. libet hypo
stasi illi nature. Lū aut vno incarnationis
sūctā i hypothesi: manifestū est q. h. nomē de
us pōt supponere. p. hypothesi hūc humanā
naturā et diuinā. et dō quicqd puenit diuine
nature et humane pōt attribui illi psonę sine
hypothesi. fm. q. p. ea supponit nomē signifi
cans humanā naturā. Lōcipi aut et nati per
sonę attribuit et hypothesi fm naturā illā in q.
pōpif et nati. Lū g. in ipo pncipio pceptio
nis fuerit humana natura assumpta a diuina
plona: pueniens est q. vere possit dici dēu esse
pceptū et natū de gēne. Ex b. em dē aliq. mu
lier alicu. mater. q. enī pcepit et genuit. Qua
re dēu gēgo vere dē mater dei. nō q. sit mī di
uinitatis. s. q. p. sone hūc diuinitatē et hu
manitatem est mater fm humanitatē. et ideo
dē mater dei ppter cōmunicatōē idiomatū.
Et ita exponit debent verba que ponit Aug.
in li. de ecclesiasticis dogmatib. di. Nat. est
fm veritatē diuine nature ex deo dei fili. na
tus est fm veritatē hūc nature ex hoīe ho
minis fili. vt nō adpōtōe. nō appellatōe. nō
nūcupatōe: s. natura i vtrāq. nativitate na
tū dēu filij nomē pter. Decille. q. fuit g. gēgo
scilicet vera et naturalis mī xpi. q. d. pbat ex
dictis b. Tho. in. j. pte sum. q. xxvij. et in. iij.
pte. q. xxij. ar. iij. Nā ad rōnem dē paterni
tatis vel maternitatis et filiatiōis pcurrit p
cipue tria. Primū ē generatio viuētū. vt vi
tū generet viuētū. et ppter ea q. ignis general
nō est q. dā viuēs. nō dē p. aut mater ignis
generat. Sēcūm est collatio sbe. Nāz faber
lignoz nō dē pater scaminū: aut cuiuslibet al
teri p. artifiq. q. d. ipe fabricat. q. nō cōicat sibi
sbam suā. Tertiū est materiē pparate admi
nistratio. ppter ea terra nō dē p. p. mī hoīs
q. est materiā remota. Quartū ē ad dī pōt
quod est assimilatio in natura specifica. Jō
capillus q. d. hoīe generat. nō dē filius hoīs.
q. nō assimilaf hoī specifice. Lū g. beata vir
go viuēs genuit xpm viuētū. cōcaueritq.
ei copulētā s. b. administratōē ad for
mationē corpis ei. materiā pparatā et xps ab
ea genitus fuerit ei filius in specie. q. pfectus
homo fuit ex aīa rōnali et humana carne s. b.
sens. sequit q. fuit ei. naturā filius. et ipsa
ipsius vera mater. Si aut aliq. obijceret: q.
xps ex b. gēne miraculose nat. est. s. mira
culosa generatio nō sufficit ad rōnem mater

nitatis vel filiatiōis. nō em dicim. Enā fuit
se filiā Ade. g. videt q. xps nō debeat dici fili
us gēnis. Rūdere possum. fm Damaf. in
iij. li. q. nativitas tpalis q. xps nat. est. ppter
nostrā salutē est q. d. amīo fm nos. qm natul
est hō ex muliere et tpe pceptōis debito. super
nos aut. qm nō ex viri semie s. ex spūscō et
de scā gēne sup legē pceptōis. Ex q. vt inq. b.
Tho. in. iij. pte sum. q. xxvj. ex pte mīris na
tuitas illa fuit natural. s. ex pte opationis
spūscā fuit miraculosa. vñ ipa gēgo bndi
cta est vera mī dei. Quis g. explicare valeat
q. rō affectu filiū suū gestant i vtero. pepit i
diuersorio. redinavit i psepio suos lacte pa
uit vtere de celo pleno. Quis enarrare suffi
ciat quāto gaudio ei. infāntilia mēbra pte
crabat. dū inuoluebat pānis et strica cinge
bat fasciā. Quis insup excogitare q. atq. gra
tissima fuerit amboz puerlatio amoris pū
guedine plena. Lōiuebant pfecto dulcis
colloq. bant suauit. et gēgo ore melliflūo fili mī
sepi. gēmiabat. audiebatq. rudentē filium
cū oī ruerēt. Gēnitrix mea cōlēdissima. mī
mea dulcissima. p. rēs mea amāissima. sua
uissimāq. sibi inuicē oscula ppinabāt
¶ Pars secūda huius sermonis que dicit
tur meritationis.

Ro expeditōe hui. p. ris querit. nū.
p. q. d. beata gēgo meruerit fieri mat. dei.
Et rident fm Ric. in. iij. di. iij. art.
iij. q. j. q. incarnatiō filij dei p. p. siderari du
pliciter. q. rō ad essentia et q. rō ad circūstā
tiam. Primo modo nall. vñq. potuit mere
ri incarnatiōem filij dei. q. d. p. bari p. multipli
citer. s. ad p. s. solū. p. b. b. i. duobus modis
Primo: q. fundamentū meriti nō pōt cade
re sub merito. s. incarnatiō filij dei semp fuit
fundamentū omis meriti post lapsum hūa
nenature. ingtū sine fide ei. implicita v. ex
plicita nunq. potuit q. s. mereri vitā eternā
Un Aug. in li. enchiridion. c. penul. di. Nec
antiquoz quicūq. iustoz pter fidē xpi salutē
potuit inuenire. g. rē. Jō inq. apls ad Titū
iij. Apparuit benignitas et humanitas salua
toris nostri dei. nō ex opib. iusticie q. fecimus
nos: sed fm suā misericordiā saluos nos fec.
Et pfirmant p. dicta p. illud q. d. Roma. x. j.
s. si grā dei iaz nō ex opib. alioqn iā non ex
grā. Decibi. Que em nō dāt gratis non est
grā. c. gram. j. q. j. sed fm Aug. xij. de trini. c.
xix. In rebus p. temp. oris illa summa gra
tia fuit. q. homo in vnitatē psonę pūct. est
deo. g. nullius merito est deus incarnatus sed
ex mera gratia. Quis incarnatiōem non po
kk 2

R
An ma
ria meri
erit fieri
mater dei

misit ab aliquo mereri pbat alio mō sic. Nā
incarnatio filij dei fuit infinita. cum quia de-
us est infinite excellētie. iuxta illud ps. xlvij.
Magnus dñs et laudabilis nimis: et magnitu-
dinis eius nō est finis. Tum quia fuit ad repa-
randā humanā naturā. q̄ quis non habue-
rit infinitatē individuoz i actu. habuit tñ i
potētia. vt ait Porphyrius in vniuersalibz. qz
nisi de p̄ficeret numerus: erat apta nata p̄mu-
nicari in infinitū. Ergo merituz nullus hoīs
purus: imo nec oīm hoīm simul: sufficere potuit
it ad impetrandā filij dei incarnationē. per

**Incarna-
tio q̄tuz
ad circū-
stātiā tē-
poris ca-
dit sōme-
rito**

quā humanā natura erat reparanda. ¶ Si
autē loquamur de p̄dicta incarnatione secūdo
mō. s. q̄tuz ad circūstātiā. p̄ posse duplicē.
scz aut q̄tuz ad circūstātiā tēporis. aut q̄tuz
ad circūstātiā p̄sone i qua debebat incarna-
ri. Primo mō p̄t dīci q̄ scī p̄res veteris te-
stamēti meruerūt q̄ filiū dei naturā humanā
assumeret eo tpe quo incarnatus est. Ipī em̄
seruētissimis desiderijs et orōibz p̄supposita
filij dei incarnatione futura meruerunt eius
acceleratōem. Nam fm̄ oīs theologos ma-
xime sc̄m̄ Bonauēturā in. iij. di. iij. et Ric-
tū ibidē. ar. iij. q. ij. et in. iij. di. xv. ar. iij. q. vij.
et b. Tho. iij. q. ij. lxxij. ar. xvj. Ille q̄ orat pie
humiliter et reuerēter: fideliter et p̄seueranter
et pete necessaria ad salutē: meretur exaudiri
a deo. Iuxta illud Mat. vij. Om̄s qui petiit
accipit. et q̄ querit inuenit: et pulsanti aperiet
S̄z sancti p̄res q̄ fuerūt ante xpī aduentuz:
sic petierūt filij dei incarnationē eis necessari-
am ad salutē: dicentes illud. ps. Jlate. xlv.
Rorate celi desup et nubes pluāt iustū: aperia-
tur terra et germiet saluatore. g. zc. ¶ Si nō

S loquamur q̄ ad circūstātiā p̄sone distinguē-
dum est de merito fm̄ theologos. maxie Ri-
char. et san. Bonauē. i. iij. di. iij. et etiā i. ij. di.
xxvij. ar. ij. q. ij. Un̄ p̄ maiori declaracōe p̄ter-
mitto hīc q̄s dicat benemerit fm̄ legistas
de quo late p̄ Bald. in. l. iubemus. C. de sacro-
san. eccle. vbi allegat multa iura Et fm̄ cano-
nistas. de quo p̄ glo. in. c. si quos de finis. xij.
q. ij. sequendo solū doctrinā theologica. dico
q̄ est meritū cōdigni meritū p̄grui. et meritū
digni. Meritū cōdigni est illud in q̄ repe-
ritur p̄fecta rō merendi. qñ scz est adequatō
meriti ad p̄miū. vtputa si quis p̄ vnum diēz
seruit alicui lobzādo fideliter. meret de p̄di-
gno certā mercedē siue p̄miū. vtputa gros-
sam vel carlinū. Meritū digni et cōgrui est
qñ nō est p̄fecta adequatio meriti ad p̄miū
Sed differentia est inter meritū digni et cō-
grui. quia meritū digni est cōpletuz in actu.

**Triplex
merituz
scz condi-
gnū di-
gnū et
p̄gruū**

Meritū sō cōgrui est meritū nō omnino
p̄fecte cōpletū. s. tñ erigui habens defectum.
¶ Uel est p̄fecta dispositio et p̄pinitas ad cō-
sequendā aliquā mercedē in futuro. Exem-
plū autē vtriusq̄ sic dare possum. Quidam
rex potentissim⁹ p̄ sua magnificētia p̄clama-
ri facit. q̄ si quis p̄ vñā diē ei seruerit dabit
ei decem milia talenta auri. tñ si quis ei ser-
uerit p̄ illam diē: meretur ipa decem milia
talenta: non merito cōdigni: quia maius ē
p̄miū q̄ sit meritū laboris. s. si non est ad
equario meriti ad p̄miū. meretur tamē ipa
talenta merito digni. quia cū sic placuerit re-
gi promittere ille q̄ ei seruit p̄ diē factus
est dignus ipso p̄mio ex regia liberalitate p̄e-
parato. Sed posito q̄ quis seruerit p̄ illam
diē: s. et lassitudine p̄ aliquā hore morulam
quieuerit a seruitio siue labore. licet nec meri-
to p̄digni nec merito digni mereat ipa talen-
ta: qz nō laborant p̄fecte p̄ integrū diē. tñ
merito p̄grui dicit mereri illd p̄miū. qz qd
mīnū est p̄ nihilo reputat. l. qd mīnū. ff. de
re. iū. c. reuera. vbi glo. de p̄. di. ij. Et simili-
ter si q̄s cū a principio diē cepit seruire la-
borare et p̄seuerauerit vsq̄ ad. xxiij. horā et
vltērius p̄sequat laborādo. ille q̄ videbit eūz
p̄pe finē laboris dicit. Iste meretur decem mi-
lia talenta auri. quia est p̄pe p̄plētū
meriti. et p̄az defuit. et est disposit⁹ ad p̄ficiē-
dum et p̄sequendū p̄miū. Un̄ posito casu q̄
aliquo supueniente impedimento siue culpa
sua nō potuerit p̄ficere. licet nec merito cōdi-
gni nec merito digni mereat ipa talēta. tamē
ipse meretur merito p̄grui. ¶ Modo ad p̄-
positū nrm̄ dico. q̄ licet brā s̄go Maria nō
meruerit merito cōdigni cōcipere christuz
quia beneficium incarnationis est supra me-
rita oīmū angeloz et cunctarū creaturarū.
vnde et supra merita ipsius virginis benedi-
cte: tamen quia ex benignitate sua deus diffi-
niuit p̄ salutē humani generis carnē assume-
re de vna muliere. ipsa beatissima s̄go a p̄-
cipio siue vite vsq̄ ad incarnationē filij dei me-
rebat esse mater dei merito cōgrui. qz p̄-
pter excellētiā sanctitatis sue et p̄fectōem
tutū: ad hoc erat magis idonea et disposita
q̄ om̄es alie mulieres que vnq̄ fuissent aut
future essent in mūdo. At vbi s̄ba illa san-
ctissima p̄tulit. ¶ Ecce ancilla dñi. et suū con-
sensum s̄bo firmanit: illico meruit merito dī-
gni p̄cipere xpī et effici mater dei. Tunc em̄
inuēta est excellētiā merita oīm electoz. Et
maxime p̄pter cōiūctiā quatuor p̄miū.

**Quomodo
Maria
meruit
carne
nem p̄p-**

Lod

Bermo. III. De parturitōe Marie

Prima fuit obediētia dñi dixit. Ecce. exhi
bit nāq; se tantū pmpissimā ad obediēdū
de q̄o fieri potest a pura creatura. et inten
sissima fuit illius voluntas quātū intēdī po
tuit. vñ nō tantū intēla fuit volūtas Abrae:
dum voluit filiū imolare. aut quozūcūq; q̄
p̄ obediētia dura et aspera quēq; pati nō
recusarunt. Secūda virtus fuit humilitas
quā demonstravit dñi ait: ancilla dñi. Tūc em̄
tūc dēscēdit i nīhilū respectu dei q̄ nulla vñ
q̄ creatura ita vult sibi p̄p̄ deo sicut ip̄a. et
hūc magna fuerit hūilitas Abrae cum dixit
Gen. xxiij. c. Loquar ad dñm meū cūz sim
pulvis et cinis. Et Job cū dixit. xviij. c. lūi li.
Putredini dñi. pater meus es; mater mea
et locus mea vermis. Et David ps. xij. dñi
ait. Ego at̄ sum vermis et nō hō: opprobriū
hominū et abiectio plebis. Tñ humilitas p̄
gūis bñdicere sup̄avit istoz et quozūcūq; ali
cum humilitatē. Propterea in cantico suo
cecinit Lu. j. Resperit humilitatem ancille
sue ecce em̄ ex hoc beata me dicit omēs gene
rationes. Tertia fuit eius fides: quā explica
uit dñi. p̄secuta est. Fiat mihi. Tūc em̄ capti
uavit omne intellectū in obsequiū dei. credi
ditq; simpliciter et purissime quēcūq; fuerat
sibi p̄ angelū int̄māta. Hūc Elizabeth cō
mendans illā dixit. Beata que credidisti. q̄
niam p̄ficiēt in te que dicitur sunt tibi a dño
Quarta p̄tus fuit charitas: quā demonstra
uit dñi ait. Fin verbū tuū Tūc em̄ omē cor su
um et omē esse atq; omē obrulit volūtarie dō
Quapropter tantā dei grām in hoc actu rece
pit q̄ sicut p̄fectiones dñie omni intellectui
sunt incomp̄hēbiles. sic p̄fectiones gratiarū
quas beata p̄go suscepit in conceptione filij
dei solo diuino intellectu et anime xpi fuerūt
comprehensibiles. Unde credidit q̄ ad illaz ab
ysum imp̄scrutabile oīm charitātū sp̄ssci
quei ip̄am dei genitricē dēscēderūt in hora cō
ceptionis filij sui: intellect⁹ hūan⁹ vel ange
licus nunq; potuit attingere. Multa nāq;
plura op̄atus est de⁹ i p̄gine. et q̄dez grandia
q̄z que scripta sunt aut excogitata fm̄ sentē
tiam diuinā. Dico. i fm̄one ad Eustochiūz
p̄o dēclutione aut̄ hui⁹ p̄is dico q̄ q̄bra p̄
go fuit purissima et nunq; aliqua peccati sor
de maculata. atq; omnibz p̄tutibz redimita.
merito efficit mater dei merito p̄grui. Iuxta
illud Ansel. in li. de conceptu virginali. De
cū vñ p̄ceptio illius hoīs de matre fieret pu
rissima rata puritate qua sub deo neq̄at ma
ior intelligi rē. Unde canit ecclesia. Beata
viscera Marie p̄ginit q̄ meruerūt p̄parare

eterni patris filium.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicit
filiationis.

¶ Patere pōt ex p̄dictis. sicut beata
p̄go est vera mater dei. ita et dei fili⁹
est verus filius virginis ara q̄ ip̄a be
nedicta p̄go h̄z vñ et amdez filiū cum deo.

¶ Notandū tñ p̄ maiori declaratōe p̄dictoz
q̄ q̄zum ad p̄is p̄ccat triplex reperit filia
tio. i. naturalis. legalis. et spiritalis. licet q̄n
q̄ genera filioz distinguant a iuristis. vt p̄
glo. in li. de adop. in prin. et in auten. quibul
mo. na. effi. sui. q̄. ij. ¶ Filiationis naturalis est.

¶ Filiationis legalis est que fit p̄ imperialem ad
optiōem. Filiationis sp̄gialis est q̄ fit p̄ sp̄uales
baptismi regeneratiōem. Et fm̄ hac triplice

¶ Filiationem p̄go Maria habuit tres filios.
¶ Prim⁹ fuit xps que p̄ naturalē generatiōem
habuit. q̄z em̄ de suis visceribz generauit. vñ

¶ Gal. iij. dicit apl̄s. Nūc rē filiū suū na
tum ex muliere rē. Et Roma. j. Qui factus
est ex semine David fm̄ carnē. Et q̄b̄ p̄bis

¶ habet q̄ beata p̄go ex p̄genie dauid durit ori
ginem. Si em̄ xps fm̄ carnē ex semine dauid
natus est. et in carnē xpi nō fuit nisi semē vir
ginis: manifestū est ip̄am ex semine dauid

¶ dēscēdisse. Nō solū aut̄ hoc ostēdit ex ap̄osto
lica auctoritate. s̄ etia ex testimonio ecclesie q̄
errare nō potest. Sic em̄. Natiuitas glorio
se p̄ginit Mariē ex semine Abrae: orta de

¶ tribu Iuda clara ex stirpe dauid. Nō dēdit
etia h̄ ex voce ip̄i⁹ dauid p̄p̄he ip̄am exora
tis vt Gabrieli assentiat. dicens ei ps. xliij.

¶ Audi filia et vide rē. Quia igit̄ beata virgo
fuit mī filij dei. et ip̄e dei filius: ex tali materni
tate tria p̄secuta est. ¶ Primo mat̄ne auro

¶ ritatis imperiū. Un̄ Lu. ij. d̄. Erat s̄bd̄i
tus illis. Jo Aug. in q̄. Hoc singularit̄ illa
femina habuit vt sibi habeat nascēdi huma

¶ nitate subditiū quē nō solū humana: vez etia
am angelica natura venerat et adorat altissi
mū. Secūdo p̄secuta est misericōdie et pietatis p̄se

¶ cū affectū. Un̄ Bern. in q̄dā fm̄one iquit.
Quātū viscera illa p̄tus pietas affectu: q̄b̄
nouē mēibz pietas regeuit: nā et an̄ mēre q̄z

¶ ventrē repleuit. et cū ex vterop̄cessit ab aimo
non recessit. Tercio p̄secuta est sublimatōez
ad filiū. Unde Damascenus in q̄. Deu
it matrē ad filiū sublimari. vt ad ip̄m ascen

¶ deret sicut ip̄e ad illam dēscēderat. ¶ Secū
dus filius beate p̄ginit fuit Ioh̄es euange
lista. q̄ fuit eius filius p̄ imp̄iale adoptiōem.

¶ Est autem adoptio quedam legalis filiationis:

¶

¶ Triples
ē filiationis

¶ Maria
huit tres
filios.

¶ Maria
ex filiat
one sua
tria cōse
cuta est

inducta ad solatiū eorū q̄ filios nō habent. l. cum eū. C. de adop. r. l. adoprio. ff. eodem ti. Quia autē beatissima ego erat i morte nri saluatoris puāda suo dilectissimo filio. idō ad aliquale solatōem eius ipe im pator celestis in tribunali crucis exis: publico edicto Johanne mri sue in filium adoptavit dū ait **Johes hz** Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Et illa autē adoptioe **tria pui** **legia** Johes tria pūlegia habuit. Prīmū est q̄ factus est Gabriel archangeli loc⁹. Un⁹ Pertrus Damian⁹ inq̄t. Johes archangeli Gabriel ad custodiā dei mris loc⁹ ē dat⁹ ut ille integrā h̄ginē inuisibiliter custodiret. et ille forinsecus fragilitatē femie obediētie sue mī nisteriū exhiberet. Scdm̄ ē. q̄ fact⁹ est p̄bo dei mag⁹ iūm⁹. Un⁹ idē doctor ait. Quanto Johes familiarior cū matre dei p̄seruat. tanto vicinior verbo efficit. Tertiū est q̄ factus est quadā spūali gratia frater saluatoris. dicente eodē doctore. Sicut dixit domin⁹ matris. Hic est filius tuus. ita dixit discipulis. Hoc est corpus meū. et causatur⁹ fuit in illis verbis effectus: ut illico panis ille dñici fieret corpus. Et quadā itaq̄ similitudine (si dicere audeamus) beatus Johes non solū filij positus est nomie: s̄ p̄pter ista p̄ba dominica quoddā matris necessitatē sacm̄ apud beatā h̄ginē meruit obtinere. ¶ Tertiū fili⁹ fuit Johes baptista. qui fuit eius fili⁹ p̄ spūalem baptismi regeneratōem. Ipa em̄ eū baptizavit nō baptismo fluminis: sed baptismo flammis. sicut dicit Chry. Eū em̄ beata virgo Maria salutavit Elizabeth: vox salutarōis p̄ aures eius ingredies ad puer⁹ descendit. p̄ tute cui⁹ salutarōis puer spūm̄ scm̄ accepit. Un⁹ dixit Elizabeth benedicere virgini. Ecce em̄ ut facta est vox salutarōis tue in aurib⁹ meis: exultavit i gaudio infans in v̄ro meo. Per illā h̄ginis salutarōem recepit Johes spūscit⁹ infusione. sicut p̄dixerat Gabriel angelus p̄ri suo Zacharie Lu. j. di. Spūscit⁹ replebit adhuc ex v̄tero matris sue. Per illā autē spūscit⁹ repletiōem meruit a pctō originali emūdatiōem. Si ḡ ad vocē salutarōis Marie puer spūsanct⁹ replet⁹ est et ab originali pctō purgatus: aperte claret q̄ b̄tē h̄ginis spūalis filius effectus est. q̄ p̄ spiritū sanctū p̄ eā fuit baptizatus. ¶ Sciendū ēigit q̄ beat⁹ Johes i v̄tero materno exis: virtute salutarōis b̄tē h̄gis quorū rogatiua accepit Primo exultatōem. q̄ exultavit in v̄ro matris andiēs melliflua verba beate virginis. Secūdo a peccato originali purgatōem: ut sup̄ dictū est. Tertiū spūscit⁹ receptiōem.

q̄ deū in v̄tero h̄ginali esse cognovit. et illum ut potuit p̄ illā exultatiōē i v̄tero adoravit. Quarto spūscit⁹ repletiō: q̄ nō solū ipe repletus est spūscit⁹ p̄phetico: s̄ etiā matres repleti fecit. Un⁹ Luc. j. Postq̄ dictū ē q̄ exultavit infans i v̄tero ei⁹. sequit⁹. et repleta ē spūscit⁹ Elizabeth. et p̄phetavit. Et p̄ his duob⁹ v̄tutibus filiarōib⁹ dimissis p̄ciudam⁹ nostz p̄monē i filiarōē naturali dñi nri Jhm̄ xpi ex h̄gine. de q̄ et ei⁹ effectus loq̄ns Bern⁹ inq̄t. Quāvis de⁹ cū oib⁹ sit: spūscit⁹ m̄ est eū Maria. cū q̄ tāta v̄tutū p̄merio ei fuit ut illi nō solū volūtarē s̄ etiā carnēlib⁹ p̄iuge rer. et de sua h̄ginea suba v̄nū xpm̄ efficeret. v̄l poti⁹ v̄nū p̄s fieret. q̄ licet nec tot⁹ de deo. nec tot⁹ de h̄gine. tot⁹ m̄ dei et tot⁹ h̄ginis eēt nec duo essent filij sed vnus v̄ritat⁹ filius. qui est benedictus in secula seculorū Amen.

De eiusdē beatissime h̄gis parturitōe Sermo. v.

Ratia mulier⁹ z

ris sedule relectat virum suum Eccl. xvi. Mulier bonorū cōfert viro suo v̄tor sollicita. si p̄ingar p̄grinos ad domū suā declinare q̄ cōmodū nō posset illis mīstrare nisi v̄tore mediare. Quēdā em̄ mulieres sunt ita p̄rompte. et (ut vulgari⁹ d̄r) auisate q̄ dicto citi⁹ (ut ita loquar) v̄l dēt oia ad viri nutū mīstrare. Spūaliter p̄ familias dom⁹ ē de⁹ p̄r: q̄ volens mortalib⁹ p̄grinis nimio frigore satigari. p̄videre de cito. voluit h̄ginē mariā suā esse p̄sā. cui⁹ ius sollicitudinē ecclie filijs ad p̄uiniū diuinum veniētib⁹ p̄pararet necessaria. De qua p̄sā d̄r ps. cxxv. Uxor tua sic v̄t⁹ abūdās in laterib⁹ dom⁹ tue. Et figurat Gen. xvi. vbi d̄r. q̄ cū tres angeli i forma triū viroz venissent ad tabnaculū abraē. vocavit abram v̄tore suā Sarā et dixit ei. Accedera mihi sicut simile cōmiser: et fac subcinericeos p̄as. Per tres autē viros intelligunt tres potētie aie. q̄b⁹ ipa aia deo et angelis allat⁹. Vel p̄ tres viros intelligit triplex hominū genus. seu triplex rps. s. rps legi nature scripture. et gre. In omi em̄ tpe fuerūt oīs potētie aime peregrine a deo post lapsum ade. Itē oēs homines cuiuscūq̄ gener⁹ et aditōis fuerūt peregrini. et necesse habuerunt applicare ad tabnaculū abraē. i. ad fidē ei⁹ quā habuit de Messia v̄turo. Volēs ḡ de oib⁹ hoib⁹ tam veteris q̄ noui testam̄ti p̄videre de v̄ro p̄r

Bermo.v. De parturitioe Marie

ne. i. de filio suo. q̄ est panis viuus de celo de-
scendens. Joh. vi. Elegit virginē bñdictam
que tria sacra simile cōmisit (vr inq̄r Bern)
dum in vtero suo nouū: antiquū et eternū
p̄mit. nouū. i. animā xpi de nouo creatam:
antiquū. i. corpus eius de natura veteri. Ade-
productum. et eternū. i. dei verbum. qua con-
mōe mirifica oēs fideles refecit. nō solū po-
stros p̄ sacramētū susceptōem: sed etiā p̄mos
p̄cedulitatē. Unde inquit Leo papa i quo-
dam sermone. Verbi incarnatio hoc contru-
lit faciendo que fecit q̄ sacramentū salutis
humane in nulla vñq; antiquitate cessauit.
Nam que p̄dicauerūt apostoli: hec annūcia-
uerūt prophete. nec sero est impletū: quod
sem̄ est creditū. nec min⁹ adepti sunt q̄ in il-
lum crediderūt p̄missus q̄ receperūt dona-
tum. Hec ille. fuit q̄ brā h̄go Maria mu-
lier illa sedula. q̄ viz iuu. i. sp̄sum celestē deū
oblectauit: dum veniētib; ad eū pegrinis. i.
hominib; p̄ fidē panē dulcissimū. id est filiū
sui concipiendo et paruriēdo p̄mit. De
qua dei matre et eius partu q̄nq; cōsiderat/
oēs faciemus.

Prima dicet conditionis

Secunda cōmendationis.

Tertia ostensionis.

Quarta inductionis.

Quinta p̄o expositionis

¶ Pars p̄ma hui⁹ s̄monis que dicit cōdi-
tionis. i. partus virginalis et ipsius s̄ginis
paruriētis.

Ro expeditiōe p̄mēptis s̄monis nō
stri: est sciēdū p̄mo. q̄ part⁹ beate s̄/
ginis fuit dissimilis a partu aliarū
mulierū. Ecce em̄ mulieres an partus h̄nt
timorēne i partu periclitent. In partu habēt
dolore et post partū icurrunt languorē. Brā
aut h̄go nec an partū timorē habuit. nec in
partu dolore. nec post partū languorē. P̄mo
em̄ an partū timere nō potuit. q̄ se ab eterno
a patre celesti electā sciebat in sponsam. Jux-
illud ps. cxviii. Elegit dñs sion: elegit eaz
in habitatiōem sibi. Per sion nāq; itelligit
beata h̄go q̄ sp̄ dei gl̄iam speculabat. Syon
em̄ speculario interpretat. Nō etiā debuit time-
re que dei filiū in vtero habebat. Eccl. xxiij.
Qui creauit me requirit in taternaculo meo
Timere nō potuit in quā sp̄s sc̄r̄s cū pleni-
tudine gr̄e sup̄uenit. Lu. j. Sp̄s sc̄r̄s sup̄/
uenit in te. et quā dei angel⁹ custodiebat An-
gelus em̄ cū custodit et i mundū veniētem
et in mūdo exsistere. et de mūdo recedere. Un-
ipa dicere poterat illud Judith. xxiij. Tuus

dñs qm̄ custodit me angel⁹ ei⁹. et hinc eun-
tem. et ibi cōmorantē. et inde reuertentē. Se-
cūdo in partū nō habuit dolore. et h̄ pueniens
fuit mult⁹ rōnib; de q̄b; tractauit i q̄nta pre-
hui⁹ opis s̄mone. viij. pre. j. de q̄b; vñā t̄git
Hugo de sc̄ro vict. dices. Eua postq; malā de-
lectatōem cōcepar: q̄ filios i dolore paritura
esset audiuit. vr apre demonstraret q̄ non id/
circo pariat cū dolore eo q̄ a viro: s̄ q̄ ex li-
bidine p̄cepit. Brā aut h̄go nō solū sine libi-
dine p̄cepit s̄ nec de semine viri accepit. et iō
sine dolore filiū edidit. Aliā etiā rōnem tan-
git p̄dictus doctor dices. Absit vr tristitia et
gemit⁹ ibi interueniret vbi gaudii oimode
p̄dicat. Gaudebat em̄ i immensum de tanta p̄-
lis maiestate. de p̄seruata sibi s̄ginitate. de
humani generis saluatōe. et de angelica iubila-
tione. q̄ ibi angeli aderāt q̄ ep̄italamū decā-
tabāt. Et itez idē ait. Absit vr ibi tristitia i-
terueniret. ad cui⁹ partū multitudo angeloz ce-
cinit. Tertiā rōnem assignat Damasc. q̄ inq̄r
Brā h̄go dolores s̄s effugit paries. h̄ in xpi
passione sustinuit. Tercio post partū nullū
sensit languorē. Nō em̄ potuit laguere q̄ me-
dicinā celestē. i. filiū dei i vtero portauit. qui
(sicut dñs Nat. iij.) sanat oēs languores
et oēs infirmitates. Itē nō potuit laguere il-
la cū q̄ erat gigas fortissim⁹: q̄ oēm imbecilli-
tatē sustēranit de q̄ dñs ps. xvij. Exultauit ve-
gigas ad currēdū viā rē. Un Aug. in q̄daz
s̄mone i p̄sona s̄gis loquit⁹ di. Qui nat⁹ ē ex
vetro meo eruit vr gigas magnific⁹. et venē-
mē⁹ nō est pudore enacuat⁹. Nō potuit etiā
laguere illa cū q̄ erat dei s̄rus q̄ ipam p̄fora-
bat et firmiter roborabat. de q̄ dñs Isa. xl. q̄ la-
pis dat s̄rute. et h̄is q̄ nō sunt fortitudinē et
robur multiplicat. q̄ sibi refrigeriū p̄stabat et
nullā pati molestiā p̄mittebat. Un dixit ei
angel⁹ Lu. j. Virg⁹ altissimi obūbrabit tibi
¶ Secūdo p̄ncipaliter in hac pre est sciēdū
q̄ part⁹ b. s̄gis fuit mltē puritat⁹. et h̄ dupl̄r
sc̄z ex pre m̄ris et ex pre p̄lis. Primo enim in
m̄re fuit tāta puritas q̄ nec i p̄ceptu nec i par-
tu s̄ginali sua potuit violari s̄ginitas. s̄z sua
ta puritate s̄ginali ipa cū p̄cepit et p̄cepit. nec
m̄iz: q̄ ipa ē syd⁹ dei: iō p̄cepit filiū tāq; diu-
ni splēdoris radiū. Syd⁹ em̄ radiū suū emit/
tit sine sui corruptiōe. et h̄go p̄cepit filiū suū si-
ne violatōe. vñ canit eccl̄ia. Sic syd⁹ radiū
p̄fert: virgo filiū pari forma. neq; sydus ra-
dio: neq; mater filio sit corrupta. Hinc etiā
est q̄ p̄pha ortū xpi assimilat luci: dices. ps.
xcvj. Lux orta est iusto. Et. ps. cxj. iterum
ait. Exortum est in tenebris lumen rectis
kk 4

B
Partis
Marie
fuit mltē
puritat⁹

corde. Itē qz brā fgo est campus dei. ideo fi-
lium suū generauit tāqz flore amēnū. Sic
em flos de campo orit sine campi solioe. sic
xps de fagine natus est sine mris corrupcioe.
Un ipē inqt Lan. ij. Ego flos campi. Quia
flos est lyban? dei. id generauit thūs odorife-
rum. Sicut autē thūs qd emanat cortice nō
inciso est magis odorifer? p?ciolum. sic fili?
fginis q? egressus est nō inciso cortice. i. non
violato virginali pudore totū oib? suo odo-
re repleuit. Un ipa fgo inqt illd Eccl. xxiij.
Quasi lybanus nō incusus euaporauit habi-
tationem meā. Secūdo ista puritas attendit
ex parte prolis. In xpo em est diuinitas. aia
et corpus. Eius aut diuinitas est purissima. de
qua Sap. viij. dr. Lando est lucis eterne. et
speculū sine macula. Eius quoqz aia a deo
fuit purissima creata. Un ipē filius fginis
dicere potest illud Sap. viij. Sorculus suz
aiam bonā. Eius etiā caro fuit pura. qz d pu-
rissimis sanguinib? fgis assumpta. Unde
Damas. ait. Teplū struxerat sibi xps ex ca-
stis et purissimis sanguinib? fgis aia rōnali/
et intellectuāli animatū pmitias malle nre.
Tertio i hac pre dico q? part? fgis fuit m-
te paupertatis. vt sup? declaratū est in secundo
sermone hui? pris. pre. iij. Caruit em brā f-
go omnib? illis q? ceterē mulieres in priu suo
desiderat habere. Primo nāqz caruit seruiciū
vni peritū qz nullā seruicū habuit. sz ipsa
(vt inqt Hiero. 5 Heluichū) puerū pannis
inuoluit et i psepio collocauit. Nulla em mu-
lier assistere voluisset paupcule pegrine i di-
uersorio posite et i media nocte. loco autē do-
micellaz habuit bonē et asinū. Secūdo caruit
pānoz copia qd se et puez regere possz. Un
Beda in qdā smone de dno nro ait. Qui to-
tum mundū vario vestit ornatu. pānis vili-
bus inuoluit. Tertio caruit ignis p?sentia
q? multū vtilis fuisset ppter hyemē et noctē.
tā ad calefactionē pueri et mēbroz et solatōz
qz etiā ad illuminationē loci tenebrosi. Quar-
to caruit ciboz abundantiā. qz cū esset pauper
cula parce viuebat. et puez nō nutritio dā-
bat lactandum sz ppijs vterib? nutrebat.
Un cant ecclia. Ipū regē angeloz sola vir-
go lactabat vtere de celo pleno. Quinto car-
uit camerē pulcritudine et lecti mollicie. Nam
p camera habebat stabulum. qd nō est habi-
taciū hoīm sz iumentoz. p lecti mollicie pu-
er habuit psepē et fenū. Istā aut tāta paupra-
tem xps ile et i mre eligere voluit vt diuinituz
supbia et funderet. et patib? et solatōz daret
Un Bern. inqt. Nimirū si voluisset venire

poterat mouēdo celū. et cuticōdo terrā. et emi-
tendo fulgura. nō sic aut pcellit. sz nō em ho-
mo facit. sz etiā paup. et paupere mres ele-
git q? careret cunis qd infantē reclinarz. et f-
fecit humanā volēs pcalcare supbia. Nec il-
le. ¶ Quarto pncipalit? dico q? part? fginis
fuit multe nouitas. accipiendo nouū proprie-
tatem. Nō em dicit nouū qd alis est visitatū. non est
nouū. vbi docet. ff. de legi. nec dicit nouū qd ali-
quādo factū est. licet mō renouet. c. achaci.
xiiij. q. i. et c. latis. xxiij. q. i. et c. pcepit. nū-
di. sed illud ppiet dicit nouū qd nūqz fuit. ca.
auaricie. et ibi Archid. de elec. li. vj. Istā autē
nouitas maxime fuit triplex. Nam pmo fuit
nouitas generatiōis. noua em et laudita ge-
neratio fuit qd de sola mre voluit nasci. Un
dic Aug. in smone de natiuitate dñi. Pre-
cellerat pma generatio sine viro et semina sicut
Adam. Secūda de viro sine semina sicut Eva.
Erat tertia de viro et femina sicut i nob. Re-
stabat q? quarta sine viro et femina. cūqz vi-
uētib? desiderata. q? tres p?dicas libauit. Se-
cūdo fuit ibi nouitas vnionis. qz fm Bern.
in vna psonā vnita sunt tria. i. nouū. antiquū
et eternū. vt s. dicitur est. sala. caro et diuinitas.
Itē vnica est supma natura. i. ipa diuinitas
et natura media. i. anima. et natura infima. i.
caro. Tertio fuit ibi nouitas signoz. de q? in-
qt Bern. in smone de natiuitate dñi. In noua do-
mine signa. imuta mirabilia. qm ipa plura
dine vluerūt pōra. plane sol? et? et oculus.
terre feciditas. et opū viciissimdo. miracula
magna sunt. et toties vilia vluerūt. Ecce in-
qt noua facio oia. et p noua miracula. pcepit
fuit sine pudore. partus sine dolore. et mi sine
corruptioe. fgo pepit. et p?ptū fgo inuolara
pmāsit. feciditate mris hns cū fginitatē ho-
nore. De ista etiā mirabili nouitate dr Au-
gustin? i li. de simbolo. Parit m? et fgo. fera
et intacta. sacro oim sit creatura. pōrat māt-
bus q? regit oia. labit viera regēs sidera. taz
et fbu est. necdū qd est demonstrabat. et mūsa
creatorē suū indicabat. Et hoc sufficiat q? ad
p?dicos part? fginal. ¶ Quarto fgo ad p-
tiones ipi? fgis mris p?ntis est scienduz
q? m? xpi pmo fuit filio valde vnica. Un ipa
inqt Lan. ij. Dilect? meus mihi et ego illi. et
vii. cū dē li. citet. ait. Ego dilecto meo et ad
me pūso ei. In tantū aut fuit m? filio vni-
ta. q? sine ea nō pcepit. Nam Lu. j. dixit et an-
gelus. Ecce pcepies i vtero et paries filium.
Nec mir? q? ei? vter? erat flos puritatis. Itē
illud Lan. j. Lectul? nū florid? sine mre fili-
us nō inuenit. Unde Marthei. ij. dicitur.

Partus
marie fu-
it multe
pauper-
tatis

Partus
marie fu-
it multe
nouitas

Partus
marie fu-
it multe
nouitas

Partus
marie fu-
it multe
nouitas

Partus
marie fu-
it multe
nouitas

Berno. v. De parturitioe Marie

Intrares domū inuenerūt puerū cū Mariā
matre eius. Nec mirū q̄ ipa est via veritas.
que Eccl. xxiij. inq̄. In me omīs grā vire et
veritatis. Sine matre filius non cū uisigif.
Un Jos. xix. d. Stabat iuxta crucem Jhu
mater eius rē. Nec mirū quia ipsa est mater
pietatis. et ex pietate materna ibi stabat. rē
filio crucifigi parata erat. Nā ei p̄dictū fue-
rat Luce. ij. Tuā ipsius animā p̄stabit gla-
dus. Sine matre spūs sanctus a filio nō de-
scendat. Un Act. ij. d. Erāt omēs p̄suerātes
in oratione cū mulieribz et Mariā mīe iesu
et sic orātes receperūt spūm sc̄m. Nec mirū
quia ipa est aqueductus gratie spūalis. Ju-
ra illud Eccl. xxiij. Ego quasi aqueductus
fuit de paradiso. ¶ Secūdo dico q̄ mī chri-
sti fuit filio valde chara q̄ dē ille ostendit
q̄ in cruce exis tantā curā de ea habuit q̄ il-
lam Johāni recōmendauit. Christus namq̄
in hac vita quinq̄ habuit possedit. Dabu-
it q̄dem aliquādo quādam (licet paruum) p
expensis sibi datā pecuniā. Dabit corpus
et animā habuit matrē et eccliam. Ea autē q̄
fuerunt vilissima: custodi vilissimo. ea q̄
fuerunt chara et charissima: custodibus cha-
ris et charissimis cōmendauit. Nam pecuni-
am quā prempibile et vilissimā reputauit:
custodi vilissimo: id est Jude scarioth reco-
mendauit. Corp⁹ sō suū charis custodibz di-
misit. s. Joseph et arimathia et Nicodemo.
Eccliam autē quā habebat chariorē: chariori
custodi tradidit. s. Petro aplo: s. mīem quā
habebat charissimā: charissimo custodi cōmē-
dauit. s. Johi euāgeliste. Animā sō quā ha-
bebat sup̄charissimā: custodi sup̄charissimo
recōmendauit. s. patri eterno: dices Lu. xxiij
Pater in man⁹ tuas cōmendo spūm meum
Et hoc autē q̄ Jhesus a xpo sup̄ omnes alios
discipulos dilectus: ut Jos. xj. habet Ma-
riam in custodiam accepit: ostendit q̄ ipa
benedicta Maria filio suo charissima fuit.
¶ Tertio dico q̄ fuit in marina reuerētia fi-
lio. Qd̄ p̄ter ex q̄nq̄. Primo q̄ sibi subdit⁹
esse voluit: aut illud Luc. ij. et erat s̄bdit⁹ illis
Secūdo q̄ eius voci p̄orin⁹ obediuit. sic
pater Jos. ij. Lū em̄ vinū in nuptijs defecit
ler. et ego distulser ministris. Qd̄cūq̄ dixerit
vobis facite: statim ut filius cognouit q̄ ma-
ter hoc dixerat: miraculū fecit: et aquā i vinū
mutauit. Tertio ex eo q̄ filius in occursum p-
rexit. quando sc̄z ipsa de hac vita transiuit.
Quarto ex hoc q̄ ipam ad suā dexterā collo-
cauit. Quinto ex hoc q̄ eā nrām petitionari
am fecit. De quibz tribz vltimis h̄. iij. Re.

ij sub figura berſabee matris Salomonis:
vbi dicit. Surrexit rex in occursum matris:
adorauitq̄ eā. Ecce quia reuerenter sibi ob-
uiauit. positusq̄ est thronus matris regis: q̄
seder ad dexterā eius. Ecce quia eā ad suā dex-
terā collocauit. Deinde subdit. Dicitq̄ ei
mater. Peritionē vñā paruulū ego te precor
a te: ne confundas faciē meam. Dicitq̄ ei rex.
Pere mater mī: neq̄ em̄ fas est vt auertā fa-
ciem meā a te. Ecce quia nrām petitionariā
eā fecit. ¶ Quarto dico q̄ beata ego fuit dei fi-
lio mater vera. qd̄ patet ex eo q̄ sibi carnis
s̄bam ministravit: atq̄ puenientē locū ac cō-
uenientē nutrimentū ei exhibuit. et nouē mē-
sibus eius in vtero portauit et fovit. et ei nato
de necessarijs puidit. Jō ipse dñs noster Sa-
pientie. vij. inq̄. In vtero matris figurat⁹
sum caro. Ecce locus pueniens nouē mēsi-
bus rpe coagulatus sum in sanguine. Ecce quia i
eius vtero nouē mēsi-
bus stetit. ita q̄ sicut di-
cit Augustin⁹ et Damascen⁹ de decimo aliq̄d
retigit. Potest em̄ mulier portare filiū decē
mēsi-
bus in vtero et nō plus nisi p duos dies
vltra decimū mēsem. l. in testamento. s. i. ff.
de suis et legi. h̄. et s. mulier. vbi glo. in au-
ten. et resti. et ea que pa. colū. quarta. et l. gale-
lus. in p̄in. vbi glo. in verbo mēses. ff. de li-
be. et posthu. et ibi p Bal. et ff. de statu homi. l.
septimo mēse. vbi glo. Postea sequit⁹ ex le-
mine hois. Ecce quia ei subam carnis minis-
trauit. et dicit h̄q̄s nō hominū. Eteri enim
sunt nati ex semine hoim. xps autē solū ex se-
mine hois. i. s̄ginis. vñ xps nō vocat se filiū
hoim: s̄ filiū hois. vt habet Mar. xvj. et x
vj. et Mar. ij. et x. et Lu. v. et vj. et Jo. xij
c. et vocatur ibi semē eius sanguis virgineus
a spūs sancto totaliter repuratus. Deinde s̄bi
dit. Et delectamēto somni cōueniēti. Ecce
puenientē nutrimentū et mīsteriū. Ipa enim
vt vera mater eū natū pānis inuoluit et suo
lacte pavit. Un canit ecclia. Membra pānis
inuoluta virgo mater alligat. et man⁹ pedes
q̄ crura stricta cingit fasciā. Et iter. Iplum
regē angeloz sola ego lactabar rē. Ideo q̄
ipa ego vult nobis filiū placare: pōt dicere
illud. ij. Nach. vij. Fili miserere mei que te
in vtero nouē mēsi-
bus portauit. et lac triennio
dedit et alui. et in etate istam pduxit. ¶ Quinto
dico q̄ beata ego fuit xpi tota mī q̄ ei totam
subam corporālē ministravit. ita q̄ null⁹ pater
aliquid sibi dedit. Ideo dicit Hierem. xxxj. fuit tota
mat xpi
bit viz. Soler autē homo circū dare qd̄ suū
ppriū est. Nulla ergo mulier inq̄ puez per

B
Maria
fuit vera
mī dei

J
Maria
fuit tota
mat xpi

fecte circū dedit. qz caro pueri tota sua nō su
it. s. p. ibi pē habuit. Virgo autē brissima fi
liū suū i vtero circū dedit. qz ibi de alieno ni
hil fuit. vñ fuit sic figura circulari. Nā alie
figure fm Aug. ex planis lineis pficiunt. si
gura sō circulari vna tm linea claudit. corp⁹
autē xpi formatū ē tm vna linea. i. sola carne
saginea. Illū etiā qd est circū datū ex oi pre
est clausū. Nā si aliq aptura ibi fuerit: bene
circū datū nō erit. Nulla igit mlier puez in
vtero circū dedit. qz nulla clausa i pēpē s. s.
ois apta fuit. sola at sgo filiū circū dedit: qz
ex oi pre clausa fuit. s. an pū. i. pū. z post pū
Et id dī. Lan. iij. Qd dī. clausus. fons signus
zē. Sero fuit filio suo pia z studiosa mī qz
ei sollicitē oia pietatī officia exhibuit. vt dī/
fule tractant i. iij. pēh⁹ opīs. ser. j. pē. ij. Et
ideo hic pēpēleo.

¶ Pars secunda huius smonis que dī. cō/
mendationis.

k **i** **U**quit deuota qdā mulier dño nro
Ihu xpo. vt hī. Lu. xj. Beatus vē
ter q te portauit z vbera quesuxisti.
Et cōter tenet qz hec mulier fuit brā. Mar
cellina pedisseq. scē Marthe. In qbz sōbis
cōmēdat ventre illū sacratissimū q dñm no
strū Iesum xpm pepit. z vbera ei⁹ scitissima q
ipm sagineo lacte nutrierūt. De pmo autē. s.
de vtre sagineo dīxit de sōpse sue Lan. vij.
Vter tu? acern⁹ tritici vallat⁹ lilij. Et
em vter fuit plen⁹ illo tritico de q dī. Jo. xij.
Nisi granū frumētī cadēs in terra mortuūz
fuerit zē. Hoc autē tritici fuit instar acerni.
Acern⁹ em tritici i imo est lar⁹. i. medio prim
latus z partim angust⁹. Xps autē qz ad na
turā infimā. i. humanā fuit nobis māifest⁹.
qz am sō ad naturā mediā. i. aiām. fuit par
tim occultus z partim māifest⁹. sed qz am
ad naturā summā. i. diuinā. fuit nob valde
angustus. i. occult⁹. Istud autē tritici fuit ge
neratū in vtre ipsi⁹ bndicte sagine q fuit val
latus lilij. Et dicit lilia in plurali. qz oia q
in ipsa fuerunt pura z mūda fuerūt. habuit
em mūdas cogitatōes. i. inrēctōes: locutōes
z opationes. Et dicit vallat⁹. qz venter eius
lilij puritatis z mūdicie vndiqz fuit circū
datus. s. int⁹ z extra. sursum z deorsum. a dex
tris z a sinistris. an z retro. ita qz hostis i ei⁹
eor nunqz intrare potuit. nec aliquā impuri
tatē immittere valuit. Nā int⁹ inueniebat li
lium puritatis. extra lilij castitatis. sursum
lilij pēpēlatis. deorsum lilij hūilitatis.
a dextris lilij tempanie. a sinistris lilij pa
tientie. ante lilij pūdentie de futuris. retro

lilium iusticie de pēpēlatis. Et qbz pēz qz vere
locuta sit pēdica mulier dicens. Beatus vē
ter q te portauit. Nos sō dicere possumus
Beatus venter Marie sagine q fuit thala
mus xpi. intē illd ps. xvij. Tāqz sōpse pēpē
dens de thalamo suo. q fuit reges saluatoris
fuit. Un ipa sgo inqz Eccl. xxiij. Qui creauit
me requēdit in tabernaculo meo. Qui fuit
it fons oim gratiarum. iuxta illud Lan. iij.
Fons ortoz. pute⁹ aquaz viuentū zē. In h
aut distat ille fons ab alijs fontibz qz aliq font
res aquā hauriūt ab inferiori. z redundant
ad supius. Ille sō fons celestis aquas suaz
graz hūit a supiori. i. ab altitudine crinitatī
z fluit ad nos inferius per dona sue largi
tatis. O brissime vter mris dei. pēpēto tu fū
isti apotheca oim charitatis dei. Un Bē.
inqz. Apotheca ē Maria oim graz in q cele
stis pignētati⁹ cū oibz suis vnguentis se col
locauit. z cū oimbz delicijs accubuit. Tu fū
isti spūscī habitaculū. vñ inqz angel⁹ Lu. j.
Spūscīus supueniet in te. pēem supueniet
qz sup oim aliā creaturā te zēscādit. Tu fū
isti armariū diuine sapie. pūncā illū de quod
ad Col. j. In q sunt oēs thesauri sapientie
scie dei absconditi. Tu fūisti receptaculū lucē
eterne. pēpēto illū de q scriptū est Sap. vij.
Laudor est lucē eterne z speculū sine macula.
Et Heb. j. Qui cum sit splendor glie zē. Tu
mūdo pēpēstī suauitate diuini odorī. Un
dicere potes illud Eccl. xxiij. Ego qz vici
fructificāti suauitate odoris. iō adolecenti
le. i. aie deuore. clamāt z dicant illud Lan. j.
Trahe me post te. in odorē aurem⁹ vnguent
toz tyoz. Tu pepisti paradisi dulcorē illuz
vici q dicit Lan. j. Spūscī me⁹ sup mel dul
cis. Tu pēpēstī ignē etnū diuini amorī. illū
scz de q scriptū ē ad Heb. xij. De⁹ nī ignis pū
mens est. Qui qdē ignis in te nouē mētibz
habitās: tota te charitatis ardore incendit.
Un Hiero. in smone ad Enstochum ait.
Mariā totā impleret at spūscīus actō
ram incanduerat diuin⁹ amor. ita vt i ea ni
hil esset qd mūdānis violaret affect⁹. Sic
em auz ad pēntiaz ignis liquefecit. sic z ei⁹
aia ad pūtiā ignis diuini tota liqfacta fuit.
Un ipa sgo beatissima dicebat illud Lan.
v. Anima mea liquefacta est. Eius qz vter
dulcedine indicibili repletus est. Et ad hoc
exponi potest illud quod ipsa sponsa dei i q
Lan. v. i. venter meus intremuit ad tactum
eius. scz ex nimia z insolita suauitate quam
sensit in concepōe illius. De b scitissimo vē
te exponi possunt illa sba prouerb. xxiij. a

Est apo
theca

Est apo
theca

Est apo
theca

Bermo.v. De parturitioe Marie

attribuant deo. s. de fructu oris mei replebitur
vultus eius. Iste est ille veteris brisim? q nob pe
perit fructu et mercede salutis eterne Unde
David ps. cxvj. inq. Tu dederit dilectis su
is somnu. ecce hereditas dñi filij merces fru
ctus ventris. De q fructu ad te dextera exalta
doponit? diceret ipse bñe q illud. pl. cxxij
s. De fructu ventris tui ponā super sedem meā
Delectet aut solatio dñi hui? brisim? ven
tis qñ alis possumus dicere illud. Prodi
qñ Quis investigabit oia secreta ventris? De
illo etiā vtre pleno aq dñie dulcedis pñci
palit intelligi debet qba saluatoris nri Joh. vij
dicit. De vtre ei? fluēt aq vine. Talē g pñ
derem? vtre et replebim? mente. Exclame
mus qñ cū de vtra mliere pñcta. et dicamus
dñi nro Jesu xpo. Brisim? veter q repositavit
vtrū. imaculat? veter intat? veter sanc?
punitate plen? immocētia decorat? vtrū illi
batus. vtrū mūdissim? venter impollutus.
Brisim? veter q eterne brisudis aditū refert
m. brisim? veter q oīe vniūsum bñdictioe re
plem? brisim? veter p quē pñores veniāz. iusti
gram. angeli leticiāz. fili? dei humane carnis
ibam. totaz trinitas glām pcepit. De bea
titudine pñ vtrū sequit. et vtra q luxuri. s.
sunt brā ipa em pauerūt pascēte oia. Sz sci
endū est q brā qñ hz vtra spūalia. q sunt
eius pietas et charitas qñ nos solatur et nu
trit. Iux illud Isa. lxxvj. Sarami ab vberi
bus solatiois vestre. Habet aut vtra vim
attrahētiā. pueritiā et effusiā. Primo hñt
vim attrahētiā: cum sint spongiola et porosa
Et oīe modo vtra qñ bñdictio hñt vim
attrahētiā: quia nos ad se et ad deū trahunt.
Sūt aut quattuor que naturalit trahūt. scz
simile. calidū. et quedā ppietas rez. sic patz
in adamāte. et vacuū. et sñr ista qñtuor iducūt
brām qñ hñt vtrā sue charitatis et pñta
tis nos ad se trahat. Un pñ ista qñtuor pos
sumus sibi dicere illud. Lan. v. Aperi mibi so
ros mea. amica mea. columba mea. et imacla
ta mea. Primū quidē qñ attrahit est simile.
et ideo ipa nos debet attrahere pñ similitudinē
nature. vñ ei dñ. Soror mea. Ut em sebrum
est Eccl. xij. Omne animal diligit simile sibi.
Secundū qñ attrahit est calidū. et ideo ipa nos
debet attrahere pñ calidū charitatis itime.
et hac rōe dñ. amica mea. i. que me intime di
ligit. Un ipa inq. Lan. v. Ego dilecto meo
sz mēdo p amorem. et ad me conuersio eius
Tertū qñ attrahit est ppietas naturalis.
sicut apparet de calamita attrahente ferrum
et ideo ipa virgo nos ferreos. i. in malo obsti

atos et viros dñ attrahere pñ ppietate
sue misericordie. Sic em deo pñm misere
ri sp et pñe. sicut mī ei? et iō subditur. Co
lumba mea. Sic em colūba carerelle. sicut
ipa nō hz sel amaritudinis: sz tota plena ē dul
cedine pietatis. Iō ei dñ. Lan. j. Meliora sūt
vtra tua vino: fragratia vñguētis optimis
Utra em sue fuerūt plena vino. i. sentētia
mordacis iusticie. Sz vtra beate qñis fue
runt meliora. qñ plena sunt lacte dulcis misere
ricordie. Quartū qñ attrahit est vacuū. et ideo
ipa nos dñ attrahere pñ vacuū hñilitatē p
funde. vñde subdit. Immaculata mea. Ipa
em oīo se euacuauit ab oīo macul mundi
maxime a macula supbie. Sic em superbia
cor fac inflatū. sic hñilitas cor facit vacuū.
Quia aut illud dñ vacuū in q nūq est. i. ff.
de iusto. rup. irrogz te. Ipla qñ bñdictio
recte vacua ab omni superbia fuit. quē nūq
elationis vñq in se habuit. et ideo a tali vacu
tate regine nostre debemus attrahi. vñd al
ta sz humilia sentiam? qñ Secūdo dico q vbe
ra hñt vim pueritiā. sunt em posita i pectō
re vt cordi sint vicina. vt sic calorē cordis
fiat decoctio sanguinis. et i materia lactis fa
cilis cōuertat. Un lac dñ sanguis bis coct
semel in venis et semel in māmillis. et hñ Pa
pam dñ lac a leucos grece qñ est albu latic.
qñ sanguis in māmillis efficit albu. vt iquit
Archid. in c. denig. iij. di. Istam autē vim
pueritiā in nobis hñt vtra virginis glōse
faciūt em in nobis qñtuor pueritiones. pñter
quas ipa dicit Eccl. xxiij. Ego mater pul
cre dilectōis rē. Primo nāq p vtra sue cas
ritatis et pietatis ipa puerit frigus nostrz in
calorē. qñ a nobis expellit corpore. et nob dat
feruentē amorē. Iō dñ. Ego mī pulcre dile
ctōis. i. q frigus et corpore expello ad calores
diuini amoris iduco. Secūdo puerit nostrā
merorē in gaudiū et delectatōz. qñ. i. aufert tri
sticiā seculi. et dar timorē dei. i. filiale. q quidē
est delectatio cordis. Iux illud Eccl. j. Timor
dñi delectabit cor. et dabit leticiā et gaudiū i
longitudine dñe. Iō sequit. et timoris. De
ista aut delectatōe dñ. Isa. xy. Delectabit in
fans ab vtre. Quis si in pñia significatiōe
accipiat infans. s. p eo q fari nō pōt. vt in. l.
mulier. ff. de verbo. ob. Unde puer statim cū
egreditur de vtero matris dicit infans. l. are
trusa. ff. de sta. ho. Ista verba principalit in
telligi possint de domino nostro Jesu xpo in
fante qui delectabatur sugere vbra suauissi
ma matris sue benedicte. Tertio cōuertit res
nebras nostras in lucem quando scilicet expel

Utra
hñt vim
pueritiā

lit a nob ignoratā z errorē. z dat verā dei co
gnitionē. Jō sūdit. z agnitōis. De hac autē
ture exponi pōt illud Jsa. lv. māmilla regū
lactabim. Reges em fuerūt apli z sacri ex
positores. Porū sō regina fuit beata virgo
Maria. Tūc autē istoz regū māmilla lacta
mur qñ eoz lacris doctrinis ac meritis z ex
plis i dei erudimur cognitōe. Quarto pūit
repestare i trāquillitatē. qñ. s. aufert dubiera
tē vacillatē. z dat spem aie z trāquillitatē. Jō
sūdit. z sancte spēs. Spēs em aiam firmat et
trāquillā fac. Jū illd Heb. vj. Cōfugim⁹
ad tenendā ppositā nobis spem. quam sicut
anchora anime habem⁹ tūc ac fixam. Istam
spēs ppha ab vterbo beate gēinis se recepisse
gloriat. dices ps. xvj. Spēs mea ab vte
ro mris mee. Tercio vera hnt vim effusi
uam. qz lac effundit. est aut lac candidū. ni
tidum. frigidū z pingue. z significat qtuor
bñficia q recepim⁹ ab vterbo charitatē z pi
etate bñe gēis Marie. de qbz dī. Tren. iij.
Lādidiores nazarei ei⁹ nūc. nitidiores lac
te. rubicundiores eboze antiq. saphiro pulcri
ores. Est em lac candidū. qz nazarei. i. eius de
uorū. ab ipa recipiūt cādore innocētie. iō dī.
Lādidiores nazarei ei⁹ nūc. Secūdo lac emū
dum. qz ei⁹ deuorū recipiūt ab ea nitore mun
dicie. Ideo subdit. nitidiores lacte. Tercio
lac est natura frigidū. qz recipiūt ab ea refri
gerium zra estū zcupiscētie. Jō subdit. Ru
bicundiores eboze antiq. Eboz em est natura
frigidū. Quarto lac est pingue. qz ab ei⁹ vte
ro recipiūt pinguedinē deuorūis interne.
Jō subdit. saphiro pulcriores. Saphir⁹ em
h3 colore etherei. vñ significat celeste deside
rium. Expropter vnūscqz deuotus ad alterz
dicat illud. Prouerb. vij. Ueni inebriemur
vterbo. s. bñdicitē gēis. Ipa em dat nob tri
plex lac spūale. Primū est lac celestis doctri
ne. sicut em nutrit grossa cibaria comedite
sibi incorporat. z in lac pueri p uero infudit
Sic brā gēo magnas z difficiles inias me
morie cōmendabat. Juxta illd Lu. ij. Ma
ria pseruabat oia sba hec pferēs in cord suo
Et illa postmodū sic digesta discipulis effu
dit. vt ait Beda sup Luca. Secūdo dat no
bis lac pietatis z misericordie. sanguis em i
nobis sepe accendit. z sic cor ad iracundiā cō
citatur. Sz in beata gēine tot⁹ sanguis ira
cundie pueris fuerat i lac dulcis misericor
die. qz nihil in ea seuer vel auster fuit. sz to
ta lactea z mellea. i. dulcis z pssima exiret
Jū illud Lā. iij. Adē z lac sū lingua ei⁹
Uñ Bern. ait. Reuolue totā scripturē serie

z si qd in Maria auster inueni⁹. de cetero
eam suspēctā habeo: z ad ipam accedere ve
rearis. Tercio ipa dat nobis lac spūalis grē
Uñ dicere pōt illud Jsa. lv. Ueni emite
absqz argēto z absqz vlla cōmutatōe vinū z
lac. Per q intelligim⁹ grām dei lenificantē es
dulcorantē aiam. Ad pstandū aut istā grām
nō requirit beata gēo a nobis magna pūz so
noritatē. sz tñ mētis affectū. z iō dī. Absqz
argēto. Nec requirit vt cū ea cōmutatōem aui
quā faciam⁹. sz gratis donat. z iō inq. z ab
qz vlla cōmutatōe. Nec miz. s. de hoc vino et
lacte ipa nobis abūdāter effundit. cū co ple
na sit. Uñ Lā. v. ait. Bibi vinū meū cum
lacte meo. Sciendū aut q sanguis q puer
titur in lac. ex illa duplici recoctōe ex qua s.
dictū est. nō solū trahit albedinē. sz etia sapo
rositatem z vberitatē. Lac igit bñe gēis pmo
habuit albedinē quā trahit a duplici recocti
one. Prima recoctio fuit facta ab igne spūi
tūlancū in vtero mris sue. qñ spūscūs eaz
sanctificauit. Secūda sō i filij dei pceptōe qñ
in ea spūscūs supuenit. Secūda etia. habuit
it sapore sitatē quā trahit a spūscū depuratio
ne. Nūq em aliqua mulier habuit lac tā sa
porosum sicut ipa. Et rō est. qz lac aliaz mu
lierum h3 multū impuritatē. z iō nō pōt esse
multū magni saporis. Lac aut bñe gēis sicut
it a spūscū depurati q factū est dulcissimū
z nūmū saporosum. z q sicut optimi saporis
ideo fuit optimi nutrimenti. De q lacte inquit
Aug⁹. in timone annūciatōis. Lacta maria
creatoreū tuū. panē celi. pūm mūdū. Pre
be lambēti māmilla vt ille p te pcurtē pte
at maxillam. lacta eū q sicut te tale vt ipē sicut
ret in te. Tercio eius lac habuit vberitatē a
celesti subministratōe. nō em lac suū sicut a
natura ppinatū. sz de celo largiter submina
tum. Uñ canit ecclia. Ipū regē angelorū so
la gēo lactabat vberē de celo pleno. Ipa igit
gēo tā dulci ac saporoso lacte māmillas ple
nas hñs de filio suo nato gaudēbat. dices il
lud Lā. j. Inter vbra mea cōmorabitur. z
ipī filio suo blanditō dicebat illd Lā. vij
Dabo tibi vbra mea. De istis aut vteribus
predixerat sponsus celestis. qui in eodē cū
quit. Erunt vbra tua sicut torri vinee. Hāc
autē matrē lactantē filium dei z ipsū par
uulum Iesum desiderabat videre sinagoga
que dicebat Lā. vij. Quis det mihi teta
rem meū sugentē vbra matris mee. Ipū
quoqz virgini dicebant patres veteris testa
menti illud Lā. iij. Eculabim⁹ z lēta
bimur in te. meores vter mox. De istis aut

Utra
hnt vim
effusiuā.

Lac ma
rie habu
it ma

figur
comar
nis et
mutat
quiti

Berno. v. De parturitōe Marie

an viterbo exponere possum? Illud Isa. lxxvj
Suggerit: et ad viterba portabimini. et sup genua
bladetis nobis. Et in bladetis filio suo.

¶ Pars tertia huius sermonis que dicitur
De incarnatione.

Necarnatio et natiuitas filij dei oibz
creaturis rationabilibus est postula. Prio
angel. ut inq̃t Aug. v. sup Ben. ad
Rom. c. l. Ben. sup. Ioh. j. c. di. q. Lucifer co
gnovit naturā humanā debere puenire ad hāc
dignitatē ut eēt deus. Hoc q̃z mysteriū prece
gnitū fuisse angel. declarat. Tho. ij. ij. q. ij.
ar. viij. ¶ Sedo h̃ mysteriū fuit oñsum p̃uar
chis. videlicet i. abel. in q̃ fuerūt tria iusticie p
coma. s. s̃ginitas. sacerdotiū et martiriū. qui
bus ipe p̃m̃ gessit figurā xpi. ut inq̃t Aug. i
li. diu. q̃stionum ad Qrosiū et etiā super
Mar. Uidit etiā h̃ mysteriū. Hoc in archa
federis. de quo Ben. ix. dixit deus. Hoc erit si
gnū federis in me et terra. Arcū meū ponā i
nubibz celi. Qd̃ exponēs Iohes euangelista
Apoc. x. c. dicit. Uidi alcey angelū forē de
scendentē de celo amictū nūbe et iris in capite
eius. Ite aut̃ angel. est filius dei. Nubes s̃o le
uis ē humanitas de s̃gine sumpta. Uis Isa.
xix. di. Ascendet dñs sup nubē lenē. Arc. autē
iste est diuinal. miseratio. Nā in arcu s̃o due
pres. p̃ma q̃ est forē est lignū. scd̃a debilis est
lignū. Et t̃m p̃ debiliōr. s. lignū siue corda incli
nat p̃e forēiore. s. lignū. Et sili in xpo huma
nitas tāq̃ ps debiliōr inclinauit diuinitatem
forēiore ad sagittādū diaboli et miserēdum
hoī. Et iste arc. appuit in celo. i. in vtero vir
ginali in signum federis. i. nostre saluationis
Abraā q̃z vidit h̃ mysteriū. de quo d̃r Bene.
rv. Eluas aut̃ oculos suos abraā cū occubu
isset sol. apparuit elibanus fumans. et lāpas
ignis transiēs p̃ diuisiones illas. Per eliba
num aut̃ fumantē intelligit vter. virginal.
spulancro obumbrat. Lu. j. Per lampades
s̃o intelligit rps. Juxta illud Isa. vi. Sal
uator ei. v. lāpas accendat. Ideo gaudius ē
Abraā ut d̃r Ioh. viij. vides diē dñi incar
nandi. ¶ Isaac etiā vidit h̃ mysteriū p̃ figu
ram que habet Ben. xrv. vbi d̃r. q. Abraam
dixit ad seruū seniore domus sue. Nō accipies
vxoē filio meo i terra quā habito. s. ad ter
ram et cognatōem meā p̃ficeris. et inde ac
cipies vxorē filio meo Isaac. Et ista sponsa
tandē fuit Rebecca. de qua in eodē. c. dicit. q.
eo q̃ Isaac ambulabat p̃ viam que ducit ad
puteum. cui nōmē est viuētis. et egressus fu
erat ad meditandū in agro inclinata iā diē.
Lunq̃ leuasset oculos. vidit camelos veniē

tes procul. Rebecca quoq̃ inspecto Isaac de
scendit de camelo. et tollēs cito palliū operu
it se. Seruus aut̃ cuncta que gesserat narra
uit Isaac. Qui introduxit eā in tabernaculū
Saremaris sue. et accepit eam in vxorē. et
intantū dilexit eam q̃ dolore q̃ ex morte ma
tris sue acciderat temperauit. Allegorice au
tem exponēdo dico. q̃ p̃ Abraā qui interpreta
tur pater multaz genitū significat deus qui
est pater oīm p̃ creatiōem. Seruus aut̃ suus
fuit Gabriel. cui deus dixit cū incipere vellz
mysteriū incarnatiōis sue. Nō accipies vxorē
filio meo in terra quā habito. i. de celo in
quo principaliter habitat. vbi ē angelica na
tura. Non em̃ fuit voluntas dei patris q̃ fili
us suus angelicā naturā assumeret s. huma
nam. Unde ad Hebr. ij. d̃r. Nūq̃z em̃ an
gelos apprehēdit s. semen abraē. Igit̃ acce
pit filius dei vxorē in alia terra in qua nos
cognati eius. s. p̃ animā creatā ab eodem pa
tre habitam. Dece aut̃ vxor Rebecca signifi
cat humanā naturā siue eccliam. Rebecca ei
interpretatur multū accepit. q̃z magnum fuit.
immo maritū q̃ filius dei se ei locat. et pl̃
q̃z si totū mundū et totū celū sibi daret. Isa.
ac s̃o qui interpretat̃ rilius. est dei filius. qui ri
sus est et gaudiū oīm electoz. et q̃ in sua nati
uitate totū mundū lerificauit. Ipe s̃o egres
sus est ad meditandū in agro. i. in mūdo. q̃z
disposuit oīa que p̃minent ad salutē nostram
Ambulabat autē p̃ viā que ducit ad puteū
Hec s̃o viā est charitas. de q̃ Aug. de laudi
bus eius inquit. Uia igit̃ur es o charitas.
Qualis viā supercelles. Lū. viā. hoīs ad
deū. et deī ad hoīs. Per istā viā venit fili
dei ad puteum. Puteus aut̃ fuit virgo bene
dicta. Puteus certe plenus aquis salutaribz
bus. Unde ipsi inquit angelus. Ave gratia
plena. Puteus inquit altus cōtemplatione
et pfundus humilitate. puteus latus chari
tate. puteus irriguus sanctitate. pute. apert
omnibz gratiositate. Puteus em̃ est apertus
luminū. s. si ff. de dam. infec. et als allegat.
l. si damni. S. item videamus. eodē. c. cūz ibi
nō. Iste est puteus qui appellatus est viuē
tis et viuētis. Ben. xrv. Hic est puteus aq̃
rum viuētū. Can. iij. Et ideo cūlibet no
strum d̃r. Propter. y. Bibe fluentia putei tui.
Sequitur aut̃ in p̃dicta hystoria. Et incli
ta erat tam diēs. id est vltima etas et finis tē
porum erat. Lunq̃ leuasset oculos suos in
tendens in finem mūdi. vidit camelos. id ē
gentiles ad fidem venientes de iō curuo. q̃z
idolis erant dediti. Rebecca vero. i. ecclia.

vilo Isaac. i. xpo. descendit de camelo. i. de co-
uersatione veteris vite. et pallio se operuit. qz
pstinam quersationem erubuit. et pallio hone-
statis se cooperuit. quia Isaac. i. xps intramz
dilexit qz ea sibi in spoliis copulauit. et dolo-
rem qz ex morte mris. i. Eue vel synagoge ac-
ciderat ppter puaricatōem tēperauit. Hanc
autē meditatōem Isaac. i. qz tunc cognouerit
xpm incarnandū: declarat ecclia que canit de
xpo. Uergere mudi vespere vti sponsus de
thalamo: egressus honestissima pginis mris
clausula. Quibz pbris aliquatiter rāgit hāc
figurā. ¶ Jacob etiā vidit hoc mysterium. qz
vtrahet Ben. xxiij. Vidit scalā sup terraz
cuius cacumē ptingebat ad celū: et dominuz
innixū scale. et angelos dei ascendētes et descē-
dentes p eā: et ait. Vere dñs est in loco isto. et
atez Ben. xxiij. inquit. Vidi dñm facie ad
faciem et salua facta est aia mea. Per hāc autē
scalā intelligit humanitas xpi: cui pūcta
est diuinitas qz est leticia angeloz. Ioseph qz
cognouit mysteriū dñice incarnatōis qñ ex-
posuit somniū pincerne Pharaonis de tribz
ppaginibz in vite. di. Tres ppagines tres
adhuc dies sunt: post quos recordabit Pha-
rao misterij tui. et tunc restituet te in gradibz
pstinum. Ben. xl. Tres em̄ dies significant
etia tempora. i. legis naturalis. scripse et gra-
tie. In tercio autē tpe deus pater misertus est
generi humano: et ipm restituit ad picipan-
dū glām diuinitatis i xpo. ¶ Tertio pncipa-
liter dico qz pphete viderūt hoc mysterium.
Moyses videlicet i rubo ardēte et non cōbu-
sto. Exo. iij. Per ignē em̄ figurabat spūsan-
ctus. cui pūte pgo pcepit. qz igne deliderat
ecclia aduri dices deo. Ure igne sancti spi-
ritus renes nros et cor nrm dñe rē. Per ru-
bum pgo figurabat vter? virginalis. Iux il-
lud qd canit ecclia dices. Rubū quem vide-
rat Moyses incōbustū pseruatā agnouim?
tuā laudabile pginatē: dei genitrix interce-
de p nobis. Aaron autē vidit h̄ mysteriū: qñ
virga sua sicca et arida floruit. frōduir. et fru-
ctum amigdalinū fecit. Numeri. xviij. Per
hāc em̄ virgā figurabat brā pgo. de qz Isa. xj.
pdictū fuit. Egrediet pga de radice Jesse: et
flos de radice eius ascendet. et h̄ nō naturali-
ter sed pūte dei. ¶ Sedon quoqz h̄ mysteri-
um vidit in vellere: qñ pluuia descendit in vel-
lere terra nō madefacta. Indicum. vj. Per
pluuia em̄ figurabat dei filius qz descendit in
vellere. i. in vtero virginis. Juxta illud. ps.
lxxj. Descendit sicut pluuia in vell? terra nō
madefacta. i. virginitate matris incorrupta

Juxta illud qd canit ecclia Qñ nā? es ieffa
biliter ex virgine: tūc impleret lūm scripturę
sicut pluuia in vellus descendit vt saluū face-
res genus humanū rē. Josue etiā vidit hoc
mysterium i statione solis quādo dixit. Sol
ptra Babaon ne mouearis. et stetit sol spa-
cio vnius diei in medio celi. Josue. x. Quia
sol. i. filius dei. de quo Malach. iij. dr. Vob
timentibz nomē meū oriet sol iusticie. stetit i
medio celi. i. in vtero virginali. Vñ ps. inqt
Suscepimus de? mifericordiā tuā in medio
templi tui. David quoqz h̄ mysteriū puidit.
qñ ppherauit ps. lxxij. di. Veritas de terra
orta est. id est filius dei: qui inqt Johis. xij.
Ego sum via veritas et vita. et ortus de ter-
ra. id est de virgine Maria. Silt hoc myste-
rium cognouit Daniel ppheta: qui aie sui li-
bri. c. vij. Aspiciebā in visione noctis. et ecce
in nubibz celi quasi filius hominis veniebat
et dedit ei dñs potestātē: honore et regnū. po-
testas ei? potestas eterna qz nō auferet et re-
gnum qd nō corrumpet. ¶ Quarto pncipa-
liter cognouerūt hoc mysteriū duodecim sy-
bille. Quatuor pma scz pphica: ppingit vestita
aurea veste cū velo albo in capite. Scda p-
scz lybica: depingit ornata serro viridi floz
in capite: vestita pallio honesto et non multū
iuuenis. Tertia autē Delphica vestita veste
nigra. et capillis circūligatis capiti. in manu
cornu tenens: et iuuenis. Quarta p-
ca: vestita celestina veste reaurata. capillis p-
scapulas sparsis: et iuuenis. Quinta autem
scz Erithrea monachali veste induta. nigro
velo in capite. manu gestans gladiū nudū
non multū antiqua: medioeriter facie turba-
ta. habens sub pedibus circū aureū orna-
tum stellis ad similitudinē celi. Sexta vero
scz Samia iuuenis: habens for: molis pect?
subtili velo capite cooperto. manu ad pectus
tenens: resem nudū sub pedibz habens. So-
prima autē scz Lumana: vestita aurea veste
librū apertū et altū in manu gestans. et altūz
librū in sinistra habens sup genu capite disco-
operto. Octaua p-
ca: Helespōrina venula et
antiqua: veste rurali induta. ligato velo an-
triquo: capite sub gula circumuoluto vsqz ad
scapulas qñ respectu habuit. Nonā autē. i.
Frigia: induta veste rubra. nudis brachijs.
antiqua facie saturnina. crinibz sparsis p dor-
sum: digito indicas. Decima. i. Tyburrina:
sunt senex. veste rubra induta. velup ad col-
lū pellē hircinā p scapulas hñs. capillis dis-
cooptis. breue i manu tenens. Undecima. scz
Europa. decora. iuuenis. facie rutilas. velo

Prophe-
tis onīae
incarna-
tio xpi.

Spille
etiā cog-
nuerunt
natiōem
chulū

Quo-
modo
fuerit
chulū

Bermo.v. De parturitōe Marię

subtilissimo capite ligato. induta veste aurea. et in manu tenens. Duodecima. scilicet Agrippa: vestita rosea veste: non multum iuvenis. et in manu tenens ostendens dorsum cum brevi scripto. Quare dicam hic non refero. quia super primam primo finem huius prelo. Et in prima perorarij sermonum. sermone. xiiij. Quis principaliter dico quod hoc mysterium fuit ostensum et declaratum visibiliter patribus novi testamenti quibus inquit ipse salvator Luc. viij. Vobis datus est nosse mysterium regni dei. Unde etiam apostolus dicebat Luc. x. Beati oculi qui vident quod vos videtis. scilicet filium dei humanatum et natum ex virgine.

¶ Pars quarta huius sermonis que dicitur inductionis.

I quera? quid induxit filium dei venire in hunc mundum? Rndet ultra predicta finem sanctum Bonaventuram in ultima questione. plogi hinc quod ipse dominus venit ut esset magister noster. Si enim ipse non doceret. frustra quis legendum laboraret. Legerat ipse in illo studio celesti. subtili theologia. theologi caligantissimas spiritibus angelicis i throno divinitatis in medio trinitatis. Et nunc venit praedicare statum in Mariam et Joseph in medio bonis et asini. Qui enim homo per peccatum factus erat ut bestia. in illud psalmi. Comparat est iumentis insipientibus et similis factus est illi. Ideo in stabulo et inter bestias cum quesivit. ibique posuit suam cathedram ad legendum omnes scientias. scilicet quod glorie de qua accipit sciam ibi posset discere. Quod grammatice venit si vis audire tuam lectionem. Dicit ille preceptor interrogas puerum. Quod sunt partes orationis? Et ipse respondet. Dico. scilicet. Nomen verbum etc. Et ego dico tibi quod invenies practice omnes has pres in hoc puero. Primo enim est nomen. quod Iesus. Secundo verbum. scilicet eternum. Tercio principium. quod caput nomen et verbum. scilicet humanitatem et divinitatem. Quarto est principium. quod appellatur ipse. et nos nunc dicimur ipsam a ipso. et in paradiso appellabimur te suam a Iesu. Quinto est proprium. cui unus est accidit. quod servit casui. et tunc accusativo et ablativo. non nominativo. scilicet illis qui appetunt nominari et exaltari super alios ex superbia. Non nominativo. scilicet illis qui gloriantur genere. vel qui generationi latine. scilicet luxurie deserviunt. Non dativo. scilicet his qui dant ad rodendum proximo. Nec vocativo. scilicet adulatores et simulators. bus ac hypochritis qui dicunt domine domine etc. Servunt tamen accusativo. quod orant per accusatores et crucifixoibus. Et ablativo. id est

his qui sibi abstulerunt honorem. per quibus apostolus preceptum intercessit. ut habetur Luc. xxiij. et predictum fuerat Isa. liij. O rethorice et tu quid quiris? Nonne ita ornate eloqui ut corda flectere possis? Sed quid tantum inflexit mundum quantum doctrina christi? Unde humanum genus potest dicere de ipso illud quod dicit in. vij. eney. Solus hic inflexit sensus animarum labantem Im pulit. O dialerice quid quiris? Lere perit. Veni igitur ad puerum istum qui est veritas Johis xiiij. etc. qui precepta. vij. dist. O arismetice quid quiris? Nonne numerus? Unus incipis numerare dices. Unus duo. tres etc. Ecce quod in hoc puero est unus. scilicet una persona. duo. scilicet divinitas et humanitas. et tres. scilicet anima. corpus. et eterna maiestas. O geometra: quid quiris nisi figuras circulares etc. Audi quid de deo dicit Trismegistus Deus est sicut sphaera intelligibilis cuius centrum est ubique: circumferentia non nullus. Sed in ipso quadrat circulus. quod ipse deus factus est homo qui est de quatuor elementis et humoribus. O musice: veni si vis audire melodia dulcissimam Nunquam enim audisti tam suave armoniam de facta nature acute. scilicet factoris. in facta nature grauis. scilicet facture. et inter has notas cantant omnes angeli et sancti. O astronomer: vis bene divinare? Veni ad presepium et invenies pulcherrimam astrolabium in quo poteris videre tuam fortunam. vade inspicere et videbis solem in regine in scorpionem et libram. etc. et tractum et in iste puerum. O nobilis intellectus: vis aliquid res addiscere? vade ad scholam istam bambis. quod ipse est infinite sapie. Nam sapie est non est numerus. psalmi. cxlvj. O puer quid quiris nisi sapientiam humanorum vel celestium. veni ergo ad presepium istum qui ostendit tibi mundanarum et temporalium rerum vanitatem. Iuxta illud Ecclesiastici. j. Vanitas vanitatum et omnia vanitas. ac faciet amare celestia dices. Que sursum sunt querite: non que super terram. etc. O iurista qui optas scire iustitiam bene administrare. ius suum vnicuique tribuere etc. scilicet iusticia. scilicet de iusti. et in. veni ad gynnasium huius parvuli qui tibi ostendit hoc facere dicens. Reddite que sunt cesaris cesari: et que sunt dei deo. Mat. xxij. O medicus: ecce quod altissimus de terra. scilicet regine Maria: creatrix medicina. Ecclesiastici. xxvij. Nam puer iste factus est omnium languentium medicina. qui solo verbo curat omnem infirmitatum genera. Unus Sapientie. xvi. scilicet Salomon illi. Tu? dicit sermo sanat omnia. O theologe: vis veram sciam de deo? Ecce quod puerulus iste deus est: qui docet hominem sciam. psalmi. xcij. Iste autem omnium doctorum optatus non in throno sedet aureo: ut faciebatur

Diarchas bragmanus sicut refert Hieron. i
epistola ad Paulinum docet de natura et de mori-
bus ac de cursu diei ac syderum. Non in regali
requiescit solio sicut Salomon. i. Paral. xv. vij.
disputans super lignis. ac cedro libani vltis ad
ilopu. et differens de iumentis et volucribus. re-
pultibusque et piscibus etc. iij. Re. iij. Ecce enim
pl. q. Salomō hic Matth. xij. Sed eius
schola est diuersiorum. eius cathedra plepium
Ipsius sedes est fenu. Dignissima schola
o sacratissima cathedra. **S**urrute omes et p-
gite ad audiendū istū paruulus qui multas
legit lectiones. Prima est q. ipse verus deus
et homo est sup omia dilgēdus. Ratio ē: qā
ipse prior dilexit nos: et tradidit semetipsum
p nobis. i. Joh. iij. Secūda q. et est instanter
obediendū: quia ipse p nobis factus est obedies
et ad Phil. ij. Tertia q. p ipso et proximo ē
moriendū. i. Pe. ij. Quibus p nob passus
est vobis relinquēs exemplū: vt sequamini
vestigia eius. Quarta q. oportet semp orare
et nunq deficere. Luc. xviij. Ipse em non so-
lum i vita: sed etia primus mori orauit in
cruce. vt dicit De. v. Quinta q. a pctō est
abstinendū. Ipse em venit effundere sangui-
nem: vt nos laueret a peccatis nostris. Apo-
cal. i. Sexta q. mūdus est spernendus: sicut
ipse postea fecit fugiens: cū uideret uellet eum
facere regē. Joh. vi. Septima q. inimic⁹ est
parcendū: sic ipse postea fecit suis occisorib⁹.
Luc. xxiij. Octaua q. ab incepto opere bono
nō est cessandū. sicut ipse postea egit qui ab i-
cepto humane redemptionis ope nunq cessa-
uit donec pfecte compleretur. Unde i cruce di-
xit. Consummatū est. Joh. xix. Item licz sibi
a iudeis suggereretur vt descenderet de cruce.
Matth. xxvij. Ipse em noluit: s. i cruce volu-
it mori et terminare. Nona q. pene et aduer-
sa sunt patietē tolerāda. quod postea ostēdit
facto. Ipse em in tot tribulatiōib⁹ nō aperu-
it os suū: vt pdictū fuerat Isa. liij. Decima:
q. caro est macerāda. Juxta illud ad Col. iij.
Mortificate mēbra vā etc. Ipse em vt nos
ad pēctā animaret: venit ad tolerandū mul-
ta mala. et sponte subdidit corpus multis af-
flictiōib⁹. Unū inq. Isa. l. Corp⁹ meum dedi
percutiōib⁹ et genas meas uellētib⁹. Faciem
meā nō auerri ab increpātib⁹ et spuentib⁹ i
me. Unū em q. deus incarnaret dicebat homi-
nes. Dio a ha bon tempo. Non prouo mai-
vno affano al mūdo. Et ideo ipse venit expe-
riti et probare vt exēplo ei⁹ discam⁹ aspera suf-
ferre: et sensualitatē mortificare et refrēnare
Et ppter hoc etiam in magna siti potari vo-

luit aceto et felle. Joh. xix. Undecima lectio
fuit q. primum debem⁹ aiam nrā dōmenda-
re. Qd ipse postea fecit q. in cruce spūm suū
pū dōmēdauit. Luc. xxiij. Duodecima lectio
fuit de omnib⁹ fratrib⁹. Supbis em legebat
de humilitate quā i seipso ostēdēbat quia exi-
nauit seipm etc. ad Phil. ij. Quare de enā-
gelica paupertate. q. inuolutus erat vilibus
pāniculis. et sic de singulis. Stabat autē ad
pedes Salomonis regina Sabba. i. virgo
bēdicta. audies sapiam ei⁹ q. fact⁹ est nob⁹ sa-
piētia a deo. i. Cor. ij. Has autē lectiones cepit
legere mgt iste exim⁹ i diuersorū gymnasio.
qs reperit postea i doctorū medio i templo.
Luc. ij. S. lecturā suā plenit cruci pulpi-
to. Venit q. filius dei i mundū vt infinitas
suā charitatē et clementiā demonstraret. Ut
em dicit Pe. dami. in tertio In h. p. i mysterio
p fundū pelagus diuine clementie demonstrat
Appe sunt em catharactee celi. et descēdit abun-
dātia bonitatis diuine. Un aplos Eph. ij. ait.
Propter nimiam charitatē suā qua dilexit
nos deus: cū essemus mortui peccatis: conui-
uificauit nos xpo: cū grā saluati sumus: vt
ostenderet abundātiā diuinitas grē sue i bo-
nitate sup nos i xpo iesu. Et. i. Joh. iij. dicit
In h. apparuit charitas dei in nobis qm fili-
um suū vnigenitū misit i mūdū vt uiuam⁹
p eū. D. xpianē a ma benignū filiū h. g. quē
amor trāspōtauit de celo ad terrā. D. chari-
tas omīpōtes ligās omīpōtentē. D. dulcissi-
me paruule. o benignissime Ihu. o clementissi-
me dñe celz et terre. quare in mūdū uenisti?
Lerte si digneris mihi rēdere: dices. Per
farte in amozare. fecerat nāq. de⁹ hominem
ad imaginē suā. Gen. i. Sed uidens q. nec
sic amabat eū: ait. Ego faciā me ad imaginē
et similitudinē ei⁹. vt vlticamet me in seipso. i.
in sua imaginē et similitudinē q. similitudo ē can-
sa dilectiōis. viij. et. Ama frēm tuū et car-
nem tuā. et dic paruulo Iesu illud Lati. viij.
Quis mihi det refēm meū sagētem vbera
matris mee vt inueniā te et deosculer. et iā me
nemo despiciat. Nō pr autē qs se excusare: q.
fact⁹ est vltibil⁹ et oib⁹ sensib⁹ sensibilib⁹. vade
igit et amplectere eū. **S**ed dicit aliquis.
Si fuisset ego in bethlē qm natus est rece-
pissē eū etc. Sed quō recepissēs tunc cum
nō cognosceret si nūc cognitiū nō recipis. Et
qs eius corpus i hac festiuitate ea q. conuenit
deuotiōe et pparatiōe recepit. **E**t tam ergo
clementiā demonstrauit deus sciens q. ad sa-
ciendū se amari nulla meliorē viā q. ama-
re. Et dixit. Ex quo hō me nō amat. tanta l-

Prope
canitē
venit i
mūdū

Uit v
dura f
arce

Uit v
commu
pobere

Uit v
ad ope
dū pal
litate

Bermo.v. De parturitōe Marię

gnamoris ei ostendā q̄ me amabit. ligabo
em̄ cathena aurea dilectōis et charitatis.
Qui aut ab oibz d̄z amari: iō voluit aduen
tum totū mūdo intinari. Un̄ sicut q̄n
d̄is papa vult egredi de palacio: tota roma/
h̄ntelligit ad excussōz bombarde de castel
lo sc̄i angeli. Ita egressus marimi pape. si/
ligat de vtero regali trimari: fuit p̄ itonatorz
imp̄al̄ edicti. Un̄ d̄z Lu. ij. Exijt edictuz a
celare augusto. Et sic tot orbis cognovit
aduenisse suū d̄m. vñ celū misit stellaz. aer
splendorē. Sol p̄o (vt ait Amb.) accelerauit
corū suū vt ad marie nuptias veniret. Per
gam̄ igit̄ et nos ad vñtrādū puez b̄ndicere
gim̄. Et ne timeam̄ ad illā ire q̄ aliqui eū
offenderim̄. Scim̄ em̄ q̄ puer turbat d̄ fa
cili placat. Da ei pomū. et par facta erit. Ua/
de ḡ et da isti puulo pomū. i. cor tuū inflāma
rit rubicūdū p̄ feruorē. qd̄ ipe appetit dicēs
illud. Prouer. xxiij. Prebe mihi cor tuum: et
oculi tui vias meas custodiant. ¶ Venit q̄z
saluator noster in mundū vt q̄rtior dura: et
quasi inflexibilia mollificaret et flecteret. que
erāt ista. s. Celū neminē recipere. Angel̄ ho/
minē nō diligēs. De h̄uano generi recōcili
ari nolēs. Et mors nemini parces et oēs ab/
sorbens. S̄ ista q̄rtior fec̄ ḡinis fili? flex
ibilia. Un̄ ps̄. de illo ait Inclinauit celos et de
scendit et caligo s̄b pedibz ei. Factū est em̄ fle
xibile celū vt homines suscipiat. Angel̄ vt
hoies diligat. Ipe vt descendit et hoies recon
ciliat. Et caligo s̄b pedibz ei? fuit q̄ mortē
suppeditaui. ¶ Venit insup̄ vt p̄fectū d̄m/
um mūdi h̄re videret. Scdm̄ em̄ Dionysiu
ad p̄fectū dominū etia regunt. s. p̄minētia
p̄minētia et p̄manētia. S̄z deus nō videbat
d̄nari in mūdo nec q̄rtū ad p̄minētiā. Ju
sta illud Isa. lxxvj. Facti sumus quasi in p̄n
cipio cū nō d̄naret̄ n̄rī. nec q̄rtū ad p̄minētiā
eius deli. c. xxiij. D̄ne et n̄rī possederunt nos
d̄ni absq̄te. Nec q̄rtū ad p̄manētiā. quia vi
debat̄ a domino cecidisse et alijs renūciasse
Iuxta illud Isa. lxx. Tradidit egyptū i manu
minoz crudeliū. S̄z p̄ naturitātē suā ipsū
d̄m recuperat. Un̄ Lu. i. dictū fuit. Dic
ere magnus et filius altissimi vocabit̄. Ecce
p̄minētia. Et dabit illi d̄ns sedem David
patris sui. Ecce p̄minētia. Et regni eius
non erit finis. Ecce p̄manētia. ¶ Venit q̄z
vt nos ad b̄n̄ opandū habilitaret. An̄ adue
nim̄ em̄ ipsi? hoies nullū bonū p̄ qd̄ iustifi
carent facere poterāt. Un̄ dicebat illud Isa.
liij. Om̄es iusticie n̄re q̄si p̄anus mēstruare
Et ideo indigebāt iustificatore. Et ppter q̄

factus est nobis iusticia. Un̄ apls ad Ro. v.
ait. Iustificati ex fide pacē habeam̄ ad deum
p̄ Iesum xpm̄. ¶ Venit etia vt verificaret il
la p̄phetia Isa. ix. Popul̄ q̄ sedebat i tene
bris vidit lucē magnā. et. Tenebre nūq̄ q̄r
tuor incommoda inducūt. s. horroz. obscurita
tem. tristitiā et frigiditātē. Ante ipsū aut ad
uentū hoies erāt in tenebris. q̄ erāt i horro
re et timore. ex eo q̄ erāt i potestate demonū
traditi. Un̄ tūc d̄ci poterat illud Exodi. x.
Facte sunt tenebre horribiles in vñsa ter
ra egypti. Erāt etia i obscuritate: q̄ erāt m̄
triplici ignorantia involuti. Un̄ dicere pote
rant illud Job. xxxvij. Nos qd̄ inuolumur
tenebris. Erāt q̄z in tristitia. q̄z dei vñsōe erāt
priuari. Un̄ dicere poterat humanū gen̄ il
lud Thob. v. Quale gaudiū mihi est q̄ in re
nebris sedeo et lucē celī nō video. Erāt etia
hoies i frigore. q̄ erāt ab igne diuini amoris
elōgati. De q̄ d̄ci ipe saluator Luc. xij. Ignē
veni mittere i terrā. Iste aut p̄pls ambulās
in tenebris hodie vidit lucē magnā. s. d̄m
Ihm̄ q̄ ait Job. viij. Ego sum lux mundi.
¶ Lux aut h̄z assecurare. illuminare. lenificare
et calefacere. Primo ḡ xps assecurauit hoies
expellēdo ab eo timorē ac refrenādo demōis
p̄tātē. Un̄ ps̄. in q̄. Dixit sol. xps. et cōgre
gati sunt. s. demones et i cubilibz suis colloca
bunt. Secdo nos illuminauit dans verā dei
cognitiōem. iuxta illud Lu. i. Illuminare h̄is
q̄ in tenebris et i ymbra mortis sedēt. ad diri
gendos pedes n̄ros in viā pacis. Tercio nos
lenificauit restitūēs d̄i vñsōē. de q̄ exponit p̄
illud Prouer. xv. Lux oculoz lenificat aiam
Quarto nos inflāmauit infundēs diuini
amorē. Un̄ ps̄. in q̄. Ignem misit vt luceret
eis p̄ noctē. Ista q̄z q̄rtuor hodie angelus de
celo nobis attulit. Remouit em̄ obscuritātē
et induxit illuminatōz. Un̄ de pastoribus d̄z
Lu. ij. Claritas dei circūfulsit illos. Remo
uit etia timorē et iduxit securitātē cū ait No
lite timere. Remouit q̄z tristitiā et iduxit leri
ciam d̄i. Ecce euāgelizo vob̄ gaudiū magnū
¶ Hoc aut gaudiū fuit magnū q̄rtū ad qua
druplicē dimēsiōē. Nā fuit altū talit̄ q̄ vs
q̄z ad celos ascendit. et anglos sic lenificauit: q̄
celos reliquerūt: et ad pastores venientes suū
eis gaudiū retulerūt. Fuit etia p̄fundū. q̄z
infernū penetrat̄ et h̄tōs p̄res q̄ erāt i lym
bo lenificauit. iuxta illud Isa. ix. Ambulātibz i
regione ymbre mortis lux orta est eis. Fuit
quoq̄ longū quia iuxta vsq̄ ad orientē et ma
gos sic lenificauit q̄ sua regna reliquerunt et
ad puez cucurrerūt. Iuxta etiam in occidētē:

A

B

Lux fac
q̄rtuor

Gaudiū
magnū i
natura
te q̄rtū

Ubi xpi
v. infirmitates
causas sa-
naret

Ubi angustia lertificauit ita qd ipfius xpi ima-
gine vifa tpora illi obculit. Un Sap. viij.
d. Attingit a fine vfg ad fine fortit. rē. fu-
it in fup lacu. qz pfudit pteritos. Jofis. viij.
Abraa pī vt cruciatu vt videret diē meum
vidit r gaudius est: ait faluator. Jēpientes
Un angel⁹ dixit patoribz. Annūcio vobis
gaudū magnū quod erit oī pplo. Luce. ij.
Jē exēdit ad futuros. Un Amb. ait. Nec
est glia natal dñi vt i futurz trāseat ad prede-
stinatos r i per pccatum maneat ad deuotos.
Quarto angel⁹ remouit frigiditatē: r addit
ait vez ignē cū annūciauit xpi ortū di. Na-
tus ē vobz hodie faluator rē. q. Sēdo venit
xps i mūdū vt hūani gener⁹ infirmitates sa-
naret. Dō em inter alias patiebat qngz in-
firmitates. f. tumorē fupbie. cecitatē igratie.
infipiditatē in mēte. vulneratōz culpe r fero-
rem pueritūdis pauce. Sz ab ipis infirmita-
tibz nos falauit fili⁹ p̄gis p qngz remedia
q adduxit. Porrauit em carnem de qua fecit
emplaftrū. fanguinem de quo fecit colliriūz.
Ipū humanū de quo fecit mel dulciffimū.
Anima: que fuit vas vnguentariū. Et diui-
nitatē q fuit ballamū p̄ciolum. Prīma igit i-
firmitas erat tumor fupbie. q pmo or⁹ est in
celo. Deinde i terreftri padifio. r tandē fpar-
fus ē in toto mūdo. Et iō xps de fua carne fe-
cit emplaftrū qd ipm tumorē manūtauit r fre-
git. f. ait emplaftrū de herbis r floribus ab-
fctis: p̄ctis r coctis. Caro autē xpi fuit her-
ba ficut r noſtra. Jūc illud Jla. xl. Dñs caro
fenum. Fuit etiā flos. r h ppter innocētā et
puritatē r fuit abfctus p mortē. Jla. liij. Ab-
fctus est de terra viuentiū: r p̄ctus p flagel-
latiōem. Jbidē. Attrit⁹ est ppter ſcelera noſtra
Et cocer⁹ p penaz nūmā a dultioz. Un iquit
p ps. Oſa mea fīc cremū aruerūt. Ecce hū-
militatis exemplū. fupbie medicamētū. Se-
cunda infirmitas erat cecitas ignoratiē. Et
iō xps de fanguine fuo fecit colliriū q cecū il-
luminant. Et ppter hoc d. Apoc. iij. Colliri-
o vnge oculos tuos vt videas. Iſtud autē
colliriū factū de falina r terra Jof. i. id est d
deitate r humanitate. Et de melle r cera. i. de
diuinitate melliflua r carne incorrupta. fi-
gura autē hui⁹ colliriū habet. j. Regū. xliij. de
Jonatha. q guſtauit de fano mellis. r illumi-
nati ſunt oculi ei⁹. Tertia infirmitas erat in-
fipiditas in mente. q ſpūalia ſibi deſpiciēbant
Et iō xps de ſpū fuo mel dulciffimūz: fec qd
infipiditatē hominis dulcorauit. Unde ait
Eccl. xliij. Spiritus meus ſup mel dulcis
Et autē dulcedo nō ſentiebat qn in vafe cor-

poris clauſa tenebat. Sed qn inclinato ca-
pite tradidit ſpūm: tunc eius dulcedo reple-
uit celū r mūdū. Unde canit ecclia. Hodie
p totū mūdū melliflui facti ſunt celi. Quar-
ta infirmitas erat vulnus culpe. Juxta il-
lud Jla. j. Uuln⁹ r linoz r plaga tumes rē.
Et iō xps de aīa ſua fecit vas vnguentariūz
in quo p̄tinent oīa vnguenta oīm vulnerūz r
infirmitatū. Omīa em vulnera aīe cauſant
aut ex infirmitate. aut ex ignorantia. aut ex
malicia. Sed Jof. j. d. Vidimus gloriā
eius. i. gloriā mīſericordiā eius. que ſanat
vulnus cauſatūz ex malicia. Sequit paulo
poſt. Pleni gre r veritatē. Hīa autē eius ſa-
nat vulnus cauſatū ex infirmitate: veritas
fo vulnus cauſatū ex ignorantia. Quinta in-
firmitas erat ſetor. Xps armat diuinitatem
tāqz ballamū p̄ciolum: cui⁹ odorē ſenſit La-
zarus quadriduan⁹ ac ſetid⁹ r reuixit. Jof.
xj. Est autē p̄ma dies mala delectatio Sēda
mal⁹ ſenſus. Tertia malū op⁹. Quarta ma-
la ſluendo. r tūc hō efficit ſetid⁹ corā deo r
mūdo. Qui g ad odorē iſt⁹ ballamī non re-
ſurgit: magis eſt inſenſibilis qz mortu⁹. Jof.
duz r imūduz. Prop̄ has aut curatiōes in-
quit p̄pheta de xpo ps. c. j. Qui ſanat omēs i-
firmitates tuas. Et Ang⁹ p̄dica pfirmans
in q. Magnus de celo venit medic⁹: qz per
totū mūdū magn⁹ iacebat egro⁹. q. Poſſu-
mus autē dicere q qdā infirmitas cauſatur i
hoīe ex comēſtione r tali mō infirmatus eſt
Adā: q de pomo venito comedit. r iō infirmi-
tatē mētis r corporis manūit. Hoc autē viciūz
gule hodie in multis dñat. r ideo ſepe infir-
mant r moriunt. Scriptū eſt ei Eccl. xxvij
In multis eſcis erit infirmitas. r ppter tra-
pulā multi perierūt. Hāc autē infirmitatē ve-
nit faluator noſter faluare p dietā ieiunādo
quadraginta diebz rē. Mat. iij. vt etiam
nos doceret abſtinere a nociuo cibo. r gular
reſrenare: ſi volum⁹ ſani viuere. Qui em ab-
ſtīnēs eſt ad hīciet ſibi vitā. Eccl. xxvij. Se-
cūdo cauſat infirmitas ex nimia frigiditāte
Peccatū em mortale ē notabilis frigiditāte
q ignē diuini amoris extinguit. vñ Dīe.
vj. d. Sicut frigidā facit ciſterna aquā ſuā
ſic frigidā facit malicia aīam. qd frigus p̄ci
facit aīam pigrā in bono ope. iux illd⁹ Pro-
uerb. ij. Prop̄ frig⁹ piger arare noluit. i. cor
ſuū ſcindere p p̄ctitōem. r ſerere p bonū op⁹
Hanc autē infirmitatē ſanauit p ſudore ſan-
guineum. In ſudore em lachrymarūz homo
frigus inflāmat. Unde ait Gregorius de
Magdalena q frigidā venit ad xpi ſed in

Infirmitates
causas
decoquit.

Ubi xpi
v. infirmitates
causas
saluaret

Bermo.v. De parturitōe Marię

sanata recessit p^o lacrimas. Ignis t^o am-
 ris q^o erat in xpo p^omi su dare fecit sanguine
 Un^o Lu. xij. d^r. Et fact^o e^o sudor vult^o ei^o sic
 g^one sanguis r^o. Et sciam infirmitatem
 frigidatōis curavit. Tercia infirmitas cau-
 sat e^o nimitate r^o corruptōe sanguis. San-
 guis ar^o nūm^o d^r. abudantia terrenoz. q^o sepe e^o
 capiti. Un^o ps. ait. Pro d^r q^o si ex adipe int^o
 q^ontas eoz. Sanguis aut^o putridus d^r ipa
 carnalis p^ocupiscētia q^o aiam maculat. r^o corā
 eo putrida facit. De h^o aut^o sanguine exponi
 p^o illud Jsa. i. Eū multiplicaveris orōnes
 vestras nō exaudiat vos. Nam^o em^o v^oieslan-
 guine plene sunt. Et d^r. iij. Sanguis san-
 guine tergit. Hāc aut^o infirmitatē sanavit p^o
 minuitōem sanguis i manib^o r^o pedib^o et la-
 cere r^o. Jsa aut^o minuitōem nos facim^o q^o
 venā oris n^ori in p^ose f^oide apim^o. Un^o Ps. iij.
 d^r. Vena vite os iusti. os aut^o impioz ope-
 rit iniquitatē. Quarta infirmitas causat^o ex
 humoz. i. vicioz corruptōe. Un^o ps. ait. Nō
 est q^o faciat bonum nō e^o v^ol q^o ad vnum. Eoz
 r^o p^o sunt r^o abominabiles facti sunt r^o. Et
 ista infirmitatē sanavit fili^o p^ognis passum
 p^oem amare medicare. de qua ipe ait ps. lx
 vij. Dederūt in escā meā fel^o r^o in siti mea po-
 tauerūt me aceto. Et iō r^o nos debem^o bibere
 amarā potioz p^oritōis r^o doloris potioz no-
 stroz. Juxta illud Hierem^o xxij. Pone tibi
 amaritudinē r^o. Que medicina quāto erit
 amari^o tāto erit vni^oosior ad malos humo-
 res expellēdos. De qua exponi p^o illud Jsa.
 xxiij. Amara erit potio bibētib^o et Alas q^o
 infirmitates humanas venit xps sanare vni-
 guentis sue grē. De quib^o d^r. Eccl. xxxvij.
 Unguentari^o conficiet vnguenta sanitaris.
 Un^o ps. ait. De^o ar^o rex n^o an^o seclā opar^o e^o sa-
 lutē in medio terre. i. humana carne. Caro
 em^o xpi non d^r terra s^o mediū terre. Natura
 q^oppe n^ora habuit duplicē extremitatē. vna q^o
 fuit s^o innocētia. Alia q^o mō est s^o miseria
 xps q^o assumpsit naturā n^oram cū innocētia
 r^o q^o ad s^o participavit cū p^oma extremitate
 Jte assumpsit eā cum miseria. i. cū penaltate
 r^o q^o ad s^o participavit cū seclāda. Nam^o
 q^onos est vt rediret exiles r^o peregrinos r^o
 ideo venit potans seclā regnū. Propter q^o
 d^r. Jsa. ix. Et fact^o est p^oncipar^o sup^o humerib^o
 eius. Jte aut^o p^oncipatus est dignitas regal^o
 quā potavit vt nos reges faceret. v^ol^o conus
 p^otoz n^oroz q^o potavit vt nos alleluar^o. in
 illud Jsa. liij. Vere languores n^oros ipse
 tulit. Uel est crux quā ipse suis humerib^o por-

tauit. vt nos rāq^o ad verillū colligeret. In^o
 illud Jsa. xj. Lenabit d^ons signū in natiōes
 r^o. Quia igit^o fili^o dei tān^o nos honoravit q^o
 fecit nos siles sibi in creatōe. r^o fratres suos i
 redemptōe. r^o faciet coheredes i glificatione
 atq^o humanat^o e^o p^o n^ora salute. Jō merito debe-
 mus eum honorare. r^o debitas ei grās referre
 Mod^o aut^o referēdi grās aliq^o fit p^o solā vo-
 cis exp^osiōe. Aliq^o p^o manu elenarōz. Ali-
 q^o p^o genuflexione. Aliq^o p^o totā corp^o p^oro-
 stratiōe. Et h^o significatū est Ben. xvij. vbi
 Abraā audita futura natiuitate Jsaac. cecidit
 in facie suā. grās referēdo. Des q^o nō sō
 lū corde r^o corp^oali veneratiōe grās puerulo
 nato referam^o. s^o etiā h^o mōe. dices ill^o. iij.
 Re. vij. Decies boni m^oicij e^o si tacerimus
 r^o noluerimus nūciare scel^o arguemur. In
 terrā q^o nos p^osternere dēm^o saltē corde. vt de
 sua vilitatē sibi grās repēdam^o. Sicut fi-
 guratū fuit Ero. iij. vbi d^r. Audierūt q^o vi-
 licasset d^ons filios israel. r^o p^oni adorauerunt.
 Legit^o q^o Jone. iij. q^o rex indur^o e^o sacco. et ier-
 dit i cinere. r^o ois fuit ei^o ide fecerūt. Tūc aut^o
 rex xps sedit i cinere. q^o idem^o e^o carne. Et iō
 r^o nos debem^o ei p^oformari i h^oilitate r^o grās il-
 li referre tympanū assumētes r^o d^r. ill^o. Ero.
 xv. Latem^o d^ono r^o. In tympano em^o est for-
 ma sperie. pellis rasa r^o p^o eu^o causat^o melodia
 Et sic xpo est diuinitas etna. caro q^o fuit cruci-
 fixa. r^o ala of^o iubilatiōe plena. Jte tympanum
 fit de corio i ligno extēso r^o p^o eu^o p^ocullo. r^o cori-
 um. i. corp^o xpi fuit extēsum i cruce. aut^o illud
 ps. Exredēs celū sic pelle. Et p^oculum d^r d^r
 plina p^oris. Jsa. liij. Prop^o scil^o p^opl^o mei per-
 cussi eū. Jstū q^o tympanū dēm^o assumere per
 meditatōz. r^o sibi carare p^o grāz actōz. iuxta il-
 lud apl^o. ij. Thes. ij. dices. Nos at grās age-
 re debem^o xpo sp. Jte debem^o dicere deo cum p^o
 pheta ps. xxiij. In psalterio decē cordaz psal-
 lam tibi. Per psalteriū em^o decē cordaz icelli-
 git^o xps incarnat^o i q^o fuerūt q^oq^o cordē. i. q^o
 q^o vulnera q^o h^o oñdit ei^o humanitas. r^o quicq^o
 alie q^o oñsa fuit sua diuina maiestas. i. natu-
 ritas sup^onaturalis. gloria resurrectiōis ma-
 iestas ascensionis. missio sp^ou^o sancti r^o iudici
 a^oria potestas.

¶ Pars quinta huius sermonis quedictur expositionis.

¶ Dicens aliqd moralitatis rāgere at^o E
 ca expositōem euāgelij p^oncis solēti^o Moral-
 tatis. dico q^o p^o Mariam q^o illumia-
 ta interpretatur significat aia a deo inspirata r^o
 illuminata. que tunc recipit r^o parit Jm. i. natum
 saluatorez. quando bonum p^opositum cōci-

Gras re-
ferimus
multipli-
citer

Un^o xpi
p^oncis
saluare

pit corde. et postmodum illud producit in ope Et
 id boni religiosi q̄ a deo inspirati de intrada re
 ligione p̄fessioz i ea fecerunt p̄nt dicere deo illud
 Jsa. xxvj. A facie tua p̄cepim⁹ et prurimus
 sp̄m salutis. Istū aut puez sic p̄ceptū extrahit
 de v̄tre m̄ris austeritas vite carās et iubilās
 i p̄ntis et mortificatioe carnis cū puulo vagi
 ente. Paup̄ras aut illū p̄ntis inuoluit. hu
 militas p̄o i p̄scipio reclinat. Et iste tres fru
 tes sunt q̄si tres optime obsterices. Sed o
 religiose si illū puulū i te natū v̄is nutrire et
 fouere: attēde quia est inuolucdus. reclinat⁹
 custodiēdus. leniēdus. lanādus. reducēdus:
 et cibādus. Et ad hec oia q̄rēde sunt nutrices
 gratiose p̄gines. q̄z est p̄ginitatis fili⁹. i. p̄ci
 ole virtutes. Excludende aut sunt rugose ve
 rite. i. inueterate malicie: q̄z malo oculo tenel
 lum puulū solēt fascinare. Iste aut boni nutri
 ces nō debet esse sole. q̄z fontes p̄sociat in cha
 ritate. Aut em p̄pha p̄s. xliij. Adducēt re
 gi. s. nato. p̄gines i plurali. vt lēz fuit sedu
 lo officio: post eā reginam que ipm de sp̄scō
 genuit. debet esse gemine ad omnia officia.
 Primo aut inuolucdus est paruul⁹: sed non
 nisi mūdīs p̄ntis. ferat igit due puelle p̄a
 nos mūdōs. Una p̄ntis abluat: p̄mittēs q̄
 eos quoridie lauat. Et hec est p̄ritio que
 dicit. Lauabo p̄ singulas noctes lectū meū
 lachrimis meis strātū meū rigabo. p̄s. vj. Al
 tera p̄a nos erredīt vt resicent ad solē. et hec
 est p̄fessio: q̄ abscondita p̄discit in luce: dices.
 Dixi p̄fessor adāsum me in iusticiā meā do
 mino. p̄s. xxvj. Secūdo ad reclinādū puez
 due se offerūt. Una lectū parat. et hec est san
 cta meditatio: q̄ sternit cor florib⁹ scripturaz
 et cātat eū sp̄sa. Lectul⁹ n̄ florid⁹. Lanti. j.
 Alia puez reclinat. et hec ē charitas q̄ Iesum
 amplectat brachijs amoris. et in sua suauissi
 ma vbera fac eū dormire di. Fascicu⁹ myrre
 dilece⁹ me⁹ mihi inter vbera mea cōmorabit
 Lant. j. Tercio ad puez custodiendū due se
 offerūt. Una eū custodit a strepitu intrinseco.
 et hec est tranquillitas q̄ claudit cubiculū. et si
 modicu⁹ qd sinistz audierit dic. Quis es tu
 q̄ clamas et inq̄etas regē? j. Re. xxvj. Altera
 eū custodit ab icursu extrinseco. et hec ē emu
 latio q̄ n̄h il sinistz sunt intrare i cora domo
 cordis v̄l corpis. q̄ si viderit oculū: aurē v̄l ali
 quē sensus aliqd apporare nociuum: clamat
 Filij moris estis vos: q̄z n̄ custodistis dñz v̄m
 regē. j. Re. xxvj. Hāc b. Petr⁹ clauiculari⁹
 regis n̄ri locat ostiariū multo meliorem q̄ illa
 quā inuenit i domo p̄ncipis sacerdotū. Johā.
 xvij. Et magis sollicita q̄ illa q̄ purgas trit

cū Ihsosetp: obdormiuit. ij. R. liij. Quis est
 (inq̄ b. Petr⁹) q̄ vob noceat si bōi emulato
 res fueritis. j. Pe. ij. Alia mea hāc loca ad ia
 nuā cordis si vis p̄p̄ custodire: q̄ dura sic i
 fern⁹ emulatio. et lapades ei⁹ lapades ignis
 atq̄ flāmar. Lant. vij. Quarto ad puez leni
 dū due se offerūt. vna eū excitat: euoluit q̄riel
 sonuerit horologiū amoris. et hec sollicita de
 uotio q̄ singla mysteria voluit et nūmā. q̄b
 q̄si p̄ntis inuoluit: ē puer n̄ ihs q̄ amice⁹ ē lu
 mie sic vestimto. p̄s. xviij. Reuela (ait. p̄s.
 deo) oculos meos. et p̄side. mira. d. le. tua. Deuo
 tio nāq̄ ē feruor: mētē reuolues aiaz i p̄p̄: v̄i
 p̄pha ait p̄s. liij. De⁹ de⁹ me⁹ ad te de lu. vi.
 Giruit i te aia mea q̄m lip̄t tibi caro mea
 Alia p̄o eū alloq̄t. s. n̄ n̄i de legitiā lnia ipi⁹
 et hec attēta orō q̄ dic. Dñe labia mea ap̄el
 et. p̄s. l. Dñs aut vor ē dulc⁹ puulo. et iō po
 stea s̄l cātāt deuorō et oio. Exurge q̄ obdormi
 tis dñe: exurge et ne repellas i ihs. p̄s. elij.
 Quito ad puez balneādū due se offerūt. vna
 balneū parat. et hec ē p̄teras. q̄ vidēs lachry
 mātē puez. et audies ei⁹ ploratiū. edūc aqua
 calidā abudant de fontib⁹ cordis sui: di. Alia
 mea liq̄facta ē vt dilect⁹ locut⁹ ē. Lant. v. Et
 nō solū aq̄ abluat s̄z vnguetū vngit et ait. fa
 ctū est cor meū rāq̄ cera liq̄scēs. p̄s. xij. v̄i il
 li dic puul⁹. Qdō vnguetoz tuorū sup oia
 aromata. Lant. iij. Alia p̄o puez tenz. et hec
 est p̄fenerātia. q̄ rādū tener tunc sibi placu
 erit i hac lachrymaz valle in aq̄s n̄e misere
 balneari: dices. Tenui illū nec dimittā. Lant.
 iij. Sexto ad puez reducēdū due se offerūt.
 Una eū gestat dices cū Paulo. j. Lhoi. vj.
 Glificate et portate dñi i corpe v̄ro. et hec est
 obediētia n̄ coacta. q̄ a posteriori sup volūm
 portat onera i cor. s̄z mīna et volūntaria q̄ s̄l
 um a p̄e aūriori portat sup p̄e: relictole inē
 brachia. et sic vult portari puul⁹ n̄ ihs di.
 Donec me vt signaculū sup cor tuū. et sic s̄g
 culū sup brachiū tuū. Lant. vij. Alia p̄cauer
 ne gerula offēdat ad lapidē ipatientie. et sic
 ledat puulū q̄cuq̄ occasioe. et hec ē circūsp̄c
 tio q̄ iugit clamat obediēti iusto. Quis exi
 stimat stare videat ne cadat. j. Lōi. x. Cātāt
 q̄ he due reducētes puulū. Incipit aut obediē
 tia iubilās i optib⁹ dñi. In mātib⁹ portabunt
 te. Et rīdet circūsp̄ctio p̄caues ab extiorib⁹
 ne vñq̄ offēdas ad lapidē pedē tuū. p̄s. ex.
 Septio ad puez cibādū se due offerūt. Una
 eū pascit. et hec ē misericōdia. q̄ mēbra ei⁹ reficit.
 Un ip̄e dñs ait Mat. xxv. Eūrti et dedū
 stis mihi māducare et. et s̄bāt. Qd em v̄i
 et mimis meis. i. mēbr⁹ secūz. mihi fecistis.

Bermo. I. De purificatiōe Marie

Peccā nō de fursure cibo pōcorz imitarrē
Lam. 3. d. similia delicatissima imitarrē abel
parat polēra. deinde i manu pueri ponit po/
mū carās. Nā poma noua et vetera dilecte
mīsuant tibi. Lam. vii. Alia sō eū lactat et
potat. et hec ē mā luctudo. q̄ de cordis vberibz
dulces finōes eliq̄ nōne inq̄ sapiēs. Ardo/
rem refrigerabit ros. sic et sōbz. Eccl. xviij.
De die puulo. Dabo tibi vbera mea. Lam.
vii. Et iter. Dabo tibi poculū ex vino dīto.
Lam. viij. Ipe aut puer rīdet ei. fā dīstīl/
lans labia tua mel et lactē lingua tua. Lam.
iiij. Istis aut nūrricibz officiū suū dulcē ex/
plēnibz. nūc reclīnātibz. nūc excitantibus
nūcpascētibz. nūc reducētibz. et i spūali tri/
pudio enūrrit. puer Ihs creuit etate ac sapi/
entia et grā corā deo et hoībz. Lu. ij. Et tūc di/
cere possūm. illō. Isa. ix. Paruul⁹ nāt⁹ ē nob⁹
et fili⁹ dat⁹ est nob⁹. ¶ Loquendo aut de xpo ad
līam dico. q̄ licet ipe dñs Ihs hodie fuerit
paruul⁹ q̄rū ad etatē matre statūrā. famili/
am. pōmū. lectū. cibū et vestimētū. Pōest tū
dici q̄ fuit puul⁹ triplici alia rōne. Primo:
q̄ offensus de facili pōt placari. vt s. dixim⁹.
Qui em an dixerat tāq̄ i placabilē. Ezechiel
vi. Nō parēz ocul⁹ me⁹ sup te et nō mīserēbz
mo dīc. Isa. xl. Predicare annū placabilē do/
mino. Scdo q̄ emēdo facili⁹ dēcipi p̄t par/
uulus. vii. aliqñ p̄ vno pōmo dat corā suam
hereditatē. Qm aut de regnū suū valde ca/
re vīdebat. q̄ null⁹ ipm emere poterat. nec p/
aliqua grāu pnia. nec p morte aliqua s. mo/
do dat ipm regnū p calice aq̄ frigide. Mar/
thi. x. imo etiā p vna bona volūtate. Un i/
quit ps. Desideriū pauperū exaudiuit dñs
Jō dū qdāmodo dēcipim⁹. q̄ ei⁹ regnūz
quali p nihilo ab eo obtinem⁹. Un ps. dicit
deo. Pro nihilo saluos facies illos. Et de bea/
tis in figurā iterū ait. Pro nihilo habuerūt
terrā desiderabilē. Tercio dī paruul⁹. q̄ ad/
iustar paruuli dēbet a nobis spūaliter dēcipi
p bona pposita. et postea parturi p bona opa
vt pōdim⁹ iuxta pallegerā autoritatē. Isa.
xviij. A facie tua pcepim⁹ et. Sed multi
sunt q̄ aborsum faciūt. q̄ bonū ppositū ad/
op⁹ nō pducūt. iuxta illud. Isa. xxxv. Uene/
runt fili⁹ vsq̄ ad partū. et p̄tus nō est parien/
di. Dī q̄z nutriti p p̄seueratiā. et iō cui liber/
fidei dīc de⁹ p̄ illud. Eccl. ij. Accipe puerū
istū et nutri mibi. Dēbet etiā portari p partē
etā iuxta illud. Eccl. vi. Subiice humer⁹ tu/
um et porta illā. sapiam q̄ est xps. Si enim
ipm saluatoz portauerim⁹ p deuotōem in s.
sculo. ipe nos ab angelis suis portari faciet i

celū. p̄bēnī regnāturos cū eo q̄ est bñdictus
in secula seculorum Amen.

¶ Pars octaua hui⁹ sermonarij qd Ma/
riale appellat. in q̄ tractat de bñdīctē matris
et purificatiōe. Hec aut ps pprio ac p̄rio/
lari noīe dedicatio sanctīsanctoꝝ nūcpat

Sermo primus

Omē ad re

uelationē gētū. Lu. ij. Ho/
die sacrosancta mī ecclia lum/
ma cū veneratiōe et reuerētia

ac honore solēnitatē deuotissimā purificatiō
nis immaculate p̄gis mris dei ac redēptor⁹ no/
stri festiuis laudibz venerat. q̄obzē p̄gruum
videt vt et nos seruuli ei⁹ deuoto mēis affectu
de tāta festiuitate memoriā recolam⁹. Un qz
inq̄ p̄hs. i. et s. q̄ finōes inq̄rēdi sunt fm ma/
teriā d. q̄ sunt. tūc em sufficiēt dīcēt si fm s.
lectā materiā dīcēt. Jō licz de tā celesterrima
solēnitatē fmocinari mei p̄pū videā. tū pro/
modulo igenij mei aliqd eloq̄ amore ei⁹ dē/
p̄h̄sime p̄gis de scilicet una ip⁹ purificatiōe co/
nabor. Aut em leo papa i finone de dñica ista
octauā natiuitat⁹ dñi. Rō adest nō tacendi
vbi orit difficultas sandi. Marie aut ad p/
dicādū de hac festiuitate me iducit dñi Am/
broij dīctū i li. de p̄gitate q̄ ait. Talis ma/
ria vt ei⁹ vita oim sit discipula. Un nō ē vl/
laten⁹ dubitādū q̄ q̄cūq̄ pēgit et marie dū
puulū filiū suū i rēplo pntant cū igēri mīse/
rio et p oim holim eruditōe p̄fēc. Ipa nāq̄ su/
it lumē qd gētū i tenebz cecurētibz sole in/
stīcē dei filiū reuelata facie p̄p̄lā dū ondit.
De cuius purificatiōe q̄rtuor p̄sideratiōes
faciem⁹.

Prima dīcēt illuminatiōis

Secūda causatiōis

Tercia dubitatiōis

Quarta sō appellabit purificatiōis

¶ Prima pars hui⁹ s̄monis que dīcēt il/
luminatiōis.

Dīcēt itelligere desiderant multi q̄re
ecclia ordinauit q̄ i isto festo purifi/
catiōis p̄ginal portet cādele i ma/
nibz accēse. pp̄ qd hec festiuitas candelaria
appellat. Nō āt statuit s̄ fieri i annūciatiōe
q̄ est tā magna festiuitas et maior ista. nec eri/
am i assumptiōe q̄ ē maior oim p̄gis festiuita/
tum. Nō etiā i natiuitate ei⁹ dē s. s. solū i pu/
rificatiōe. Uidet ei⁹ eis q̄ saltē i assumptiōe dēbe/
rēt pōt⁹ portari cādele accēse ad significād q̄
sic i cel⁹ illo die a tota curia celestī cū hymnis

B
Quare
cādele ac
cense ho/
die portē
tur